

**Державна аудиторська служба України
Західний офіс Держаудитслужби**

04.12.2017

№08-19/5

Звіт

**про результати державного фінансового аудиту
виконання Дрогобицького міського бюджету за
2014-2016 роки та за I півріччя 2017 року**

В аудиторському звіті представлено результати державного фінансового аудиту виконання міського бюджету м. Дрогобича за 2014-2016 роки та за I півріччя 2017 року.

Державний фінансовий аудит проведено на виконання п. 2.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Західного офісу Держаудитслужби на III квартал 2017 року [46], відповідно до повноважень, визначених ст. 113 Бюджетного кодексу України [2], Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 698 (далі-Порядок № 698) зі змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 № 968 та від 14.12.2016 № 950 [32], та Методичних рекомендацій з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затверджених наказом ГоловкиРУ України від 13.03.2007 № 50 зі змінами, внесеними наказом ГоловкиРУ України від 19.12.2007 року № 311 [37].

Аудиторський звіт призначений для керівників та спеціалістів виконавчих органів Дрогобицької міської ради, Департаменту фінансів Львівської ОДА, головних розпорядників, розпорядників нижчого рівня та одержувачів коштів міського бюджету м. Дрогобича.

Контрольний захід здійснено протягом вересня-листопада 2017 року. Звіт підготовлено відділом контролю в органах влади, оборони, правоохоронних органах та за місцевими бюджетами Західного офісу Держаудитслужби (головні державні аудитори: Сеюта Н.І., Гречко Л.А., Бабяк О.О., Яцуляк Г.В. та головний державний фінансовий інспектор Яворська О.Б.).

Резюме	4-5
Вступ	5-9
Розділ I. Організація проведення державного фінансового аудиту	9-10
1.1. Підстава для проведення	9
1.2. Об'єкт аудиту	9
1.3. Мета аудиту	9
1.4. Період дослідження	9
1.5. Учасники аудиту	9-10
1.6. Методи проведення аудиту	10
Розділ II. Оцінка рівня виконання бюджету м. Дрогобича та показники соціально-економічного розвитку	10-53
2.1. Оцінка виконання міського бюджету м. Дрогобича за доходами	10-22
2.2. Оцінка виконання бюджету м. Дрогобича за видатками	22-28
2.3. Стан надання громадянам соціальних гарантій та послуг	28-53
Розділ III. Результати державного фінансового аудиту	53-92
Висновки	92-95
Пропозиції	95-96
Джерела інформації	96-99

Резюме

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8], місцеві ради здійснюють функції і повноваження від імені та в інтересах територіальних громад, розподіляючи повноваження між собою та своїми виконавчими органами.

На якість формування й виконання бюджету м. Дрогобича вагомий вплив має діяльність органів місцевого самоврядування.

Бюджет м. Дрогобича впродовж періоду, що підлягав дослідженню, був головним джерелом реалізації власних та делегованих державою повноважень.

Результати аналізу засвідчили про існування окремих проблем як при виконанні доходної, так і видаткової частин бюджету міста.

Аудиторською групою опрацьовано законодавчі та нормативні акти з питань місцевого самоврядування, бюджету, оподаткування, земельних відносин тощо. Проведено аналіз основних соціально-економічних показників досліджуваної територіальної одиниці, фінансової звітності, прийнятих у відповідних бюджетних періодах управлінських рішень щодо формування та виконання міського бюджету.

Міський бюджет м. Дрогобича, як і більшість місцевих бюджетів в Україні, залежить від перерозподілу фінансових ресурсів держави у вигляді міжбюджетних трансфертів. Він є дотаційним і значну частку у його доходах складають міжбюджетні трансферти, зокрема субвенції та дотації. Частка офіційних трансфертів становила у 2014 році 72,4%, у 2015 році - 72,8%, у 2016 році - 68,7% та у I півріччі 2017 року - 70,3 відсотка.

Аналіз виконання дохідної частини бюджету міста за 2014-2016 роки засвідчив, що бюджет виконувався, відповідно, на 96,9%, 102,2%, 101,9% від уточненого плану. За I півріччя 2017 року бюджет виконано на 101,6% від уточненого плану на відповідний період.

Видаткова частина загального та спеціального фондів бюджету міста за 2014-2016 роки виконана на рівні 92,7% (по загальному фонду - 96,3%, спеціальному фонду - 74,6%), 99% (заг. ф. - 99,6%, спец. ф. - 92,9%), 97,9% (заг.ф. - 99,4%, спец.ф. - 86,3%) відповідно. За I півріччя 2017 року видаткова частина міського бюджету виконана по загальному фонду на 95,5%, по спеціальному фонду - на 38,2% (до річного плану).

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі видатків становили видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення - 677412,0 тис.грн або 35,6%, на освіту - 518939,3 тис.грн або 27,3%, на охорону здоров'я - 341171,0 тис.грн або 17,9%, на культуру та мистецтво - 83189,6 тис.грн або 4,4 відсотка.

Проведений аналіз стану надання соціальних гарантій та послуг за галузями «Освіта», «Охорона здоров'я», «Культура» свідчить про наявність ряду недоліків, які не дозволяють надавати населенню задекларовані державою соціальні гарантії на достатньо якісному рівні.

Проведеним державним фінансовим аудитом встановлено, що недостатньою є робота органів місцевого самоврядування щодо ефективного, економного використання бюджетних коштів, пошуку резервів зміцнення ресурсної бази місцевих бюджетів, уникнення та мінімізації нерациональних

бюджетних видатків і втрат, ефективного використання земельного фонду та комунального майна, інших активів, які становлять матеріальну основу місцевого самоврядування.

Зокрема, виявлено ряд чинників, які не сприяють максимальному наповненню міського бюджету м. Дрогобич, та встановлено резерви збільшення дохідної частини бюджету, використання яких в подальшому дозволить зміцнити матеріальну та фінансову основу територіальної громади міста.

Вступ

Дрогобич – місто в Україні, яке має статус обласного значення у Львівській області. Районний та адміністративний центр Дрогобицького району (в який не входить). Друге за величиною за промисловим потенціалом місто після обласного центру м. Львова. Місто Дрогобич виникло приблизно в XI столітті в місцині, яка багата соляними джерелами, з яких здавна видобували сіль. Перша згадка про місто датується 6 листопада 1387 року.

З XV століття місто розвивалося, як передовсім ярмарковий і солеварний центр. У середині XIX століття Дрогобич перетворився на найбільший у Європі нафтовий центр, що сприяло швидкому розвитку міста.

Сьогодні місто відоме як мала батьківщина Юрія Дрогобича, Івана Франка і Бруно Шульца. У місті діяли численні нафтопереробні підприємства. Зараз у місті працює Дрогобицький солевиварювальний завод, який є найстарішим солевиварювальним заводом у Європі.

Дрогобич розташований в південно-західній частині Львівської області на річці Тисмениці на межі Наддністрянської рівнини і Карпатського передгір'я. До складу міста Дрогобича входить місто Стебник, з яким вони становлять окрему адміністративно-територіальну одиницю області.

Територія міста Дрогобич становить 44,5 км² та м. Стебника – 8,9 км². Кількість населення в містах Дрогобичі та Стебнику станом на 01.01.2017 року складає, відповідно, 76702 осіб (3% населення Львівської області) та 20858 осіб (0,8% населення Львівської області).

Станом на 01 січня 2014-2017 років кількість осіб, які мають статус безробітних, по Дрогобицькому міськрайонному центру зайнятості склала, відповідно, 677, 626, 919, 447 осіб. Працевлаштовано у 2014 році 2381 особу, у 2015 році - 2492 особи, у 2016 році - 3078 осіб та у 1 півріччі 2017 року – 1671 особу.

До складу багатогалузевого промислового комплексу входять 18 промислових підприємств, що перебувають на постійному балансі (без малих підприємств), які виробляють широкий асортимент промислової продукції. Серед них:

- у машинобудівній промисловості (12,3%) – ТзОВ «Універсальна бурильна техніка», єдине в Україні підприємство по виробництву бурового інструменту для нафтових та газових свердловин; ПАТ «Дрогобицький машинобудівний завод» (виробництво обладнання та інструменту для експлуатації нафтогазових свердловин, нафто - газорозподілу та транспортування), українсько-німецьке СП ТзОВ «ІСМ» (виробництво бурового інструменту та доліт);

- у нафтопереробній промисловості (16,1%) - нафтопереробне підприємство ПАТ «НПК - Галичина» (виробництво бензину, паливно-мастильних матеріалів), на даний час призупинено виробництво продукції, підприємство знаходиться в режимі простою;

- у харчовій промисловості (7,8%) – ТЗОВ «Дрогобицький м'ясокомбінат» (виробництво м'ясних виробів), ПАТ «Дрогобицький хлібокомбінат» (виробництво хлібобулочних виробів);

- у промисловості будівельних матеріалів (22,2%) - ПАТ «Дрогобицьке заводоуправління будівельних матеріалів» (виробництво цегли); ПАТ «Дрогобицький завод залізобетонних виробів» (виробництво залізобетонних конструкцій), ТЗОВ «Брати» (виготовлення виробів з бетону);

- у легкій промисловості (12,5%) – ДП «Юнайтед Текстиль Груп – Україна» (виробництво трикотажних виробів), ТЗОВ «Декарест» (виробництво сонцезахисних штор, фіранок), МПП «МАК» (виробництво робочого одягу), ПП «Панда» (пошиття робочого одягу);

- у хімічній промисловості (0,7%) – ДП «Фарматрейд» (виробництво медичних препаратів (інфузійних розчинів);

- у поліграфічній промисловості (10,8%) – ТЗОВ «Дрогобицька міська друкарня» (виробництво поліграфічної продукції), ПП «Коло», ПП «Коло-прінт».

За 2014-2016 роки та I півріччя 2017 року промисловими підприємствами м. Дрогобича реалізовано промислової продукції (товарів, послуг) на 2490,4 млн грн (1,2% від загальнообласного показника).

Упродовж досліджуваного періоду спостерігається щорічне зростання обсягу реалізованої промислової продукції. Зокрема, у 2014 році обсяг промислової продукції склав 526,4 млн грн, у 2015 році обсяг зріс на 151,3 млн грн і склав 677,7 млн грн, у 2016 році обсяг зріс у порівнянні з попереднім роком на 122,2 млн грн і склав 799,9 млн гривень.

У I півріччі 2017 року промислові підприємства міста реалізували промислової продукції (товарів, послуг) на 486,6 млн грн (1,3% від загальнообласного показника).

Найбільшу питому вагу, а саме близько 74% у загальному обсязі реалізованої промислової продукції по місту займають підприємства добувної та переробної промисловості, підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря займають 10,4%, підприємства з водопостачання, каналізації, поводження з відходами – 5,7%.

Обсяг реалізованої промислової продукції у розрахунку на одну особу населення за I півріччя 2017 року становив 5,0 тис. грн (при середньообласному показнику 14,7 тис. грн). За цим показником м. Дрогобич займає 21 місце по області.

Зовнішньоекономічна діяльність належить до найважливіших факторів розвитку міст Дрогобича і Стебника. Близьке розташування до західного кордону України сприяє розвитку міжнародного співробітництва. На сьогоднішній день підписано угоди про співпрацю з містами Легніцею, Демблінном, Перемишлем, Сяноком, Битом, гміною Олецко, Остжешувським повітом (Республіка Польща), Ліпіком (Республіка Хорватія), Смілтене (Республіка Латвія), а також Бафалом та Мускатіном (США).

Стан розвитку ринку праці безпосередньо залежить від стану соціально-економічного розвитку міста Дрогобича.

Станом на 01.07.2017 в м. Дрогобичі зареєстровано 10756 суб'єктів підприємницької діяльності, з них діючих - 6980, в тому числі 2028 юридичних осіб та 4952 фізичних осіб-підприємців.

Основними видами економічної діяльності малого та середнього підприємництва міста, як і загалом по країні, залишається оптова та роздрібна торгівля.

У 2016 році найбільша кількість суб'єктів господарської діяльності створена у сфері оптової та роздрібною торгівлі (25,7%), сфері колективних, громадських та особистих послуг (24,6%), промисловості (7%) та на ринку операцій з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам (8,5%).

З метою залучення інвестицій в місто, у 2017 році сформовано реєстр вільних земельних ділянок та виробничих площ, розроблено та постійно оновлюється інвестиційний паспорт міста Дрогобича з переліком інвестиційних пропозицій, який презентується на інвестиційних форумах, конференціях та на різноманітних офіційних зустрічах.

Протягом досліджуваного періоду дохідна частина бюджету м.Дрогобича склала 1921,0 млн грн, при плані 1904,6 млн грн, з яких доходи без врахування трансфертів – 563,8 млн грн (29,4% від загальних надходжень), при плані – 536,4 млн гривень.

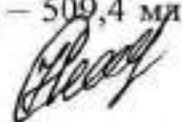
Зокрема, у 2014 році загальна сума надходжень склала 379,9 млн грн, або 96,9% до уточненого плану – 391,9 млн грн; у 2015 році – 495,6 млн грн, або 102,2% при плані – 485,1 млн грн; у 2016 році – 621,1 млн грн, або 101,9% до уточненого плану – 609,6 млн грн; у I півріччі 2017 року надходження склали 424,5 млн грн, або 101,6% до уточненого плану – 417,9 млн гривень.

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі доходів бюджету м.Дрогобича протягом досліджуваного періоду займали офіційні трансферти, які складали 70,6% всіх надходжень (1357,2 млн грн). Наступним по величині джерелом надходжень є податкові надходження (493,7 млн грн), які становили 25,7%, неподаткові надходження – 56,8 млн грн, або 3% та доходи від операцій з капіталом – 13,3 млн грн, або 0,7% від усіх надходжень.

Видаткова частина загального та спеціального фондів бюджету міста за 2014-2016 роки виконувалась на рівні 92,7% (по загальному фонду 96,3%, спеціальному фонду - 74,6%), 99% (заг. ф. - 99,6%, спец. ф. - 92,9%), 97,9% (заг.ф. - 99,4%, спец.ф. - 86,3%) відповідно. За I півріччя 2017 року видаткова частина міського бюджету виконана по загальному фонду на 95,5%, по спеціальному фонду - на 38,2% до річного плану.

Загальна сума видатків за досліджуваний період склала 1900,8 млн грн (по загальному фонду – 1721,4 млн грн, по спеціальному фонду – 179,4 млн грн), при плановій сумі 2003,2 млн грн (по загальному фонду – 1757,4 млн грн, по спеціальному фонду – 245,8 млн гривень).

Так, у 2014 році при планових видатках 406,5 млн грн (по загальному фонду – 338,1 млн грн, по спеціальному фонду – 68,4 млн грн) фактичні видатки склали 376,7 млн грн (по загальному фонду – 325,7 млн грн, по спеціальному фонду – 51,0 млн грн), у 2015 році при планованих – 509,4 млн

грн (по загальному фонду – 462,5 млн грн, по спеціальному фонду – 46,9 млн грн), фактичні видатки – 504,3 млн грн (по загальному фонду – 460,7 млн грн, по спеціальному фонду – 43,6 млн грн), у 2016 році фактичні видатки склали 608,1 млн грн (по загальному фонду – 545,3 млн грн, по спеціальному фонду – 62,8 млн грн), при планових 621,5 млн грн (по загальному фонду – 548,7 млн грн, по спеціальному фонду – 72,8 млн грн), у I півріччі 2017 року фактичні видатки склали 411,7 млн грн (по загальному фонду – 389,7 млн грн, по спеціальному фонду – 22,0 млн грн), при планових по загальному фонду – 408,1 млн грн, по спеціальному фонду – 57,7 млн грн (план на рік)).

За рахунок міського бюджету м. Дрогобича станом на 01 січня 2014-2017 років здійснювалось фінансування бюджетних установ в кількості, відповідно, 83, 83, 82, 81 установи.

Головними розпорядниками бюджетних коштів були:
 фінансове управління Дрогобицької міської ради,
 виконавчий комітет Дрогобицької міської ради,
 відділ освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради,
 відділ охорони здоров'я виконавчих органів Дрогобицької міської ради,
 відділ культури та мистецтв виконавчих органів Дрогобицької міської ради,
 управління праці та соціального захисту населення,
 управління комунальних ресурсів виконавчих органів Дрогобицької міської ради (у 2014, 2015 роках та впродовж I кварталу 2016 року),
 департамент міського господарства.

Структура головних розпорядників коштів бюджету м.Дрогобича у Додатку 1 до звіту.

Мережа бюджетних установ у Додатку 2 до звіту.

На території міста Дрогобича функціонує 12 комунальних підприємств, утворених рішеннями сесій Дрогобицької міської ради, які входять до сфери управління органу місцевого самоврядування, а саме: КП «Туристичний комплекс «Дрогобич», КП «Дрогобицький ринок», КП «Дрогобичводоканал», КП «Дрогобичтеплоенерго», КП «Комбінат міського господарства», КП «Житлово-експлуатаційне об'єднання», ДКП «Екран», КП «Управління капітального будівництва», КП «Дрогобицька лазня», КП «Франкова земля», КП книгарня «Каменярь», КП «Кредо».

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»[8] місцеві ради є органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад у межах повноважень, визначених Конституцією України.

Однією з головних складових фінансової основи місцевого самоврядування є кошти місцевих бюджетів. Відповідно, ефективність виконання функцій місцевого самоврядування, направлених на надання членам громади суспільних благ, в значній мірі залежить від стану наповнення місцевих бюджетів доходами. Ці процеси забезпечуються двосторонньо: державою щодо залучення загальнодержавних податків і зборів та органами місцевого самоврядування в частині залучення власних і закріплених доходів. Але в обох випадках на якість формування і виконання бюджетів великий вплив має діяльність органів місцевого самоврядування.

Як свідчать результати проведених державних фінансових аудитів, в розпорядженні практично кожного органу місцевого самоврядування є резерви щодо залучення додаткових доходів до бюджетів та, відповідно, зростання якості та кількості послуг, які надаються населенню. Однак, ці резерви ними не завжди використовуються.

Враховуючи обмеженість державних фінансових ресурсів, які на даний час забезпечують лише мінімальні суспільні потреби, постала необхідність здійснити державний фінансовий аудит з метою визначення резервів наповнення міського бюджету доходами, залучення яких сприятиме покращенню надання населенню суспільних благ.

Розділ I. Організація проведення державного фінансового аудиту

1.1. Підстава для проведення аудиту: п.2.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Західного офісу Держаудитслужби на III квартал 2017 року, затвердженого наказом Західного офісу Держаудитслужби від 14.06.2017 №178 [46].

1.2. Об'єкт аудиту: Діяльність органів місцевого самоврядування в частині здійснення, відповідно до законодавства України, функцій по складанню, виконанню міського бюджету м. Дрогобича, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інших функцій, пов'язаних з управлінням бюджетним коштами, діяльність головних розпорядників бюджетних коштів.

1.3. Мета аудиту:

оцінки стану формування та рівня виконання міського бюджету м. Дрогобича;

- оцінка стану формування та виконання бюджетів міста;
- оцінка ефективності використання коштів бюджету міста, земельних ресурсів, комунального майна, інших активів, функціонування системи внутрішнього контролю;
- визначення чинників, що негативно впливають на стан формування та виконання бюджету, використання активів територіальних громад, забезпечення належного рівня соціальних гарантій;
- визначення шляхів підвищення ефективності управління бюджетними коштами, комунальним майном та іншими активами, резервів зміцнення ресурсної бази міського бюджету.

1.4. Період дослідження: 2014 - 2016 роки та I півріччя 2017 року.

1.5. Учасники аудиту:

- Західний офіс Держаудитслужби;
- виконавчі органи Дрогобицької міської ради;
- Фінансове управління Дрогобицької міської ради;
- Управління комунальних ресурсів виконавчих органів Дрогобицької міської ради;
- Головне управління ДФС у Львівській області та Дрогобицька об'єднана державна податкова інспекція Головного управління ДФС у Львівській області

- Дрогобицьке міжрайонне управління Держгеокадастру у Дрогобицькому районі та м. Дрогобичі Львівської області;
- підприємства, установи і організації, які є розпорядниками або одержувачами коштів міського бюджету м. Дрогобича.

1.6. Методи аудиту

У ході дослідження використано законодавчі та нормативні акти з питань діяльності органів місцевого самоврядування, формування та виконання бюджету, оподаткування, земельних відносин, управління майном, проаналізовано прийняті рішення Дрогобицької міської ради, дані фінансового управління щодо затвердження та виконання бюджету міста, дані бухгалтерського обліку, фінансової та статистичної звітності тощо.

Аудит проведено відповідно до Порядку № 698 [32] із змінами та Методичних рекомендацій з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затверджених наказом Головкин України від 13.03.2007 № 50 [37] із змінами.

У ході проведення аудиту проведено опитування 1561 респондента з питань якості наданих соціальних гарантій.

Розділ II. Оцінка виконання міського бюджету м. Дрогобича та показників соціально-економічного розвитку

2.1. Оцінка виконання міського бюджету м. Дрогобича за доходами.

Проблема забезпечення доходів на рівні, необхідному для нормального функціонування та надання якісних послуг населенню, залишається актуальною для місцевих бюджетів. Тобто, найголовнішим завданням фінансової політики місцевих бюджетів є наповнення їх дохідної частини. Від рівня наповнення місцевого бюджету залежить соціально-економічний розвиток адміністративно-територіальних одиниць, добробут населення тощо.

Виконання бюджету - це здійснення комплексу заходів із забезпечення повного і своєчасного виконання плану доходів і видатків. При цьому виконання дохідної частини бюджету означає виконання плану надходжень не тільки загальної суми передбачених коштів, а й по кожному джерелу окремо. Виконання плану по видатках означає фінансування всіх запланованих заходів і установ, економне та ефективне використання бюджетних ресурсів.

Міський бюджет м. Дрогобича на 2014-2017 роки сформовано відповідно до вимог Бюджетного кодексу України [2], законів України про Державний бюджет України на 2014-2017 роки [4,5,6,7], нормативно-правових актів, що визначали порядок здійснення розрахунків та формування пріоритетів бюджетної політики на відповідний рік.

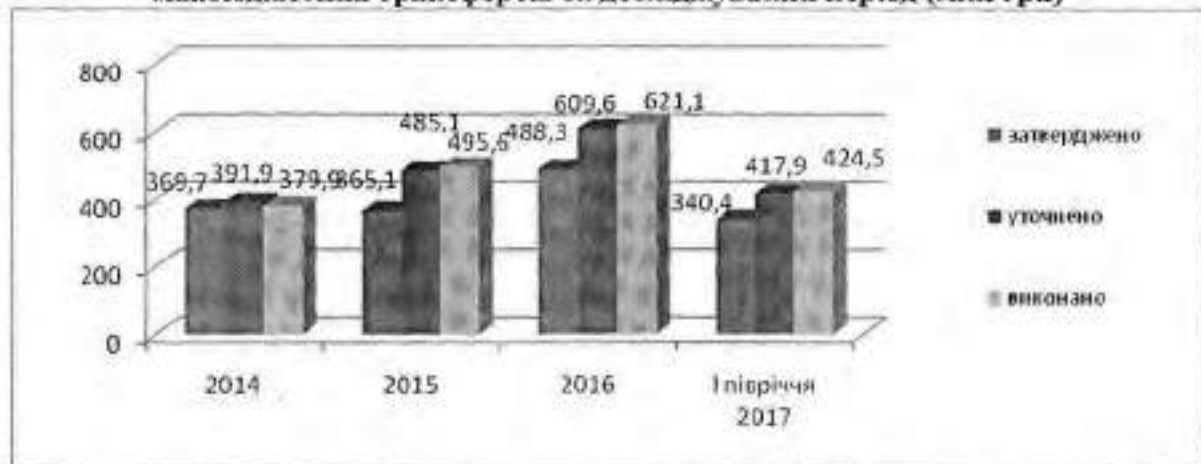
На 2014 рік згідно з формульним розрахунком, доведеним Мінфіном, обсяг закріплених доходів загального фонду міського бюджету м. Дрогобича становив 64,4 млн грн, обсяг власних доходів – 19,3 млн грн та обсяг власних доходів спеціального фонду – 17,8 млн гривень. Загальні показники наповнення дохідної частини загального фонду міського бюджету м. Дрогобича затверджено в сумі, відповідно, 84,4 млн грн, 22,0 млн грн, спеціального фонду в сумі 24,7 млн грн, що перевищували доведені Мінфіном показники на 19,9 млн грн, 2,7 млн грн та 6,9 млн гривень. Протягом року планові

надходження загального фонду по закріплених доходах зменшено на 14,4 млн грн, по власних доходах – на 2,9 млн грн, планові надходження спеціального фонду по власних доходах зменшено на 34,2 млн грн. Фактичне виконання загального фонду склало: 63,2 млн грн - по закріплених доходах або 90,3% до уточнених планових сум та 98% до контрольних цифр доведених Мінфіном; 17,9 млн грн - по власних закріплених доходах або 93,2% до уточнених планових сум та 92,8 % до контрольних цифр, доведених Мінфіном. По спеціальному фонду (власні доходи) -16,0 млн грн, або 105,6% до уточнених планових сум та 89,8% до контрольних цифр, доведених Мінфіном.

Загалом за 2014-2016 роки планувалось, з урахуванням внесених змін та уточнень, залучити до міського бюджету доходів та офіційних трансфертів в сумі 1486,6 млн грн (по загальному фонду – 1403,2 млн грн по спеціальному фонду – 83,4 млн грн), фактично забезпечено надходження в сумі 1496,5 млн грн (по загальному фонду – 1402,8 млн грн по спеціальному фонду – 93,7 млн гривень). За I півріччя 2017 року планувалось, з урахуванням змін та уточнень, залучити до загального фонду міського бюджету доходів та офіційних трансфертів в сумі 409,3 млн грн, до по спеціального фонду (план на рік) – 22,5 млн грн), фактично забезпечено надходження в сумі 424,5 млн грн (по загальному фонду – 414,5 млн грн, по спеціальному фонду – 10,0 млн гривень) (див. діаграму 1).

Діаграма 1

Інформація щодо надходжень міського бюджету м. Дрогобича з урахуванням міжбюджетних трансфертів за досліджуваний період (млн грн)

Бюджет м. Дрогобича з урахуванням внесених змін та уточнень було затверджено на 2014 рік в сумі 391,9 млн грн (по загальному фонду – 338,0 млн грн, по спеціальному фонду – 53,9 млн грн), на 2015 рік – 485,1 млн грн, на 2016 рік – 609,6 млн гривень. На 2017 рік бюджет, з урахуванням змін внесених впродовж I півріччя поточного року, затверджено в сумі 700,3 млн грн, з них план на I півріччя 2017 року – 417,9 млн гривень.

Фактичні надходження міського бюджету м. Дрогобича, з врахуванням офіційних трансфертів, склали відповідно у 2014 році – 379,9 млн грн, що становить 96,9% до уточненого плану, у 2015 році – 488,3 млн грн (102,2% до уточненого плану), у 2016 році – 621,0 млн грн (101,9% до уточненого плану). У I півріччі 2017 року фактичні надходження склали 424,5 млн грн, що становить 101,6% до уточненого плану на I півріччя 2017 року, в тому числі:

до загального фонду бюджету, із врахуванням дотацій і субвенцій з державного та обласного бюджетів, у 2014 році надійшло 326,3 млн грн (96,6% до уточненого плану), у 2015 році – 477,9 млн грн (101,4% до уточненого плану), в порівнянні з 2014 роком - на 151,6 млн грн більше; у 2016 році – 598,5 млн грн (100,8% до уточненого плану), в порівнянні з попереднім роком - на 120,6 млн грн більше; впродовж I півріччя 2017 року надійшло 414,5 млн грн (101,3% до уточненого плану).

до спеціального фонду бюджету, із врахуванням дотацій і субвенцій з державного та обласного бюджетів, у 2014 році надійшло 53,6 млн грн (99,3% до уточненого плану), у 2015 році надійшло 17,6 млн грн (129% до уточненого плану), що на 36,0 млн грн менше ніж у 2014 році; у 2016 році надійшло 22,5 млн грн (142,7% до уточненого плану), що на 4,9 млн грн більше ніж у 2015 році; впродовж I півріччя 2017 року надійшло 10,0 млн грн (44,6% до уточненого плану на 2017 рік).

Згідно з п. 23 ч. 1 ст. 2 Бюджетного кодексу України [2], доходи - це податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за адміністративні послуги, власні надходження бюджетних установ). Відповідно до ст. 9 Бюджетного кодексу України [2] доходи бюджету класифікуються за таким розділами: 1) податкові надходження; 2) неподаткові надходження; 3) доходи від операцій з капіталом; 4) трансферти.

Доходи міського бюджету м. Дрогобича впродовж 2014-2016 років зростали як за рахунок збільшення податкових, неподаткових надходжень та операцій з капіталом (2014 рік – 104,7 млн грн, питома вага яких становить 27,6% від загального обсягу доходів, 2015 рік - 134,8 млн грн (27,2%), 2016 рік – 197,9 млн грн (31,9%), так і за рахунок офіційних трансфертів (2014 рік - 275,2 млн грн, питома вага яких становить 72,4% від загального обсягу доходів, 2015 рік - 360,7 млн грн (72,8%), 2016 рік - 423,1 млн грн (68,1 відсотка).

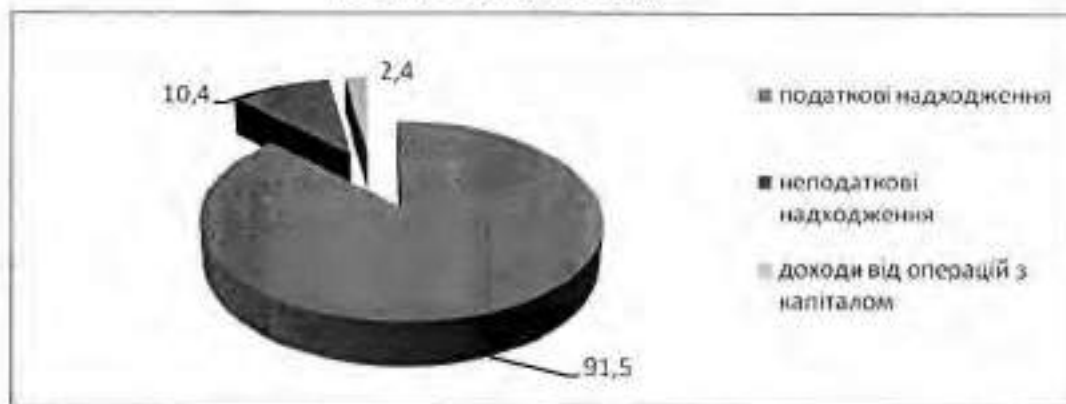
Так, сума доходів без врахування трансфертів у 2016 році порівняно з 2014 роком зросла на 93,2 млн грн (або в 1,9 раза), разом з тим офіційні трансферти впродовж вказаного періоду зросли на 147,9 млн грн (або 1,5 раза). Питома вага офіційних трансфертів у загальному обсязі надходжень значно перевищує суму надходження без врахування трансфертів. Як більшість місцевих бюджетів в Україні, бюджет м. Дрогобича залежить від перерозподілу фінансових ресурсів держави через державний бюджет у вигляді міжбюджетних трансфертів.

За 2014-2016 роки до загального та спеціального фондів міського бюджету м. Дрогобича надійшло офіційних трансфертів в сумі 1059,0 млн гривень. Протягом I півріччя 2017 року надійшло офіційних трансфертів в сумі 298,1 млн гривень.

За 2014-2016 роки до загального та спеціального фондів міського бюджету м. Дрогобича надійшло доходів без врахування офіційних трансфертів в сумі 437,4 млн гривень. Протягом I півріччя 2017 року – 126,4 млн гривень.

Аналіз структури дохідної частини міського бюджету показує, що міський бюджет в середньому на 87,3% сформований за рахунок податкових надходжень, 10,3 % складають неподаткові надходження та 2,4 % - доходи від операцій з капіталом.

Структура дохідної частини міського бюджету м. Дрогобича за видами надходжень за 2014-2016 рік (млн грн)

Контрольні цифри, доведені Міністерством фінансів України, по загальному фонду міського бюджету м.Дрогобича за 2014 рік виконано по закріплених доходах на 98,1% (контрольна цифра - 64,4 млн грн, фактичне виконання - 63,2 млн грн), по власних доходах - на 92,8% (план 19,3 млн грн, факт -17,9 млн гривень). По спеціальному фонду (без врахування обсягів міжбюджетних трансфертів) контрольні цифри, доведені Мінфіном, виконано по власних доходах на 89,8% (контрольна цифра -17,8 млн грн фактичне виконання - 16,0 млн гривень).

Надходження до міського бюджету м. Дрогобича *без врахування офіційних трансфертів* у 2014 році склали 104,7 млн грн, що становить 94,4% до уточненого плану, з них доходи загального фонду - 81,1 млн грн (90,9% до уточненого плану), доходи спеціального фонду - 23,6 млн грн (108,5%).

У загальному обсязі вказаних надходжень за 2014 рік питома вага **податкових надходжень** займає 25,1% тис.грн, або 95,5 млн грн (виконано 93% до уточненого плану), з них по загальному фонду - 80,1 млн грн (90,8%), по спеціальному фонду - 15,4 млн грн (106%).

По загальному фонду планові завдання не виконано щодо податку на доходи фізичних осіб (надалі ПДФО) на 6,8 млн грн (недовиконання 9,7%) та по платі за землю на 1,3 млн грн (7,8 відсотка). Щодо решти доходів спостерігається незначне перевиконання плану.

Основними причинами невиконання плану надходжень ПДФО (у структурі закріплених доходів (доходів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів на 2014 рік) займає 99,8%, у структурі податкових надходжень загального фонду - 53,4%) є скорочення обсягів виробництва продукції, неритмічна робота підприємств різних форм власності, простої основних бюджетоутворюючих підприємств міст та наявність заборгованості по заробітній платі та, відповідно, ПДФО.

Невиконання плану надходжень плати за землю виникло внаслідок несвоєчасного поновлення договорів оренди земельних ділянок, через не проведення інвентаризації орендованих земельних ділянок, через надання пільг при платі за землю та у зв'язку із наявністю заборгованості по платі за землю.

Неподаткові надходження в сумі 7,8 млн грн (або 114% до уточненого плану), які надійшли до міського бюджету м.Дрогобича у 2014 році, у загальній структурі вищевказаних надходжень займають 7,4 відсотка.

Неподаткові надходження загального фонду міського бюджету становили 1% у загальній структурі доходів (1,1 млн грн, або 102,5% до плану), спеціального фонду – 6,4 % (6,7 млн грн, або 116,1 % до плану).

Доходи від операцій з капіталом (доходи спеціального фонду), які склали 1,5 млн грн (102,6% до плану) у загальній структурі доходів займають 1,4%.

Надходження до **цільового фонду** (спеціальний фонд міського бюджету) не планувались, фактичні надходження склали 11,4 тис. гривень.

Бюджетна децентралізація та розширення повноважень територіальних громад сприяли підвищенню фінансової самостійності міського бюджету м.Дрогобича та зміцненню його фінансової основи та самодостатності.

Довідково: Зміни, внесені до Бюджетного кодексу України [2], розширили базу доходів місцевих бюджетів шляхом:

- передачі з державного бюджету плати за надання адміністративних послуг (крім 50% адміністративного збору за держреєстрацію прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців), державного мита;

- запровадження з 2015 року збору з роздрібного продажу підакцизних товарів (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти) за ставкою 5% вартості реалізованого товару замість збору за виноградарство, садівництво та хмелярство, який надходитиме до місцевих бюджетів.

Водночас з 2015 року відсоток зарахування ПДФО до доходів загального фонду бюджетів міст обласного значення зменшено з 75% до 60%.

Крім того, у 2014 році єдиний податок і податок на нерухоме майно зараховувалися до бюджету розвитку, з 2015 року вони є складовими частинами загального фонду місцевих бюджетів, разом з тим екологічний податок зараховується до спеціального фонду.

Внаслідок змін, внесених до бюджетного законодавства, у 2015 та 2016 роках дохідна частина міського бюджету суттєво збільшилась і це при тому, що відсоток зарахування ПДФО до доходів загального фонду бюджетів міст обласного значення зменшено.

У 2015 році надійшло до міського бюджету м. Дрогобича доходів без врахування трансфертів в сумі 134,8 млн грн, що становить 109,3% до уточненого плану, з яких 120,5 млн грн - по загальному фонду (перевиконання на 6,3%), 14,3 млн грн - по спеціальному фонду (перевиконання на 42,1%).

Порівнюючи з надходженнями відповідного періоду минулого року, доходи збільшилися в цілому на 30,1 млн грн, або на 28,8 відсотка. З них, по загальному фонду доходи зросли на 39,4 млн грн (48,6%), за рахунок введення нових податків - акцизного податку, надходження по якому склали 17,7 млн грн, державного мита, яке надходило в державний бюджет – 2,8 млн грн, плати за надання адміністративних послуг – 2,7 млн грн, а також збільшення надходжень по земельному податку та орендній платі за землю, податку на прибуток підприємств комунальної форми власності, частини чистого прибутку, надходження плати від оренди комунального майна. Водночас, по спеціальному фонду доходи зменшились на 9,3 млн грн, у зв'язку із змінами до бюджетного законодавства (у 2014 році єдиний податок і податок на нерухоме майно зараховувалися до складової спеціального

фонду- бюджету розвитку, з 2015 року вони належать до доходів загального фонду місцевих бюджетів).

У загальній структурі вказаних доходів 84,6% припадає на **податкові надходження**, які у 2015 році по загальному фонду склали 113,9 млн грн, або 106,5% до уточненого плану, по спеціальному фонду проведено коригування на суму 1,5 тис.грн (повернуто збір за провадження торговельної діяльності нафтопродуктами, скрапленням та стиснутим газом на стаціонарних, малогабаритних і пересувних автозаправних станціях, заправних пунктах, що справлявся до 01.01.2015).

Неподаткові надходження в сумі 17,2 млн грн (або 123,7% до плану), які надійшли до міського бюджету м. Дрогобича у 2015 році, у загальній структурі вищевказаних надходжень займають 12,7 відсотка. Неподаткові надходження загального фонду міського бюджету склали 6,6 млн грн, або 103,7% до плану, спеціального фонду - 10,6 млн грн, або 140,6% до плану.

Доходи від операцій з капіталом, які склали 3,7 млн грн (146,8% до плану) у загальній структурі доходів займають 2,7%, з них доходи загального фонду - 1,4 тис.грн (бюджетом на 2015 рік такі надходження до загального фонду не планувались), доходи спеціального фонду - 3,7 млн грн (146,7% до уточненого плану).

В розрізі джерел надходжень за 2015 рік план не виконано по податкових надходженнях загального фонду, зокрема по єдиному податку на 427,2 тис.грн (недовиконання 2,9 відсотка). Невиконання плану по вказаному податку виникло у зв'язку з переходом деяких юридичних осіб на загальні умови оподаткування, зменшення товарообігу третьої та четвертої групи оподаткування (наприклад ТзОВ «Сервус - Дрогобич» зменшив сплату єдиного податку в порівнянні з відповідним періодом минулого року на 782,4 тис.грн) та подання заяв щодо зняття з обліку фізичних осіб на літні місяці у зв'язку з відпустками, а також наявною недоїмкою в сумі 380,7 тис. гривень.

Щодо решти доходів загального та спеціального фондів спостерігається перевиконання плану.

У 2016 році надійшло до міського бюджету м. Дрогобича доходів без врахування трансфертів в сумі 197,9 млн грн, що становить 106,6% до уточненого плану, з них по загальному фонду - 180,4 млн грн (перевиконання на 3,0%), по спеціальному фонду - 17,5 млн грн (перевиконання на 64,9%).

У порівнянні з надходженнями відповідного періоду минулого року доходи збільшилися в цілому на 63,1 млн грн, або 46,8 відсотка, з них по загальному фонду доходи зросли на 59,9 млн грн (49,7%), по спеціальному фонду - на 3,2 млн грн (22,7 відсотка).

У загальній структурі доходів 87,1% припадає на **податкові надходження**, які у 2016 році склали 172,4 млн грн (102,8% до уточненого плану), з них доходи загального фонду - 172,3 млн грн (102,8% до уточненого плану), доходи спеціального фонду - 0,1 млн грн (114% до уточненого плану).

Неподаткові надходження в сумі 20,3 млн грн (або 131,8% до плану), які надійшли до міського бюджету м. Дрогобича у 2016 році у загальній структурі надходжень займають 10,3%, з них по загальному фонду - 8,1 млн грн (або 108,3% до плану), по спеціальному фонду - 12,2 млн грн (або 153,9% до плану).

Доходи від операцій з капіталом, які склали 5245,6 тис.грн (198,9 % до плану) у загальній структурі доходів займають 2,6 %, з них доходи загального фонду - 6,9 тис.грн (130,8 % до уточненого плану), доходи спеціального фонду - 5 238,7 тис.грн (199 % до уточненого плану).

У розрізі джерел надходжень за 2016 рік план не виконано по неподаткових надходженнях загального фонду, зокрема по державному миту, на 203,9 тис.грн (недовиконання 8,9 відсотка). Невиконання плану по вказаному надходженню виникло у зв'язку із зміною чинного законодавства (з 01.10.2016 відмінено сплату державного мита при виготовленні закордонних паспортів. У порівнянні з відповідним періодом минулого року надходження зменшилися на 662,7 тис.гривень.

Також невиконано план по доходах від операцій з капіталом, зокрема по надходженню коштів від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності, на 27,4 тис.грн (недовиконання 3,7 відсотка). Невиконання плану виникло у зв'язку тим, що приватизацію об'єкта по вул. Лесі Українки, 21, проведення якої планувалась у 2016 році, фактично здійснено у лютому 2017 року.

Щодо решти доходів загального та спеціального фондів спостерігається перевиконання плану.

У I півріччі 2017 року надійшло до міського бюджету м. Дрогобича доходів без врахування трансфертів в сумі 126,4 млн грн, що становить 57,7% до уточненого річного плану, з них по загальному фонду - 116,4 млн грн (перевиконання на 6,6%), по спеціальному фонду - 10,0 млн грн (виконано на 137,6% до уточненого річного плану).

У порівнянні з надходженнями відповідного періоду минулого року (I півріччя 2016 року) доходи збільшилися в цілому на 36,1 млн грн, або на 40%, з них по загальному фонду доходи зросли на 33,4 млн грн (40,3%), по спеціальному фонду - на 2,7 млн грн (36,3 відсотки).

У загальній структурі доходів 88,6% припадає на **податкові надходження**, які у I півріччі 2017 року склали 112,0 млн грн (56,2% до уточненого річного плану), з них: доходи загального фонду 111,9 млн грн (106,2% до уточненого плану на I півріччя), доходи спеціального фонду - 0,1 млн грн (84,6% до уточненого річного плану).

Неподаткові надходження в сумі 11,6 млн грн (або 66,8% до уточненого річного плану), які надійшли до міського бюджету м. Дрогобича у I-му півріччі 2017 року, у загальній структурі надходжень займають 9,2%, з них: по загальному фонду - 4,5 млн грн (або 119,7% до уточненого плану на I півріччя), по спеціальному фонду - 7,1 млн грн (або 66,5% до уточненого річного плану).

Доходи від операцій з капіталом, які склали 2863,6 тис.грн (104,5% до уточненого річного плану), у загальній структурі доходів займають 2,2%, з них: доходи загального фонду - 2,1 тис.грн (доходи зросли у 4,2 раза до уточненого плану на I півріччя), доходи спеціального фонду - 2861,5 тис.грн (104,4 % до уточненого річного плану).

У розрізі джерел надходжень загального фонду за I півріччя 2017 року план не виконано по збору за місця для паркування транспортних засобів на 11,1 тис.грн (недовиконання 73,2 відсотка) в зв'язку з тим, що не визначено платників, які організовують та провадять діяльність із забезпечення

паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.

Щодо решти доходів загального фонду та спеціального фонду спостерігається перевиконання плану.

Основну роль у формуванні доходів загального фонду міського бюджету м.Дрогобича займає податок на доходи фізичних осіб та плата за землю (орендна плата за землю, земельний податок).

У структурі доходів загального фонду (без врахування офіційних трансфертів) у 2014 році питома вага надходжень ПДФО становить 77,8%, плати за землю - 19,4% при надходженнях загального фонду 81,1 млн грн; у 2015 році, відповідно, 51,1% та 15,3% при надходженнях 120,5 млн грн; у 2016 році - 51% та 16,8% при надходженнях 180,4 млн грн; у I півріччі 2017 року - 56,6% та 15,2% при надходженнях 116,4 млн гривень.

Також у структурі податкових надходжень основну питому вагу займає ПДФО (2014 рік - 78,8%, 2015 рік - 54,1%, 2016 рік - 53,4%, I півріччя 2017 року - 58,9%).

Так, у 2014 році надходження ПДФО склали 63,1 млн грн, або 90,3% до уточненого плану (уточнений план - 88,2 млн грн), що на 889,6 тис.грн менше у порівнянні з 2013 роком. У структурі доходів (закріплені доходи) що враховувались у 2014 році при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів (I коштик), ПДФО займав 99,8%.

У 2015 році надходження ПДФО у порівнянні з 2014 роком зменшилось на 1,5 млн грн і склали 61,6 млн грн, або 111,9% до уточненого плану (55,0 млн грн).

У 2016 році надходження податку та збору на доходи фізичних осіб (далі - ПДФО) у порівнянні з 2015 роком збільшилось на 30,5 млн грн і склали 92,1 млн грн або 103,0% до уточненого плану (89,4 млн гривень).

На 2017 рік планова сума ПДФО, з врахуванням внесених змін впродовж січня-червня, склала 109,6 млн грн, у т.ч. на I півріччя 2017 року - 61,6 млн гривень. Надійшло впродовж I півріччя 2017 року ПДФО в сумі 65,9 млн грн, що становить 107,0% до уточненого плану на відповідний період.

Основними бюджетоутворюючими підприємствами та установами по надходженню ПДФО до міського бюджету впродовж досліджуваного періоду були: відділ освіти, відділ охорони здоров'я, відділ культури, Дрогобицький педагогічний університет ім.І.Франка, ВАТ «Львівобленерго», ПАТ «Львівгаз», КП «Дрогобичводоканал», КП Дрогобичтеплоенерго» тощо. Також у 2014 році вагому роль у формуванні вказаного виду доходів займали: вагонне депо «Дрогобич», ВАТ «Управління бурової техніки», ВАТ «НПК - Галичина», ВАТ «Укртранснафта», які з кожним роком зменшували обсяги виробництва промислової продукції і, відповідно, обсяги надходження ПДФО до міського бюджету.

У 2014 році у порівнянні з аналогічним періодом минулого року спостерігається зменшення надходження ПДФО по таких підприємствах: ВАТ «НПК-Галичина» на 115,0 тис.грн, ВАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів» на 660,1 тис.грн, ВАТ «Львівобленерго» на 401,4 тис.грн, ВАТ «Універсальна бурова техніка» на 226,7 тис.грн,

Педагогічний університет ім. І. Франка на 278,2 тис. грн, ВАТ «Укртранснафта» на 134,3 тис. гривень.

У 2015 році зменшення обсягу надходжень ПДФО виникло внаслідок зменшення відсотка зарахування ПДФО до загального фонду бюджету міст обласного підпорядкування з 75 % до 60 %, а також у зв'язку із зменшенням обсягів виробництва промислової продукції основних бюджетоутворюючих підприємств міста, неритмічною роботою підприємств різних форм власності, простою основних бюджетоутворюючих підприємств міста.

Також, порівняно з відповідним періодом попереднього року, у 2015 році спостерігається зменшення відрахувань ПДФО по таких підприємствах: КП «Дрогобичтеплоенерго» на 159,0 тис. грн, ПАТ «Львівгаз» на 114,7 тис. грн, ВАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів» на 113,5 тис. грн, ВАТ «Управління бурової техніки» на 91,7 тис. грн, ТОВ БК «Політехніка-Галичина» на 14,0 тис. грн, ПАТ «Машинобудівний завод» на 12,6 тис. гривень.

Зростання надходження ПДФО у 2016 році виникло у зв'язку із зростанням мінімальної зарплати з 1218,0 грн до 1600,0 грн та, відповідно, збільшенням обсягу асигнувань міського бюджету на заробітну плату бюджетним установам у звітному періоді на суму 56,3 млн грн, а також збільшенням ставки оподаткування з 15% до 18%.

У 2016 році, порівняно з відповідним періодом попереднього року, спостерігається збільшення відрахувань ПДФО (сума ПДФО до бюджетів всіх рівнів (контингент)) по таких підприємствах: ВАТ НПК «Галичина» на 3,3 млн грн, Дрогобицький педагогічний університет - на 3,1 млн грн, відділ освіти на 4,7 млн грн, відділ охорони здоров'я - на 2,8 млн грн, відділ культури 1,1 млн гривень.

Негативно впливає на стан виконання планових показників по надходженню ПДФО наявність податкового боргу.

Станом на 01.07.2017 заборгованість склала **14,9** млн грн, у структурі вказаної заборгованості 13,4 млн грн (або 89,7%) займає заборгованість ТзОВ «Універсальна бурова техніка» - заборгованість за результатами перевірки Головного управління ДФС у Львівській області (донараховано ПДФО, застосовано штрафні санкції та нараховано пеню).

Також негативно впливає на виконання планових показників ПДФО наявна заборгованість по оплаті праці, яка у порівнянні з показником на початок 2014 року зросла на 4167,7 тис. грн і станом на 01.01.2015 року склала 7 674,8 тис. грн, з них:

на економічно-активних підприємствах **7126,1 тис. грн** (ПАТ «Завод автомобільних кранів» - 6837,1 тис. грн, ВАТ «Дрогобицька фарба» - 289,0 тис. грн);

на економічно неактивних підприємствах **304,1 тис. грн** (ТзОВ «Дрогобичтрансбуд» - 122,7 тис. грн, КП «Хвиля» - 40,2 тис. грн, ТзОВ «Сфера послуг «Хвиля» - 66,7 тис. грн, ДП «БУ-41» - 60,0 тис. грн, ПрАТ «Галка-Дрогобич» - 14,5 тис. грн);

на підприємствах - банкрутах **244,6 тис. грн** (ДП «Буджитлосервіс» - 189,5 тис. грн, ТзОВ «Дія» - 55,1 тис. гривень).

Станом на 01.01.2016 року борг по заробітній платі підприємств міста зменшився і склав 7590,5 тис.гривень. Заборгованість по заробітній платі обліковувалась на 7 підприємствах міста, з них:

по економічно-активному підприємству ПАТ «Машинобудівний завод» в сумі 115,6 тис.грн;

по економічно неактивних підприємствах в сумі 177,4 тис.грн (ТзОВ «Дрогобичтрансбуд» - 122,7 тис.грн, КП «Хвиля» - 40,2 тис.грн, ПрАТ «Галка-Дрогобич» - 14,5 тис.грн);

по підприємствах - банкрутах - 7 297,5 тис.грн (ПАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів» - 7 052,9 тис.грн, ДП «Буджитлосервіс» - 189,5 тис.грн, ТзОВ «Дія» - 55,1 тис.грн).

Станом на 01.01.2017 борг по заробітній платі підприємств міста збільшився на 23 569,5 тис.грн і склав 31 160,0 тис.гривень.

Заборгованість по заробітній платі збільшилась по ПАТ «Завод автомобільних кранів» на 23 862,5 тис.грн, разом з тим зменшилась заборгованість по ряду підприємств, а саме: ПАТ «Дрогобицький машинобудівний завод» - на 115,6 тис.грн, ТзОВ «Дрогобичтрансбуд» - на 122,7 тис.грн, КП «Хвиля» - на 40,2 тис.грн та ПрАТ «Галка - Дрогобич» - на 14,5 тис.гривень.

Станом на 01.07.2017 борг по заробітній платі підприємств міста зміни не зазнав і склав 31,2 млн гривень.

Таким чином, у зв'язку з наявною заборгованістю по заробітній платі до міського бюджету недопоступило ПДФО розрахунково, в сумі 3365,3 тис.грн $(31160,0 * 18\% \text{ (ставка відрахування)} * 60\% \text{ (відсоток, що зараховується до бюджетів міст обласного значення)})$.

Отже, погашення заборгованості по заробітній платі є основним резервом збільшення обсягу надходжень ПДФО.

Друге місце за величиною у структурі податкових надходжень займає плата за землю (орендна плата, земельний податок) (2014 рік - 19,7%, 2015 рік - 16,2 %, 2016 рік - 17,6 %, I півріччя 2017 року - 15,8%).

Так, у 2014 році надходження плати за землю склало 15,7 млн грн, або 92,2% до уточненого плану (план - 17,1 млн грн), що на 65,2 тис.грн більше у порівнянні з 2013 роком. У структурі доходів (власні доходи), що не враховувались у 2014 році при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів (II кошик), плата за землю займала 87,8%.

Невиконання плану по надходженню плати за землю на 1,3 млн грн або 7,8% виникло внаслідок несвоєчасного поновлення договорів оренди земельних ділянок, через непроведення інвентаризації орендованих земельних ділянок.

У 2015 році надходження плати за землю у порівнянні з 2014 роком зросли на 2,7 млн грн і склали 18,4 млн грн, або 103,1% до уточненого плану (17,9 млн грн).

У 2016 році надходження плати за землю у порівнянні з 2015 роком збільшилось на 11,9 млн грн і склало 30,3 млн грн, або 101,5% до уточненого плану (29,9 млн.гривень).

На 2017 рік планова сума надходжень плати за землю з врахуванням змін, внесених впродовж січня-червня, склала 34,2 млн грн, з них на I півріччя 2017

року – 17,1 млн грн, надійшло впродовж січня-червня 2017 року плати за землю в сумі 17,7 млн грн, що становить 103,6% до уточненого плану на відповідний період.

Негативно впливає на стан виконання планових показників по надходженню плати за землю наявність податкового боргу, розмір якого впродовж досліджуваного періоду щорічно зростає.

Станом на 01.07.2017 за даними Головного управління ДФС у Львівській області заборгованість до міського бюджету м.Дрогобича по платі за землю (орендна плата та земельний податок) складала 17,1 млн гривень.

Основними боржниками станом на 01.07.2017 по земельному податку є: ПАТ «Дрогобицький машинобудівний завод» - 4,6 млн грн (або 26,9% у загальній сумі заборгованості), ПАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів» - 5,6 млн грн (або 32,7%), Науково-виробниче ЗАТ «Плесо» - 769,1 тис.грн або (4,5 %); по орендній платі: ТзОВ «Універсальна бурова техніка» - 2,6 млн грн (або 15,3 %), ПрАТ «Галка-Дрогобич» - 951,0 тис.грн (5,6 %), ТзОВ «Дія» - 118,3 тис.грн (0,7%).

Надходження бюджету розвитку, який є складовою спеціального фонду міського бюджету за досліджуваний період становили 29,1 млн грн (2014 рік – 16,0 млн грн, 2015 рік – 4,0 млн грн, 2016 рік – 5,9 млн грн, I півріччя 2017 року – 3,2 млн грн), що становить 121,6% (2014 рік - 105,6%, 2015 рік - 144,2%, 2016 рік - 201,2%, I півріччя 2017 року - 103,9%) до уточнених планових річних призначень 23,9 млн грн (2014 рік – 15,2 млн грн, 2015 рік – 2,8 млн грн, 2016 рік - 2,9 млн грн, 2017 рік -3,0 млн гривень).

Бюджет розвитку формувався за рахунок надходжень єдиного податку (у 2014 році), надходжень від продажу землі, від відчуження майна, пайових внесків на розвиток інфраструктури міста.

До спеціального фонду (бюджету розвитку) у 2014 році (згідно з чинним законодавством) зараховувався єдиний податок, надходження якого склали 14398,5 тис.грн, або 106,0% при уточненому плані -13581,0 тис.гривень.

Надходження від продажу землі за 2014-2016 роки та I півріччя 2017 року склали 9,2 млн грн (2014 рік - 966,4 тис.грн, 2015 рік -2 808,8 тис.грн, 2016 рік – 4 516,1 тис.грн, I півріччя 2017 року - 957,3 тис.грн), або 164,2% (в розрізі досліджуваних років, відповідно, 102,3%, 152,1%, 240,0% , 106,4%) до уточнених річних планових призначень 5,6 млн грн (в розрізі досліджуваних років, відповідно, 945,0 тис.грн, 1847,0 тис.грн, 1882,0 тис.грн 957,3 тис. гривень).

Від відчуження комунального майна до бюджету розвитку надійшли кошти в сумі 4007,5 тис.грн (в розрізі досліджуваних років відповідно 486,5 тис.грн, 894,1 тис.грн, 722,6 тис.грн, 1 904,3 тис.грн), або 107,2% (в розрізі досліджуваних років, відповідно, 103,0 %, 132,1 %, 96,3 %, 103,5%) до уточнених річних планових призначень 3739,2 тис.грн (в розрізі досліджуваних років, відповідно, 472,6 тис.грн, 676,8 тис.грн, 750,0 тис.грн, 1839,8 тис.гривень).

Пайових внесків у розвиток інфраструктури міста надійшло до бюджету розвитку в сумі 1398,6 тис.грн (2014 рік - 166,8 тис.грн, 2015 рік - 274,0 тис.грн, 2016 рік - 660,1 тис.грн, у I півріччі 2017 року - 297,7 тис.грн), або 139,7% (в розрізі досліджуваних років - 100,0%, 117,0%, 220,0%, 99,2%) до

уточнених річних планових призначень **1000,9 тис.грн** (у розрізі досліджуваних років 166,7 тис.грн, 234,2 тис.грн, 300,0 тис.грн, 300,0 тис.гривень).

Міський бюджет м. Дрогобича, як і більшість місцевих бюджетів в Україні, залежить від перерозподілу фінансових ресурсів держави у вигляді міжбюджетних трансфертів. Він є дотаційним і значну частку у його доходах складають міжбюджетні трансферти, зокрема субвенції та дотації.

Загалом **офіційні трансферти** із Державного бюджету України (дотації та субвенції) загального та спеціального фонду у 2014 - 2016 роках займають 70,0% та у I півріччі 2017 року - 70,3% в загальному обсязі надходжень міського бюджету м. Дрогобича.

Протягом 2014-2016 років до загального та спеціального фонду міського бюджету м. Дрогобича надійшло **офіційних трансфертів** в загальній сумі **1059,0 млн гривень**. Питома вага офіційних трансфертів у загальному обсязі надходжень міського бюджету м. Дрогобича становила 72,4% у 2014 році, 72,8% - у 2015 році, 68,7% - у 2016 році. Основну питому вагу в складі офіційних трансфертів займають субвенції на виконання програм соціального захисту населення - 44,9% (475,7 млн грн), дотації (дотація вирівнювання у 2014 році, з 2015 року - базова та стабілізаційна дотації) - 18,8% (199,4 млн грн), освітня субвенція - 15,2% (160,6 млн грн), медична субвенція - 13,7% (144 967,8 тис.грн), інші субвенції (в т.ч. на виконання програм соціально-економічного розвитку, дороги, мікропроекти) - 7,4 % (78,4 млн гривень).

Упродовж I півріччя 2017 року надійшло трансфертів у сумі 298,1 млн грн, що становить 70,2% від загальної суми надходжень. У складі офіційних трансфертів базова дотація займає 3,6% (10,6 млн грн), освітня субвенція - 21,4% (63,7 млн грн), медична субвенція - 13,6% (40,6 млн грн), субвенції на виконання програм соціального захисту - 60,8% (181,2 млн гривень).

До загального фонду бюджету м. Дрогобича надійшло офіційних трансфертів: у 2014 році - 245,2 млн грн (98,6% до уточненого плану (план - 248,8 млн грн), у 2015 році - 357,4 млн грн (99,8% до уточненого плану (план - 358,1 млн грн), у 2016 році - 418,1 млн грн (99,9% до уточненого плану (план - 418,7 млн грн), у I півріччі 2017 року - 298,1 млн грн (99,3% до уточненого плану на січень-червень (план - 300,2 млн гривень).

До спеціального фонду надійшло офіційних трансфертів: у 2014 році - 29997,3 тис.грн (94,5% до уточненого плану (план - 31735,1 тис.грн), у 2015 році - 3348,6 тис.грн (92,6% до уточненого плану (план - 3616,5 тис.грн), у 2016 році - 4998,2 тис.грн (96,9% до уточненого плану (план - 5158,3 тис.грн), у I півріччі 2017 року офіційні трансферти не надходили (уточнений план на січень-червень - 8980,0 тис. гривень).

Так, за новим підходом систему балансування бюджетів з 2015 року замінено системою горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів залежно від індексу податкоспроможності.

При цьому вирівнювання здійснюється за двома податками, а саме: податком на прибуток підприємств для обласних бюджетів і податком на доходи фізичних осіб для бюджетів міст, районів та обласних бюджетів.

Механізм горизонтального вирівнювання передбачає, що місцевим бюджетам із значенням індексу податкоспроможності менше 0,9 надається

базова дотація (запроваджена замість дотації вирівнювання) в обсязі 80% суми, необхідної для досягнення значення такого індексу забезпеченості відповідного бюджету.

Як наслідок, якщо бюджет м. Дрогобича у 2014 році отримував дотацію вирівнювання з державного бюджету в сумі 148,0 млн грн, то у 2015, 2016 та 2017 роках передбачено базову дотацію в сумі, відповідно 14,9 млн грн, 15,9 млн грн та 21,2 млн гривень.

Середній рівень надходжень податку на доходи фізичних осіб для бюджетів міст обласного значення на 1 жителя, який використано при розрахунку базової дотації у 2015, 2016, 2017 роках, згідно з даними Міністерства фінансів України, становив, відповідно, 724,30 грн, 727,87 грн та 903,48 грн, а середній рівень надходження на 1 жителя по м. Дрогобичу складав, відповідно, 533,40 грн, 524,40 грн та 631,32 гривень. Різниця між вказаними показниками складає, відповідно, 190,90 грн, 203,47 грн та 272,16 гривень. Таким чином, розмір базової дотації на 2015 рік склав 14,9 млн грн $((190,90 * 97\,855 \text{ чел}) * 80\%)$, на 2016 рік - 15,9 млн грн $((203,47 * 97\,732 \text{ чел}) * 80\%)$, на 2017 рік - 21,2 млн грн $((272,16 * 97\,570 \text{ чел}) * 80\%)$.

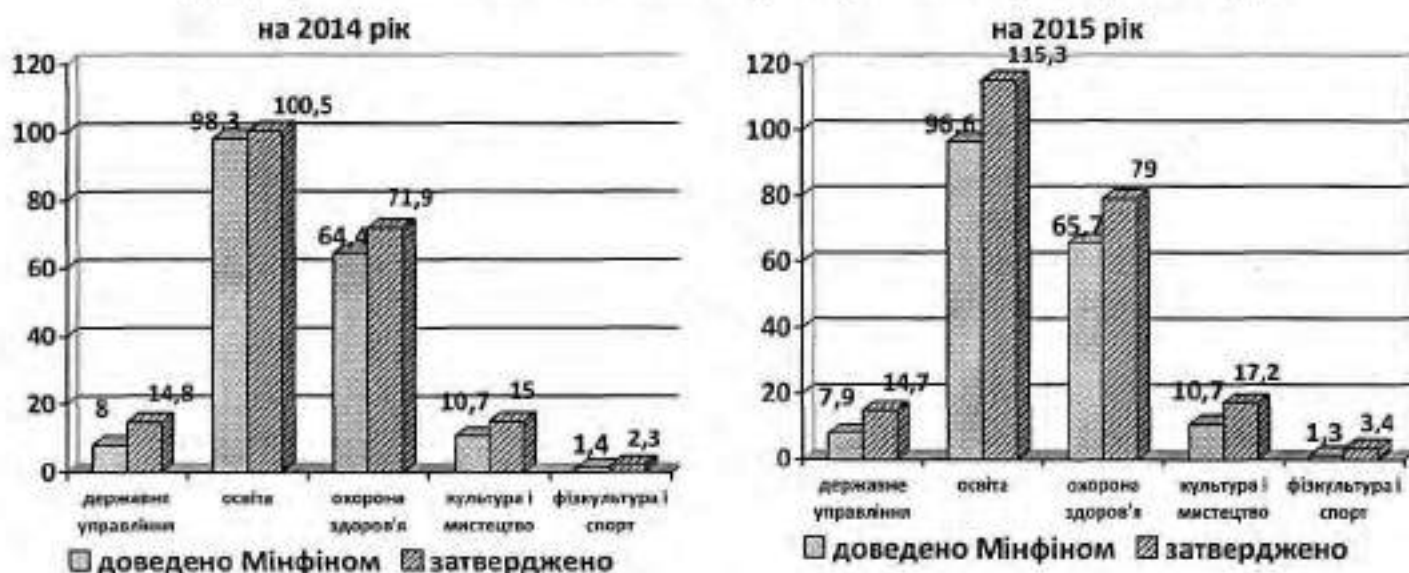
Протягом досліджуваного періоду позики з міського бюджету не надавались, що не вплинуло на виконання дохідної частини бюджету.

2.2. Оцінка виконання міського бюджету м. Дрогобича за видатками

Затверджені обсяги видатків бюджету по всіх напрямках їх використання перевищували відповідні розрахункові показники, доведені Мінфіном, як це наведено в діаграмі.

Діаграма 3

Порівняння обсягів видатків, затверджених міською радою на 2014-2015 роки, з розрахунковими показниками Міністерства фінансів України (в млн грн).

Слід зазначити, що на 2014 рік серед доведених показників по основних галузях Міністерством фінансів України нерозподілений резерв не був передбачений.

Видатки бюджету м. Дрогобича на основні галузі на 2014 рік збільшено проти розрахункових показників Міністерства фінансів України (далі-Мінфін).

Резерв

на 11,2%, або на 27,3 млн грн та на 2015 рік - на 16,1%, або на 47,5 млн гривень. При цьому, відповідно до бюджетних запитів потреба в коштах на фінансування основних галузей на 2014 рік, становила 343,9 млн грн, або на 48,7 млн грн більше розрахункового показника, доведеного Мінфіном, на 2015 рік – 431,0 млн грн, або на 134,4 млн грн більше.

У розрізі розпорядників бюджетних коштів у 2014 році найбільше не відповідає потребі розрахунковий показник Мінфіну по установах фізичної культури та спорту (1,3 млн грн при потребі 2,5 млн грн), на утримання органів управління (8,1 млн грн при потребі 14,9 млн грн) та на культуру і мистецтво (10,7 млн грн при потребі 16,4 млн гривень).

Наприклад, на 2014 рік потреба в коштах на утримання закладів фізичної культури та спорту складала 2,5 млн грн, контрольна цифра, доведена Мінфіном – 1,4 млн грн, або 53,7% від фактичної потреби, на 2015 рік по цих же видатках потреба складала 3,8 млн грн, Мінфіном доведено - 1,3 млн грн, або 33,8% від потреби.

Інший приклад: потреба в коштах на утримання органів управління у 2014 році складала 14,9 млн грн, а контрольна цифра Мінфіну доведена в сумі 8,1 млн грн, або 54,4% фактичної потреби та на 2015 рік при потребі 15,3 млн грн доведено Мінфіном 7,9 млн грн, або 52 відсотки.

Також по закладах культури та мистецтва потреба в коштах на 2014 рік складала 16,5 млн грн, а контрольна цифра Мінфіну на 2014 рік по цих же закладах визначена в сумі 10,7 млн грн, або 64,8% фактичної потреби. При потребі в коштах на 2015 рік в сумі 20,8 млн грн контрольна цифра Мінфіну на 2015 рік по закладах культури та мистецтва визначена в сумі 10,5 млн грн, або 50% фактичної потреби.

Аналогічно, у 2014-2015 роках контрольними розрахунками, доведеними Мінфіном, не забезпечувалась потреба і щодо закладів освіти та охорони здоров'я.

Зазначене призвело до того, що на утримання установ освіти та охорони здоров'я за рахунок додаткової дотації з державного бюджету на вирівнювання фінансової забезпеченості (з 2015 року – базова дотація) та міського бюджету виділялись додаткові кошти.

На 2016-2017 роки планові видатки бюджету м. Дрогобича на основні галузі Міністерством фінансів не доводились, окрім закладів освіти та охорони здоров'я. При цьому, відповідно до бюджетних запитів, потреба в коштах на фінансування освіти на 2016 рік становила 157,1 млн грн, або на 82,3 млн грн більше розрахункового показника, доведеного Мінфіном, на I півріччя 2017 року – 112,3 млн грн, або на 48,5 млн грн більше. Потреба в коштах на фінансування охорони здоров'я на 2016 рік становила 94,7 млн грн, або на 30,9 млн грн більше розрахункового показника, доведеного Мінфіном, на I півріччя 2017 року – 60,0 млн грн, або на 19,4 млн грн більше.

На основні галузі плановий обсяг видатків міського бюджету на 2016 рік затверджено у загальній сумі 442,0 млн грн, який уточнено до 526,5 млн грн та виконано в сумі 524,4 млн грн, або на 99,6 відсотків.

На I півріччя 2017 року планові видатки бюджету затверджено в сумі 380,5 млн грн, уточнено до 393,3 млн грн, виконано – 377,5 млн грн, або 96 відсотків.

У цілому за 2014 - 2016 роки бюджетом міста не проведено запланованих видатків на загальну суму 17,5 млн грн (1349,3 млн грн – 1331,8 млн грн) та за I півріччя 2017 року - в сумі 18,5 млн грн (408,1 млн грн – 389,7 млн гривень).

Планові показники видатків загального фонду бюджету міста виконані у 2014 році на 96,3% (325,7 млн грн), у 2015 році - на 99,6% (460,8 млн грн) та у 2016 році - на 99,4% (545,3 млн грн) (див. Діаграму 4). Фактичне виконання за I півріччя 2017 року складає 389,7 млн грн, або 95,5% від затвердженого зі змінами плану на I півріччя 2017 року.

Видатки загального фонду бюджету міста у 2016 перевищують обсяг видатків попереднього року на 18,2% та видатки 2014 року на 67,4% відсотків.

Плановий обсяг видатків спеціального фонду бюджету міста на 2014 рік затверджено в сумі 34,1 млн грн, уточнений план – 68,4 млн гривень.

На 2015 рік обсяг видатків спеціального фонду бюджету затверджений в сумі 9,1 млн грн, що в 3,7 раза менше планового обсягу видатків попереднього року (34,1 млн грн), а уточнений план в 1,5 раза менший (46,9 млн грн проти 68,4 млн гривень).

На 2016 рік план видатків спеціального фонду затверджений в сумі 15,7 млн грн, або на 173% більше затверджених видатків 2015 року (9,1 млн грн), а уточнений план більше на 155% (72,8 млн грн, проти 46,9 млн гривень) та на 106% більше ніж було затверджено на 2014 рік (72,8 млн грн проти 68,4 млн гривень).

Причиною зменшення видатків спеціального фонду у 2015 році по відношенню до 2014 року є зменшення дохідної частини бюджету (з 2015 року єдиний податок та податок на майно зараховується до загального фонду бюджету).

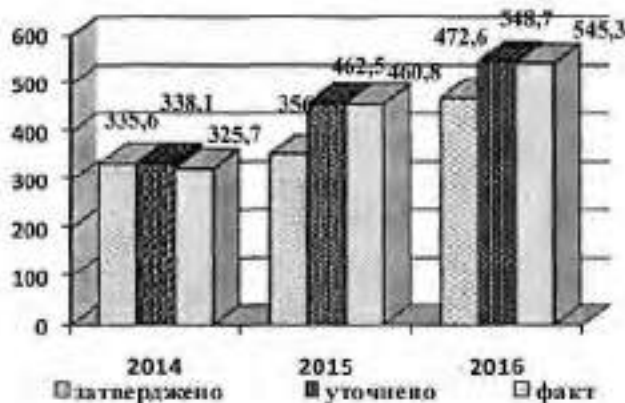
Показники видатків спеціального фонду бюджету міста виконані у 2014 році на 74,6%, у 2015 - на 92,9%, у 2016 - на 86,3% до уточнених призначень та на 149,62%, 479,82% та 400,02 %, відповідно, до затверджених на бюджетний рік. (див. Діаграму).

Діаграма 4

Стан виконання бюджету м. Дрогобича за видатками
у 2014-2016 роках (млн грн)

Видатки загального фонду

Видатки спеціального фонду

У 2014-2016 роках та протягом I півріччя 2017 року другим, після обсягу видатків на соціальний захист по величині є обсяг коштів спрямованих на

фінансування галузі «Освіта» (498,2 млн грн), або 28,9 % видатків бюджету м. Дрогобича (у 2014 році – 32,4%, у 2015 році – 29,1%, у 2016 році – 28,7% та протягом I півріччя 2017 року – 26,2 % до загальної суми видатків).

Видатки по галузі «Освіта» виконано на 95,9% до плану у 2014 році (план – 109,9 млн грн, факт – 105,5 млн грн), 99,7% - у 2015 (план – 134,7 млн грн, факт – 134,2 млн грн), 99,6% - у 2016 (план – 157,1 млн грн, факт – 156,5 млн грн) та за I півріччя 2017 року виконано на 90,9% (план – 112,3 млн грн, факт – 102,1 млн гривень).

У результаті невиконання запланованих видатків у 2014 році не забезпечено потреби в коштах закладів освіти на суму 4480,8 тис.грн, у 2015 році - 461,8 тис.грн, та у 2016 році - 559,8 тис.гривень.

Станом на 01.01.2015 року по галузі «Освіта» рахувалась кредиторська заборгованість в сумі 4132,32 тис.грн по поточних видатках, на 01.01.2016 - заборгованість відсутня, станом на 01.01.2017 заборгованість склала 21,94 тис.грн по поточних видатках та станом на 01.07.2017 заборгованість по поточних видатках склала 7376,3 тис. грн., з них 6847,6 тис.грн - заборгованість по заробітній платі працівників освіти, термін виплати якої не настав (термін виплати 5-7 числа наступного місяця).

Другими по величині протягом дослідженого періоду були видатки на охорону здоров'я (326,7 млн грн), які складали 18,6% у загальній структурі видатків загального фонду бюджету міста (у 2014 – 24,4%, у 2015 – 20,6%, в 2016 – 17,3% та протягом I півріччя 2017 – 14,9%). Дані видатки протягом дослідженого періоду виконувались на рівні 96,6% до плану. Так, у 2014 році при плані 81,7 млн грн фактичні видатки склали 79,6 млн грн, або 97,5% до плану, в результаті чого не забезпечено повністю потребу в коштах на суму 2,1 млн гривень. У 2015 році виконано на 99,9% до плану (план – 94,8 млн грн, факт – 94,7 млн грн), не проведено заплановані видатки в сумі 78,3 тис. гривень. У 2016 році видатки склали 94,2 млн грн, при затверджених з урахуванням змін – 94,7 млн грн, або 99,5% до плану, зокрема, не проведено заплановані видатки в сумі 491,9 тис. гривень. Протягом I півріччя 2017 року дані видатки забезпечені в сумі 58,1 млн грн при планових 60,0 млн грн, тобто виконання до планових призначень склало 96,9 відсотка.

Станом на 01.01.2015 року та на 01.07.2017 по галузі «Охорона здоров'я» рахувалась кредиторська заборгованість, відповідно, в сумі 1983,89 тис. грн та 11367,49 тис. грн по поточних видатках, на 01.01.2016, 01.01.2017 – заборгованість відсутня.

Питома вага витрат на культуру і мистецтво в загальній сумі видатків складає 4,3 % (74,1 млн грн) (у 2014 – 4,9% (15,9 млн грн), у 2015 - 4,5% (20,6 млн грн), в 2016 – 3,9% (21,1 млн грн) та протягом I півріччя 2017 – 4,2% (16,5 млн грн). Відсоток виконання в порівнянні з плановими видатками на дану галузь склав 97,1%. Так, у 2014 році, при плані 16,5 млн грн фактичні видатки склали 15,9 млн грн, або 96,8%, або не проведено видатків в сумі 526,3 тис. гривень. На 01.01.2015 року виникла кредиторська заборгованість в сумі 502,7 тис. грн по поточних видатках.

У 2015 році дані видатки виконано на 98,7% до плану (план – 20,8 млн грн, факт – 20,6 млн грн), не проведено заплановані видатки в сумі

271,3 тис. гривень. Кредиторська заборгованість по поточних видатках відсутня.

У 2016 році видатки склали 21,1 млн грн, при затверджених з урахуванням змін 21,7 млн грн, або 97,1% до плану, не проведено заплановані видатки в сумі 625,9 тис. гривень. Кредиторська заборгованість на кінець року по поточних видатках відсутня.

Протягом I півріччя 2017 року дані видатки забезпечені в сумі 16,5 млн грн при планових 17,3 млн грн, тобто виконання до планових призначень склало 95,4 відсотка. Кредиторська заборгованість на 01.07.2017 року становила 19,7 тис. грн по поточних видатках.

Видатки на державне управління становили 58,7 млн грн, або 3,4% всіх видатків місцевого бюджету, а саме: у 2014 році – 12,6 млн грн, або 3,9% (97,6 % виконання, при плані 12,9 млн грн), у 2015 – 15,1 млн грн, або 3,5% (98,9% виконання, при плані – 15,3 млн грн), у 2016 – 18,6 млн грн, або 3,5% (98,5%, при плані – 18,9 млн гривень) та I півріччі поточного року – 12,4 млн гривень. Недофінансування даних видатків у розрізі досліджуваного періоду складе 302,6 тис. грн у 2014, 167,10 тис. грн - у 2015 та 289,3 тис. грн - у 2016 роках. Кредиторська заборгованість станом на 01.01.2015 та на 01.01.2016 відсутня, на 01.01.2017 становила 3,67 тис. грн та на 01.07.2017 – 87,48 грн по поточних видатках.

Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення в дослідженому періоді склали 39,3% в загальній структурі видатків загального фонду бюджету міста (в 2014 – 31,1 %, в 2015 – 35,1% та в 2016 – 42,1 відсотка). Невиконання даних видатків в 2014 - на 3,8%, в 2015 - на 0,01% та в 2016 - на 0,01%, спричинене невиконанням дохідної частини (2014 рік) та неповним поступленням субвенцій з державного бюджету в досліджуваному періоді, в результаті чого на кінець року рахувалась кредиторська заборгованість. Так, станом на 01.01.2015 кредиторська заборгованість по соціальному захисту та соціальному забезпеченню становила 1,9 млн грн, на 01.01.2016 – 17,1 млн грн, на 01.01.2017 – 67,6 млн грн та на 01.07.2017 – 55,4 млн грн по поточних видатках. Отже, внаслідок недофінансування субвенцій з державного бюджету на надання пільг та субсидій за звітний період утворилася значна сума кредиторської заборгованості.

Основна сума кредиторської заборгованості протягом усього досліджуваного періоду рахувалась по КЕКВ 2700 «Субсидії населенню для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг», внаслідок недофінансування субвенції з державного бюджету.

Так, станом на 01.01.2015 вищевказана заборгованість склала 1,3 млн грн, на початок 2016 року заборгованість значно збільшилась і становила 16,9 млн грн, станом на 01.01.2017 збільшилась до 64,8 млн грн та станом на 01.07.2017 зменшилась і становила 55,4 млн гривень.

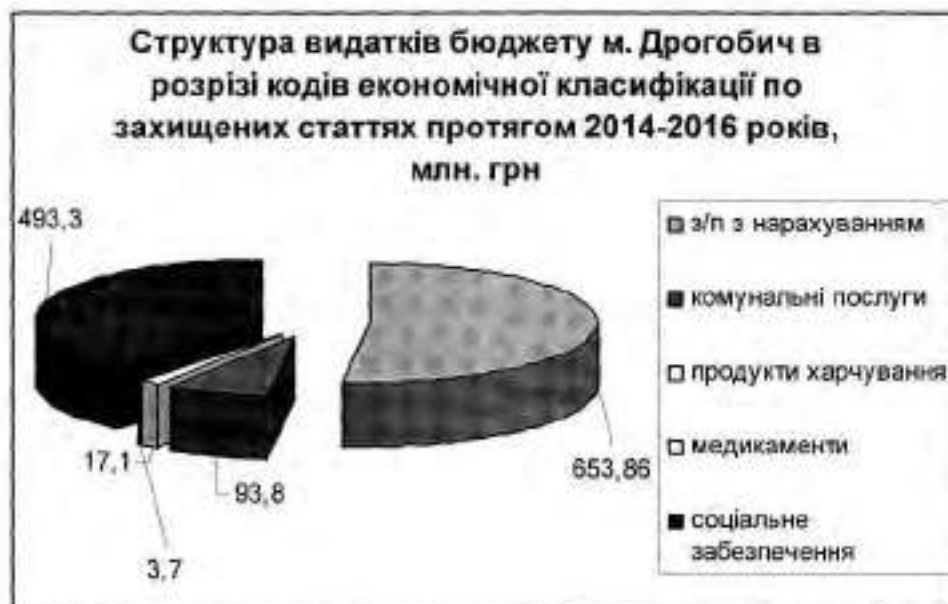
Найбільша сума дебіторської заборгованості спостерігалась станом на 01.01.2016 і становила 452,5 тис. грн, з якої заборгованість в сумі 323,8 тис. грн по освіті - за оплату комунальних послуг та енергоносіїв. Заборгованість виникла через невідшкодування підрядником (ТзОВ «Львівський будівельний холдинг») витрат в сумі 180,3 тис. грн за опалення приміщення прибудови ЗОШ №5 на стадії завершення будівництва з метою запобігання її руйнування та в

сумі 143,5 тис.грн – заборгованість надавачами послуг харчування. По соціальному захисту та соціальному забезпеченню дебіторська заборгованість в сумі 99,0 тис. грн на пільги виникла з причини проплати очікуваного нарахування пільг населенню за січень 2016 року.

Крім того, з кожним роком видатки міста мають тенденцію до зростання. Так, у 2015 році спостерігається зростання видаткової частини по всіх галузях в порівнянні з 2014 роком на 135,1 млн грн, зокрема найбільше (на 59,7%) зросли видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення та у 2016 році на 42,0% порівняно з 2015 роком. Видатки на культуру та мистецтво у 2015 році зросли на 29,1% порівняно з 2014 роком. Видатки на освіту у 2015 році зросли на 27,3% порівняно з 2014 роком. Видатки на охорону здоров'я зросли у 2015 році на 18,9%, на фізкультуру і спорт у 2015 році зросли на 54,7% порівняно з 2014 роком.

Також спостерігається збільшення видатків на державне управління у 2015 році порівняно з 2014 роком на 19,7%, а у 2016 році спостерігається незначне зростання у порівнянні з 2015 роком (на 2,3 відсотка).

В розрізі економічної класифікації видатків (по захищених статтях) за 2014 - 2016 роки на оплату праці спрямовано 653,7 млн грн, комунальні послуги та енергоносії – 93,8 млн грн, продукти харчування – 17,1 млн грн, медикаменти – 3,7 млн грн та на соціальне забезпечення – 493,3 млн гривень. (див. Діаграму 5)

Аналіз стану виконання видаткової частини міського бюджету за економічною класифікацією засвідчив щорічне недофінансування захищених статей в середньому на 4,0% від затвердженого плану з урахуванням змін, у зв'язку з відсутністю зареєстрованих фінансових зобов'язань.

Так, упродовж дослідженого періоду недофінансовано на 1,2 млн грн, або на 0,2% в порівнянні з бюджетними призначеннями видатки на оплату праці, видатки на комунальні послуги та енергоносії недовиконані на 5%, або на 4,8 млн гривень.

Аналогічно, поточні видатки на медикаменти та перев'язувальні матеріали недофінансовано на 196,3 тис. грн, або на 5% уточнених призначень, продукти харчування - на 1836,6 тис. грн, або на 10%, видатки на соціальне забезпечення – на 4436,3 тис. грн (1 відсоток).

Підпис

Загалом у 2014-2016 роках в порівнянні з бюджетними призначеннями не профінансовано захищені видатки в сумі 12,5 млн гривень.

Так, у 2014 році не надійшло в порівнянні з бюджетними асигнуваннями 9652,9 тис. грн (3%), в тому числі по видатках на заробітну плату з нарахуваннями - 293,60 тис. грн (0,2%), медикаменти та перев'язувальні матеріали - 195,80 тис. грн (17,1%), продукти харчування - 1754,0 тис. грн (31,6%), комунальні послуги - 3347,0 тис. грн (14,2%), соціальне забезпечення - 4062,5 тис. грн (4%).

Аналогічно, у 2015-2016 роках не надійшло в порівнянні з бюджетними асигнуваннями відповідно 999,0 тис. грн (0,2%) та 1846,10 тис. грн (0,4%), в тому числі по видатках на заробітну плату з нарахуваннями 410,9 тис. грн (0,2%) та 513,9 тис. грн (0,2%), продукти харчування - 36,7 тис. грн (0,5%) та 45,9 тис. грн (0,7%), комунальні послуги - 415,9 тис. грн (1,1%) та 1047,50 тис. грн (2,8%), соціальне забезпечення - 135,5 тис. грн (0,1%) та 238,3 тис. грн (0,1%).

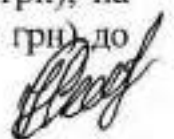
У розрізі галузей найбільша сума недодааних до плану асигнувань склалась за 2014 рік по видатках на освіту в сумі 3,5 млн грн, або 3,2% - недовиконання планових призначень. Наступною по величині сумою недофінансування захищених статей - 1,9 млн грн або 2,3% недовиконання планових призначень видатків є видатки на охорону здоров'я. Соціальний захист та соціальне забезпечення недофінансовано на 3,9 млн грн (3,8%). Найбільша сума недофінансування до плану асигнувань по захищених статтях у 2015 році, як і у попередньому періоді, склалась по видатках на заклади освіти в сумі 439,10 тис. грн, або 0,3% - недовиконання планових призначень. Захищені видатки по охороні здоров'я недофінансовано на 77,9 тис. грн, або 0,1% до планових призначень.

Як і у попередніх роках, у 2016 році найбільш недофінансовано захищені статті по видатках на заклади освіти в сумі 323,3 тис. грн, або 0,2% до планових призначень, видатки на охорону здоров'я, на які недофінансовано 491,6 тис. грн, або 0,5 % планових призначень, на культуру - 578,89 тис. грн, або 2,8 % та на державне управління - 239,29 тис. грн, або 1,4 відсотка.

З метою недопущення заборгованості по заробітній платі та інших захищених статтях (оплата комунальних послуг) фінансовим управлінням розроблялися заходи, якими передбачалося проведення своєчасної виплати заробітної плати, енергоносіїв та недопущення заборгованості за рахунок спрямування вільних залишків коштів та іншого додатково отриманого фінансового ресурсу протягом поточного року в першу чергу на вищезгадані виплати, крім того, фінансове управління неодноразово отримувало в управлінні Державної казначейської служби України короткотермінові позики. Так, у 2014 році було отримано 33 позики на загальну суму 133,3 млн гривень. У 2015 - 2016 та I півріччі 2017 року позики не отримувались.

2.3. Стан забезпечення спільних інтересів територіальних громад щодо якості соціальних послуг

Частка видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв складала від 8,2% у I півріччі 2017 (6,0 млн грн) до 16,0% у 2015 (13,6 млн грн), на закупівлю послуг з організації харчування - від 3,1% у 2016 (2,8 млн грн) до 4,4% у 2015 (3,7 млн гривень).

Упродовж 2014-2016 років та I півріччя поточного року на закупівлю послуг з організації харчування (безкоштовне харчування) учнів 1-4 класів та учнів з числа дітей пільгових категорій профінансовано 12,1 млн грн, зокрема, у 2014 році – 2,6 млн грн (75,6% до уточненого плану), у 2015 році – 3,7 млн грн (99,3%), у 2016 – 2,8 млн грн (98,6%) та I півріччі поточного року – 3,0 млн грн (94,0%).

Зниження рівня забезпеченості планових витрат на харчування виділеними асигнуваннями у 2016 році пояснюється розірванням угоди на харчування учнів шкіл м. Дрогобич Дрогобицьким комунальним підприємством «Школяр» у зв'язку з ліквідацією підприємства та проведенням харчування учнів шкіл з вересня 2016 року 2 приватними. Згідно з Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] повноваження у забезпеченні збалансованого економічного та соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, фінансових і трудових ресурсів та задоволення потреб населення у гарантованих державою соціальних послугах, покладені на органи місцевого самоврядування.

Міська рада, як орган місцевого самоврядування, має законодавчо закріплені фінансові та матеріальні ресурси, а також повноваження у забезпеченні збалансованого економічного та соціального розвитку території міста, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів та задоволення потреб населення в соціальних гарантіях.

Бюджетним кодексом [2] передбачено, що з місцевих бюджетів здійснюються видатки на фінансування бюджетних установ та заходів, які забезпечують надання основних соціальних послуг, гарантованих державою для всіх громадян України.

Для оцінювання стану надання соціальних гарантій громадянам міста обрано галузі з найбільшим обсягом фінансування та найбільшою соціальною значимістю.

2.3.1. Стан надання соціальних гарантій у сфері «Освіта»

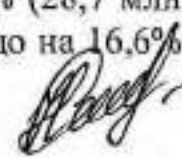
Аналізуючи видатки на освітню галузь міст Дрогобича та Стебника, зазначимо, що частка видатків на освіту в порівнянні до всіх видатків бюджету міста в 2014 році складала 33,2%, у 2015 – 29,9%, 2016 – 29,6% та у I півріччі 2017 – 27,0%.

Так, за досліджуваний період (2014-2016 роки) виділено на освітню галузь кошти в розмірі 413,3 млн грн, з яких 396,2 млн грн (95,9%) складають видатки загального та 17,1 млн грн (4,1%) спеціального фондів, що становить 29,7% загальної суми видатків загального та 10,9% спеціального фондів.

Видатки на освіту у 2014-2016 роках в середньому профінансовано на 98,4%. В цілому протягом 2014-2016 років заклади освіти недоотримали асигнувань до уточненого плану на 5,5 млн грн, в тому числі у 2014 році – 4,5 млн грн, у 2015 році – 461,7 тис. грн та у 2016 році – 559,8 тис. гривень.

При цьому протягом досліджуваного періоду спостерігається зростання видатків на утримання освітніх установ міста Дрогобича.

Зокрема, в 2015 році порівняно з попереднім періодом видатки, направлені на зазначену галузь в містах Дрогобич та Стебник зросли на 27,3% (28,7 млн грн) та становили 134,2 млн грн, у 2016 витрачено 156,5 млн грн, що на 16,6% (22,3 млн грн) більше порівняно з 2015 роком.

Однак, зростання видатків не забезпечує розрахованої потреби в бюджетних коштах. У досліджуваному періоді обсяги коштів, затверджені міською радою, з урахуванням змін становили 92,4%, 104,6% та 97,5% від розрахованої потреби. Фактичне виконання у 2014-2016 роках склало всього 88,7%, 104,3% та 97,2% від потреби на відповідний період (див. табл. 1).

У загальному розрахована потреба в бюджетних коштах на утримання установ освіти на 2014 та 2016 роки, згідно бюджетних запитів, була більшою на 7,6 % і 2,5 %, у 2015 році - меншою на 4,6 % від затвердженого місцевими бюджетами з урахуванням змін та більшою на 11,3% та 2,8%, у 2015 році - меншою на 4,3%, ніж фактично використано коштів.

Таблиця 1. Дані щодо фінансування установ освіти міст Дрогобича та Стебника у 2014-2016 роках (загальний фонд).

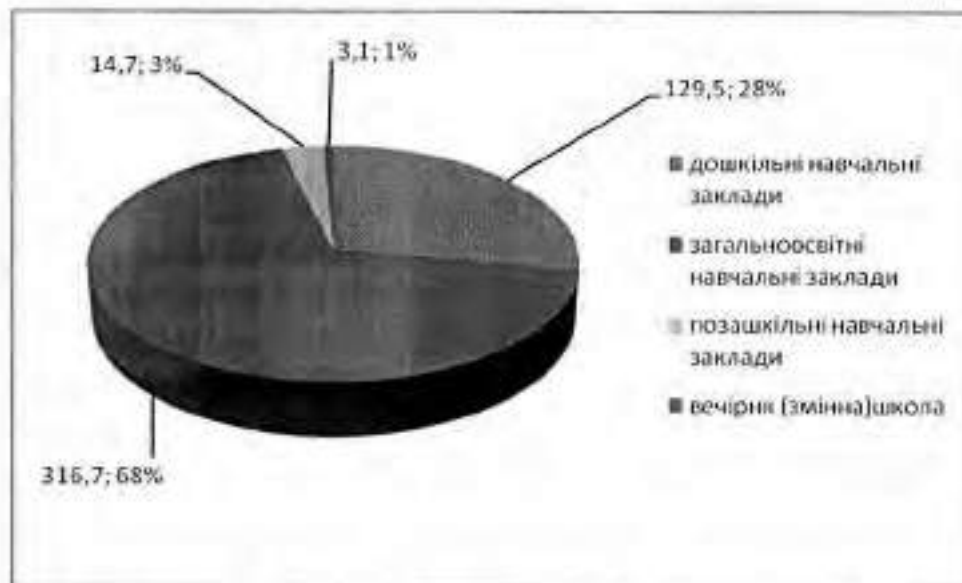
Період	Потреба на рік		Затверджено міською радою		Затверджено з урахуванням змін		Фактично виконано	
	грн	млн	грн	млн % від потреби	млн грн	% від потреби	грн	млн % від потреби
2	119,0		100,1	8	109,9	92,4	105,5	88,7
2	128,7		115,3	8	134,7	104,	134,2	104,3
2	140,0		124,1	8	157,1	112,	156,5	111,8
2	140,0		124,1	8	136,6	97,5	136,0	97,2
В	387,7		339,5		401,7		396,2	

Довідково: В бюджетному запиті відділу освіти по галузі «Освіта» на 2015 рік не враховано потребу в коштах на підвищення заробітної плати з 01.09.2015 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 № 731 «Про підвищення оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери». Також не враховано одержання субвенції з обласного бюджету в сумі 125,7 тис. грн на виконання програми «Розвиток освіти Львівщини».

У бюджетному запиті відділу освіти по галузі «Освіта» на 2016 рік не враховано потреби в коштах на фінансування Дрогобицького професійного ліцею та Дрогобицького вищого професійного училища № 19 в сумі 20,5 млн грн, які з 22.03.2016 переведено на фінансування з міського бюджету.

Для забезпечення навчального процесу у містах Дрогобич та Стебник станом на 01.07.2017 функціонує 20 загальноосвітніх навчальних закладів (далі-ЗНЗ), з них 17 ЗНЗ (у тому числі I ступеня – одна школа (31 учень), I-II ступенів – 2 школи (356 учнів), I-III ступенів – 14 шкіл (8469 учнів), гімназія (601 учень), педагогічний ліцей (244 учні) та вечірня (змінна) школа (144 учні).

Співвідношення видатків загального фонду бюджету м. Дрогобич на утримання закладів освіти впродовж 2014-2016 років та I півріччя 2017 року
(млн грн)

Як видно з наведеної діаграми, основна частка сукупного обсягу видатків, а саме 68,0 % була спрямована на утримання ЗНЗ. Так, у 2014 році фінансування ЗНЗ склало 67,8 млн грн, у 2015 – 85,4 млн грн, 2016 – 90,1 млн грн та у I півріччі поточного року – 73,4 млн грн. Загалом обсяг фінансування впродовж 2014-2016 років збільшився на 32,8 відсотка.

Одночасно, за рахунок коштів спеціального фонду міського бюджету за період аудиторського дослідження (2014-2016 роки) на потреби ЗНЗ витрачено 3,5 млн грн при плані 3,9 млн грн (89,7% від плану). У I півріччі 2017 року з вказаних джерел проведено видатки у сумі 1,1 млн грн (при затверджених на рік – 2,2 млн грн).

Протягом досліджуваного періоду середньоспискова чисельність учнів ЗНЗ міст Дрогобича та Стебника коливалась від 9243 учнів у 2014 році до 9701 учнів у I півріччі 2017 року, а кількість ЗНЗ не змінювалась.

Для порівняння розміру видатків на утримання одного освітнього закладу обрано інші міста обласного підпорядкування, а саме м. Трускавець, яке розташоване поруч з м. Дрогобич, однак значно поступається кількістю населення та мережею установ освіти, а також м. Стрий, яке по соціально-економічним показникам є достатньо подібним.

Так, у 2014 році середній розмір видатків на утримання одного ЗНЗ у містах Дрогобич і Стебник становив 3,6 млн грн, що на 27,9 % менше від аналогічного показника у м. Трускавець (4,9 млн грн), проте на 1,5 % більше ніж у м. Стрий (3,5 млн грн).

Аналогічно, у 2015-2016 роках вказаний показник по містах Дрогобич та Стебник становив, відповідно, 4,5 млн грн і 4,7 млн грн проти 6,1 млн грн, 6,8 млн грн у м. Трускавець та 4,4 млн грн, 4,9 млн грн у м. Стрий, тобто на 26,8 % та 30,2 % менше від аналогічного показника у м. Трускавець, проте на 2,1 % більше у 2015 році та менше на 2,5 % у 2016 році ніж у м. Стрий.

Водночас, проведенням аналізом середнього розміру видатків на утримання одного класу встановлено, що даний показник у 2014-2016 роках по містах Дрогобич та Стебник (180,0 тис. грн, 225,3 тис. грн, 235,9 тис. грн) є дещо нижчим від аналогічних показників у м. Трускавець (на 6,7 %, 4,7 % та 7,5 %) та у м. Стрий (на 3,9 %, 3,6 % та 6,8 %).

Показник видатків в розрахунку на 1 учня помітно різнився в розрізі ЗНЗ і становив у 2014 році в середньому по двох містах Дрогобич та Стебник - 7,3 тис. грн (показник коливався від 5,6 тис. грн у ЗОШ №10 до 13,9 тис. грн у ЗОШ №13), у 2015 році - 9,1 тис. грн (від 7,2 тис. грн у ЗОШ №10 до 14,8 тис. грн у ЗОШ №18), у 2016 - 9,4 тис. грн (від 7,6 тис. грн у ЗОШ №1, 10 до 14,1 тис. грн у ЗОШ №18) та у I півріччі 2017 року - 7,6 тис. грн (від 5,3 тис. грн у ЗОШ №1 до 18,9 тис. грн у ліцеї).

Зазначене свідчить про нерівні соціальні гарантії при наданні освітянських послуг.

Проведеним аналізом встановлено, що у структурі видатків загального фонду на утримання ЗНЗ основну частку займали витрати на оплату праці з нарахуваннями, загальний обсяг яких становив у 2014 - 58,5 млн грн, у 2015 - 66,3 млн грн, у 2016 - 74,5 млн грн та у I півріччі 2017 - 64,0 млн гривень. Питома вага вказаних витрат упродовж періоду аудиторського дослідження коливалась суттєво і становила від 77,7% у 2015 році до 86,3% у 2014 році.

Збільшення видатків на виплату заробітної плати пояснюється незначним зростанням штатної чисельності працівників ЗНЗ з 1253 одиниць у 2014 році до 1278 одиниць станом на 01.07.2017 або на 2,0%, а також загальним зростанням рівня заробітної плати.

підприємцями - переможцями відкритих торгів при грошовій нормі харчування 3,99 грн та 4,00 гривень.

Упродовж періоду аудиторського дослідження кількість дітей, які харчувались, збільшилася з 4012 учнів у 2014 році до 4353 учнів у I півріччі поточного року або на 11,6 відсотка.

Обсяг коштів, виділених на закупівлю послуг з організації харчування в розрахунку на одного учня, становив у 2014 році 0,64 тис. грн, у 2015 - 0,90 тис. грн, у 2016 - 0,64 тис. грн та I півріччі 2017 - 0,69 тис. гривень.

Рішеннями Дрогобицької міської ради від 20.02.2014 №30, від 22.01.2014 №3, від 22.01.2016 №18, від 14.09.2016 №211 та від 24.01.2017 №4 [47] було встановлено грошові норми харчування для відповідних категорій учнів.

Зокрема, у 2014-2015 роках вказана грошова норма для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із сімей, які отримують допомогу, дітей, переселених із зони АТО, дітей, батьки яких загинули у зоні АТО, дітей, батьки яких перебувають у зоні АТО (мобілізовані) та дітей, батьки яких демобілізовані із зони АТО, становила 8,00 грн на одну дитину, для учнів 1-4 класів - 6,00 грн 3 лютого 2016 року для всіх вищезазначених категорій учнів грошова норма становила 6,50 грн 3 січня по червень поточного року дана норма для всіх вищезазначених категорій учнів встановлена на рівні 11,0 грн на одного учня.

Проведеним аналізом встановлено, що фактичні витрати на харчування учнів (зокрема, для найбільш численної категорії учнів, що харчувались - учнів 1-4 класів) у 2016 році є дещо меншими від передбачених вище вказаними рішеннями міської ради грошових норм внаслідок укладення угод з надавачами послуг з організації харчування за результатами проведених процедур закупівель за нижчими цінами. Так, фактичні видатки на харчування 1 учня у 2014 році становили 6,00 грн (100% до встановленої грошової норми), у 2015 -

6,00 грн (100%), у 2016 – 5,65 грн (86,9%) та I півріччі поточного року – 10,57 грн (96,1%).

Оскільки, як зазначено вище, угоди щодо закупівлі послуг з організації харчування учнів 1-4 класів та учнів пільгових категорій відділом освіти укладались з комунальними підприємствами та приватними підприємцями за наслідками застосування процедур відкритих торгів по найнижчій ціні, натуральні норми харчування не затверджувалися.

Аналізуючи стан здійснення капітальних видатків встановлено, що їх фінансування відбувалось лише із спеціального фонду, при чому у 2014 році їх обсяг становив 347,3 тис. грн, у 2015 – 1,0 млн грн, у 2016 – 1,2 млн грн та I півріччі 2017 – 1,1 млн гривень.

Також особливої уваги заслуговує стан матеріально-технічної бази освітніх закладів досліджуваних міст. Так, середній строк використання всіх основних засобів у 2016 році у школах становив 18 років, в тому числі обладнання – 16 років та меблів – 15 років.

Іншою важливою характеристикою матеріально-технічної бази закладів освіти є показник забезпеченості учнів комп'ютерною технікою. Так, упродовж досліджуваного періоду 18 з 19 освітніх закладів були забезпечені навчально-комп'ютерними комплексами та 19 підключені до мережі Інтернет.

Доречно також зазначити, що станом на 01.07.2017 у школах міста числилося 300 комп'ютерів, що на 54 одиниці більше ніж у 2014 році. Із зазначеної кількості 41 комп'ютер використовувався для управлінсько-господарської діяльності і таким чином 8688 учнів 2-11 класів, які вивчають інформатику, мали змогу використовувати у навчальному процесі 259 комп'ютерів, тобто на 1 комп'ютер припадало 33,5 учнів. Для порівняння зазначений показник у 2014 році становив 12,1 учнів, отже стан забезпечення комп'ютерною технікою впродовж досліджуваного періоду суттєво погіршився.

Низька забезпеченість комп'ютерною технікою у 2015-2017 роках пояснюється змінами в навчальній програмі та збільшенням кількості учнів, які вивчають інформатику.

Зазначимо, що всі 19 діючих ЗНЗ мають водопроводи, каналізацію, 18 (за винятком ЗОШ I ст. №13) – харчоблоки, спортивні зали та медичні кабінети. При цьому, згідно з інформацією відділу освіти, приміщення ЗНЗ капітального ремонту не потребують.

Особливу увагу неодмінно варто приділити питанню наповненості шкіл міста. Впродовж досліджуваного періоду спостерігалось збільшення учнівського контингенту, зокрема: у 2014 році налічувалось 9243 учні, у 2015 – 9338 учнів і у 2016 – 9562 учні. Таким чином протягом трьох років кількість учнів ЗНЗ збільшилась на 3,5% або 319 учнів.

Характеризуючи дотримання вимог Закону України «Про загальну середню освіту» [13] в частині перевищення граничної чисельності учнів у класі, слід зазначити, що у 2014 році в школах міст було сформовано 26 класів, чисельність яких перевищувала 30 учнів, у 2015 – 2016 роках, відповідно, 36 та 34 класи.

Загалом у школах міст Дрогобич та Стебник показник середньої наповненості класів не суттєво відрізнявся по роках: у 2014 році цей показник

становив 24,5 учня, у 2015 – 24,7 учня, у 2016 – 25,0 учнів та у I півріччі 2017 – 25,3 учня.

Відповідно до інформації, наданої відділом освіти, планова потужність шкіл впродовж 2014-2016 років становила 12202 місця та у I півріччі поточного року 12302 місця за рахунок добудови ЗОШ № 5 I-III ст. на 100 місць. Враховуючи вищенаведене і те, що в 2014 році в школах навчалося 9243 учні, наповненість шкіл становила 75,7%, у 2015 наповненість шкіл - 76,5% (9338), у 2016 наповненість шкіл - 78,4% (9562) та у I півріччі 2017 наповненість шкіл - 78,9% (9701).

Доречно відмітити, що рівень завантаженості суттєво різнився серед освітніх закладів. Так, якщо у 2016 році наповненість ЗОШ №4 м. Дрогобич становила 144,1%, то завантаженість ЗОШ №3 м. Дрогобич в той же час склала лише 31,5%, ЗОШ № 13 м. Стебник – 35,0%.

Неменш важливою складовою повноцінного освітнього процесу є зручність розташування загальноосвітніх навчальних закладів. Так, ЗОШ №№ 1, 3, 4, 6, 7, 11, 15 міст Дрогобича та Стебника розташовані в центральній частині міста, що можна пояснити компактністю міської забудови. Школи №№ 2, 5, 8, 9, 10, 14, 16, 17, 18 розміщені на околицях міста, що майже повністю дозволяє забезпечити пішохідну доступність для дітей шкільного віку.

Актуальним залишається і питання якості середньої освіти. Так, із золотими та срібними медалями у 2014 році закінчили школу 71 учень або 12,2% від фактичної кількості випускників, у 2015 – 51 учень (9,2%), у 2016 – 33 учні (6,4%) та у 2017 – 33 учні (6,6%).

Також одним з показників, що відображають рівень та якість отриманих освітніх послуг, є рейтинг участі учнів на олімпіадах обласного та республіканського значення, учасниками яких у 2014 році було 105 учнів або 18,1% від фактичної кількості учнів, у 2015 - 102 учні (18,4%), у 2016 – 108 учнів (20,9%) та у 2017 – 113 учнів (2,5%). За результатами проведення олімпіад призові місця зайняли у 2014 році 65 учнів (11,2%), у 2015 році - 60 учнів (10,8%), у 2016 році – 73 учні (14,1%) та у 2017 році – 75 учнів (14,9%).

Крім цього, за підсумками зовнішнього незалежного оцінювання знань учнів загальноосвітніх навчальних закладів міст Дрогобича та Стебника максимальний бал (200 балів) у 2014 році отримали 4 учні, у 2015 році - 11 учнів та у 2017 році – один учень.

З метою вивчення громадської думки щодо якості наданих освітніх послуг у ході аудиторського дослідження було проведено анкетування 358 батьків учнів та 302 вчителів.

Так, 86,6% опитаних батьків вважають рівень навчання у школах добрим та 13,4% - задовільним. Схожа ситуація і з оцінкою рівня виховання у закладах освіти: 84,6% респондентів характеризують його як добрий та 15,4% - як задовільний. Дещо гірше ставлення батьків до побутових умов, в яких навчаються їхні діти: 55,0% назвали їх добрими, 41,1% - задовільними та 3,9% - незадовільними.

Неоднозначною також є оцінка батьками стану харчування дітей у загальноосвітніх навчальних закладах, зокрема 49,2% з них вважають харчування якісним, 50,0% - задовільним та 0,8% - незадовільним.

До переліку найбільших завад у робочому процесі опитані вчителі назвали недостатнє фінансове та матеріально-технічне забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів (65,9%), низький рівень заробітної плати та відсутність матеріального стимулювання (34,3%), а також брак підручників, методичної літератури, наочних посібників (23,3%).

Оцінюючи результативні показники діяльності закладів освіти, більшість опитаних педагогічних працівників добре охарактеризували рівень організації навчального процесу (лише 14,0% дали оцінку «задовільно») та роботи груп продовженого дня («задовільна» оцінка - 18,0% опитаних).

Також 96,0% опитаних вчителів оцінили якість харчування як задовільну і лише 4,0% - як незадовільну.

За результатами проведеного аналізу обсягів фінансування в розрахунку на 1 учня в розрізі ЗНЗ можна зробити висновок, що існує пряма залежність між наповненістю шкіл та вартістю утримання школярів.

Так, у 2016 році найнижчий рівень наповненості спостерігався у ЗОШ №3 - 31,5%, у ЗОШ №18 - 38%, у ЗОШ №13 - 50%.

Слід зазначити, що у вищезгаданих навчальних закладах, поряд з низькою наповненістю спостерігався також найвищий розмір видатків у розрахунку на 1 учня і становив, відповідно, у ЗОШ №3 - 13,1 тис. грн, у ЗОШ №18 - 14,1 тис. грн та у ЗОШ №13 - 14,3 тис. гривень.

При тому у школах з високим рівнем наповненості розмір видатків у розрахунку на одного учня становив 7,7 тис. гривень.

Довідково: зважаючи на порівняно високу вартість утримання малокомплектних шкіл, з метою економії бюджетних коштів міською владою вже проводилась певна робота щодо оптимізації мережі навчальних закладів міста.

Так, відповідно до витягу з протоколу XXI сесії Дрогобицької міської ради VII скликання від 04.05.2017 на сесії було розглянуто питання про ліквідацію Стебницької загальноосвітньої школи I ступеня №13 та безоплатну передачу приміщення до комунальної власності Стебницької міської ради. Рішення не прийнято.

Також відповідно до витягу з протоколу XXI сесії Дрогобицької міської ради VII скликання II на пленарному засіданні 11.05.2017 з порядку денного виключено питання про реорганізацію Дрогобицької вечірньої (змінної) школи II-III ступенів №1 шляхом приєднання до Дрогобицької спеціалізованої школи I-III ступеня №2 та створення Дрогобицького навчально-виховного комплексу «Дрогобицька спеціалізована школа I-III ступенів №2- Дрогобицька вечірня (змінна) школа №1».

Отже, наявна мережа загальноосвітніх навчальних закладів у повному обсязі задовольняє потребу мешканців міста на отримання освітніх послуг.

Дошкільна освіта

Дошкільна освіта існує як самостійна система галузі освіти і є обов'язковою складовою неперервної освіти в Україні.

У місті упродовж досліджуваного періоду збережена мережа комунальних дошкільних навчальних закладів (далі - ДНЗ) в кількості 16 одиниць, які фінансуються з міського бюджету.

Протягом дослідженого періоду всі ДНЗ є значно перевантажені. Так, протягом дослідженого періоду ДНЗ відвідували у 2014 році 2645 дітей, у 2015 - 2652 дитини, у 2016 - 2706 дітей та 1 півріччі поточного року - 2810 дітей при проектній наповнюваності груп на 2150 осіб. Середній показник

завантаженості ДНЗ по роках становив 123,0%, 123,3%, 125,9% та 130,7 відсотків, відповідно.

Таким чином, 14 з 16 ДНЗ мають перевантаження від 15% до 61% (ДНЗ №19 - на 15%, ДНЗ №12 - на 36%, ДНЗ №13 - на 38%, ДНЗ №30 - на 59% та ДНЗ №15 - на 61%) від проектної наповнюваності, що значною мірою впливає на якість надання послуг з дошкільної освіти.

Упродовж I півріччя 2017 року помітно зменшилась черга на влаштування дітей до ДНЗ у м. Дрогобич – з 1170 дітей станом на 01.01.2017 до 486 дітей - на 01.07.2017 року.

Аналізом інформації, наданої комунальними некомерційними підприємствами «Стебницькою міською лікарнею» та «Дрогобицькою міською поліклінікою» щодо виданих довідок лікувальними консультаційними комісіями про потребу дитини у домашньому догляді встановлено, що 216 дітей із 436 батьки яких у 2016 році отримали довідки про потребу дитини у домашньому догляді, відвідують дошкільні навчальні заклади.

Утримання 1 дитини в ДНЗ обходилося в 2014 році в 11,1 тис. грн, в 2015 - 14,5 тис. грн, в 2016 – 13,4 тис. грн, протягом I півріччя 2017 – 8,0 тис. грн. У ДНЗ наявний нерівномірний розподіл витрат у розрахунку на 1 вихованця. Так, у 2016 році найменші витрати на 1 дитину здійснено в ДНЗ №20 – 5,8 тис. грн, найбільші - в ДНЗ №29 – 22,6 тис. гривень.

Аналізом стану планування видатків для забезпечення потреби у коштах для функціонування ДНЗ, проведенням у ході аудиторського дослідження було встановлено, що фактична потреба в коштах на їх утримання забезпечувалась лише по видатках на оплату праці з нарахуваннями, на оплату комунальних послуг, харчування дітей. Інші видатки плануються з огляду на наявні фінансові можливості міського бюджету, що негативно вплинуло на якість надання послуг у сфері освіти.

Протягом дослідженого періоду на капітальні видатки виділялися кошти виключно із спеціального фонду міського бюджету (у тому числі з бюджету розвитку) у загальному обсязі 1,5 млн грн, що становить 11,3% загального обсягу фінансування закладів дошкільної освіти.

Одним із основних показників, які характеризують рівень послуг, що надають ДНЗ, є стан харчування дітей.

Інформація щодо фінансування видатків на придбання продуктів харчування у ДНЗ міст Дрогобич та Стебник у 2014-2016 роках

Таблиця 2

Звітний рік	Обсяг коштів спеціального фонду на придбання продуктів харчування (тис. грн)	Обсяг коштів загального фонду на придбання продуктів харчування (тис. грн)	Частка видатків загального фонду у сукупному обсязі видатків на придбання продуктів харчування (%)
2014	2462,3	744,8	23,2
2015	3582,8	2076,0	36,7
2016	3602,0	1994,0	35,6

Упродовж досліджуваного періоду на забезпечення дітей харчуванням використано 14,5 млн грн, з яких за рахунок батьківської плати – 9,6 млн грн або 66,7% від загальної суми видатків на харчування.

Варто зауважити, що планові показники видатків на харчування дітей в ДНЗ визначались не у розрахунку до добової потреби на 1 дитину в день, а це

передбачено постановою Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 № 1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах» (далі - Постанова № 1591) [27], а відповідно до фактично виділених асигнувань.

Відтак, видатки на харчування дітей, визначені без урахування вартості натурального набору продуктів, не дозволили в повному обсязі забезпечити виконання натуральних норм харчування. Аналіз виконання норм харчування дітей в середньому по ДНЗ засвідчив забезпечення на 90-100% більшості видів продуктів. Натомість виконання норм по рибі та соках є недостатнім. Забезпечення рибою впродовж досліджуваного періоду становило від 12% до 30%, а соками - від 16% до 44%.

Аналіз рішень органів місцевого самоврядування про затвердження розмірів батьківської плати у 2014-2017 роках засвідчив їх прийняття із дотриманням вимог ст.35 Закону України від 11.07.2001 № 2628-III «Про дошкільну освіту» (далі - Закон № 2628) [16], а саме у розмірі, що не перевищував у 2014 році 50% від вартості харчування на день, відповідно, на 2015 рік - 60%, на 2016-2017 роки - у розмірі визначеному органом місцевого самоврядування.

Однак, враховуючи вищевикладене та не зважаючи на дотримання норми Закону № 2628 [16] щодо визначення розміру батьківської плати, в жодному ДНЗ міста не досягнуто повною мірою забезпечення норм харчування по усіх продуктах харчування, необхідних для розвитку та здоров'я дітей.

Отже, недотримання вартості харчування за натуральними нормами, незначне фінансування капітальних видатків не забезпечують повною мірою якості надання дошкільних освітніх послуг.

Позашкільна освіта

Упродовж досліджуваного періоду функціонувала розвинена мережа закладів позашкільної освіти, зокрема Будинок науково-технічної творчості учнівської молоді, Будинок художньо-естетичної творчості учнівської молоді, Палац дитячої та юнацької творчості, станція юних туристів, Будинок працівників освіти та дитячо-юнацька спортивна школа.

Протягом досліджуваного періоду з міського бюджету проведено видатки на їх утримання на загальну суму 14,7 млн грн, зокрема у 2014 році - 3,5 млн грн, 2015 - 4,4 млн грн, 2016 - 4,1 млн грн та I півріччі 2017 - 2,7 млн грн. Отже, впродовж трьох років обсяг фінансування збільшився на 16,2%.

Із спеціального фонду міського бюджету (в тому числі з бюджету розвитку) виділені кошти в сумі 359,9 тис. грн виключно на капітальні видатки.

В сукупному обсязі видатків загального фонду питома вага видатків на виплату заробітної плати з нарахуваннями впродовж 2014-2016 років та I півріччя 2017 року склала 92,0 % (13,5 млн грн), на оплату комунальних послуг та енергоносіїв - 7,5 % (1,1 млн грн), придбання товарів і оплату послуг - 0,4 % (50,1 тис. грн), оплату відряджень - 0,1 % (17,5 тис. грн) та інших видатків - 0,01 % (1,5 тис. грн).

На момент проведення аудиту у позашкільних навчальних закладах у 69 гуртках займається 2273 дитини.

Упродовж 2014 - 2016 років та I півріччя поточного року у дитячо-юнацькій спортивній школі функціонували, відповідно, 69, 70, 72 та 73 групи з 9 видів спорту (баскетбол, кікбоксинг, футбол, настільний теніс, плавання, легка атлетика, шахи, стрибки на акробатичній доріжці та спортивна акробатика), у яких у 2013/2014 навчальному році навчалося 880 учнів, 2014/2015 навчальному році - 894 учні, 2015/2016 навчальному році - 893 учні та 2016/2017 навчальному році - 912 учнів.

Протягом досліджуваного періоду учнями ДЮСШ на обласних, всеукраїнських та міжнародних змаганнях 56 разів виборено призові місця (кікбоксинг - 18, стрибки на акробатичній доріжці - 15, легка атлетика - 16, шахи - 4, спортивна акробатика - 2, баскетбол - 1).

2.3.2. Стан надання соціальних гарантій у сфері «Охорона здоров'я»

Упродовж дослідженого періоду надання мешканцям міст Дрогобича та Стебника кваліфікованої медичної допомоги забезпечували комунальні некомерційні підприємства Дрогобицької міської ради, які підпорядковані відділу охорони здоров'я виконавчих органів Дрогобицької міської ради: комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська лікарня №1» (далі - ДМЛ №1), комунальне некомерційне підприємство «Стебницька міська лікарня» (далі - Стебницька МЛ), комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська дитяча лікарня» (далі - ДМДЛ), комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська лікарня №3» (далі - ДМЛ №3), комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська лікарня №5» (далі - ДМЛ №5), комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицький міський пологовий будинок» (далі - Пологовий будинок), комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська поліклініка» (далі-Поліклініка) та комунальне некомерційне підприємство «Дрогобицька міська стоматологічна поліклініка» (далі - Стоматополіклініка).

Відповідно до ліжкової мережі, затвердженої департаментом охорони здоров'я Львівської ОДА та міським головою м. Дрогобич, у підприємствах Відділу у 2014 – 2016 роках та I – му півріччі 2017 року розгорнуто, відповідно, 945, 885, 845 та 800 ліжок.

Таблиця 3

Дані про кількість розгорнутих ліжок у розрізі медичних закладів

№, п/п	Профіль ліжок	Кількість розгорнутих ліжок			
		2014	2015	2016	I півріччя 2017
1	ДМЛ №1	350	350	350	332
2	Стебницька МЛ	235	205	185	170
3	Пологовий будинок	130	120	110	105
4	ДМДЛ	130	125	120	118
5	ДМЛ №3	60	55	50	45
6	ДМЛ №5	40	30	30	30
Всього:		945	885	845	800

Як видно з таблиці 3, протягом досліджуваного періоду проведено скорочення ліжкової мережі на 145 ліжок.

Враховуючи вищенаведену інформацію, можна стверджувати, що відділом охорони здоров'я проводилась планомірна оптимізація ліжкової мережі.

мережі з врахуванням ефективності навантаження функції ліжка, усунення дублювання функції ліжка, його доцільності та потреб населення у наданні медичної допомоги, в тому числі ургентної.

Оцінюючи результативні показники діяльності стаціонарних лікувально-профілактичних закладів, слід зазначити, що протягом досліджуваного періоду спостерігалось як перевиконання, так і невиконання плану ліжко – днів.

Так, проведеним аналізом виконання ліжко – днів медичними закладами встановлено, що у 2014 році фактичне виконання склало 313320 л/д, що становить 98,3% до плану, у 2015 – 305356 л/д (99,0%), у 2016 – 283724 л/д (96,2%) та I півріччі 2017 – 132829 л/д (99,0%).

Таблиця 4

Дані про виконання ліжко - днів

п/п	Профіль ліжок	2014												2015												2016												2017											
		Ф				П				Ф				П				Ф				П				Ф				П				Ф				П											
		акт	план	%		акт	план	%		акт	план	%		акт	план	%		акт	план	%		акт	план	%		акт	план	%		акт	план	%																	
ДМД№1																																																	
	терапевтичний	18131	17350	104,5		17070	17350	98,4		16307	17350	94		8386	8604	97,5																																	
	кардіологія	18218	17350	105		17539	17350	101,1		16414	17350	94,6		8974	8604	104,3																																	
	хірургія доросла	8900	8840	100,7		8502	8840	96,2		8144	8840	92,1		4171	3878	107,6																																	
	хірургія дитяча	2170	2720	79,8		1366	2210	61,8		1213	1700	71,4		625	843	74,1																																	
	нейрохірургія	7381	6800	108,5		7647	7650	100		7402	8500	87,1		2941	3372	87,2																																	
	судинна хірургія	2060	2040	101		3067	2550	120,3		3433	3060	112,2		1692	1517	111,5																																	
	травматологія доросла	17365	17350	100,1		17258	17350	99,5		15829	17350	91,2		7022	8604	81,6																																	
	травматологія дитяча	3672	3470	105,8		3757	3470	108,3		3159	3470	91		1932	1721	112,3																																	
	стоматологія	1839	3410	53,9		1708	2558	66,8		1036	1705	60,8		482	845	57																																	
	гнійна хірургія	3438	3400	101,1		3617	4250	85,1		3500	5100	68,6		1659	1686	98,4																																	
	проктологія	2773	3400	81,6		2012	2550	78,9		1812	1700	106,6		642	843	76,2																																	
	неврологія	14961	13960	107,2		14571	13960	104,4		14267	13960	102,2		6962	6923	100,6																																	
	офтальмологія	10389	10380	100,1		10912	10380	105,1		10008	10380	96,4		4970	5147	96,6																																	
	відновле	10584	10410	101,7		10569	10410	101,5		10431	10410	100,2		4621	4302	107,4																																	
Стебницька МЛ																																																	
	терапевтичний	12267	12145	101		11248	10965	102,6		9562	9890	96,7		3998	4302	92,9																																	
	пульмонологія	7049	6940	101,6		5815	5760	101		5980	5205	114,9		2499	1721	145,2																																	
	інфекція доросла	7451	12720	58,6		7315	11639	62,8		8969	10653	84,2		3969	4731	83,9																																	
	хірургія доросла	8901	10200	87,3		8649	9044	95,6		7504	7990	93,9		2687	2529	106,2																																	
	травма доросла	1412	1735	81,4		1350	1735	77,8		1633	1735	94,1		746	860	86,7																																	
	гінекологія	2122	1675	126,7		435	536	81,2		0	0	0		0	0	0																																	
	неврологія	5884	5235	112,4		5195	4048	128,3		4695	3490	134,5		2394	1731	138,3																																	
	психоневрологія	8680	9000	96,4		9039	9000	100,4		7685	9000	85,4		3872	4463	86,8																																	
	отоларингологія	13398	13200	101,5		13372	13200	101,3		12529	12705	98,6		5445	5728	95,1																																	
0	соматика дитяча	6688	6840	97,8		7015	6840	102,6		6983	6840	102,1		2521	2544	99,1																																	
Пологовий будинок																																																	
	для вагітних і породіль	6618	12200	54,2		6365	12200	52,2		5580	11804	47,3		2395	4537	52,8																																	
	гінекологія вагітних	12202	12200	100		11646	12200	95,5		11160	11804	95,5		5122	5294	96,8																																	
	гінекологія	16440	16750	98,1		15511	15645	99,1		13922	13400	103,9		6473	6645	97,4																																	
ДМДЛ																																																	
	інфекція дитяча	16499	15600	107,6		16575	15600	106,3		16052	15194	105,6		7548	6968	108,4																																	

соматика	31177	26616	118,4	32506	26078	126	30715	25030	123,9	14755	12135	121,6
педіатрична												
ДМЛ №3												
онкологія	19661	21120	93,1	20781	20240	102,7	15916	18832	84,5	7974	7855	101,5
ДМЛ №5												
інтервенерологічні	14990	13920	107,7	12945	12772	101,4	11884	10440	113,8	5352	5177	103,4

Як видно з таблиці 4 протягом досліджуваного періоду на низькому рівні забезпечено виконання плану ліжко-днів по профілю стоматологія - від 53,9% у 2014 до 57,0% у 2017 та хірургія дитяча - від 79,8% до 74,1%.

Системне недовиконання планових показників простежується також у пологовому будинку за профільним напрямком ліжка для вагітних та породіль (середнє виконання планових показників за досліджуваний період - 51,6%)

Крім цього, демографічна ситуація у містах Дрогобич та Стебник за останні роки має тенденцію до зменшення загальної кількості населення на 294 чол.

Враховуючи вищенаведене, скорочення у відділенні для вагітних та породіль на 15 ліжок дало б можливість зменшити витрати з міського бюджету на оплату праці працівників протягом досліджуваного періоду на загальну суму 1582,3 тис. гривень (Розрахунок у Додатку 3 до звіту).

Упродовж 2014-2016 років та I півріччя поточного року спостерігається зменшення амбулаторно – поліклінічних відвідувань по всіх лікувально – профілактичних закладах, крім ДМЛ №3, де відвідування фактично залишились на одному рівні (у 2014 – 14286, у 2016 – 14290).

Проведеним аналізом ефективності видатків на галузь «Охорона здоров'я» встановлено, що рівень фінансування галузі залежить від кількості закладів, штатної чисельності працівників медичних установ, розгорнутих ліжок у звичайних стаціонарах, ступеня використання стаціонарів денного перебування тощо.

Протягом дослідженого періоду прослідковується щорічне зростання потреби у видатках на оплату праці та оплату комунальних послуг і енергоносіїв.

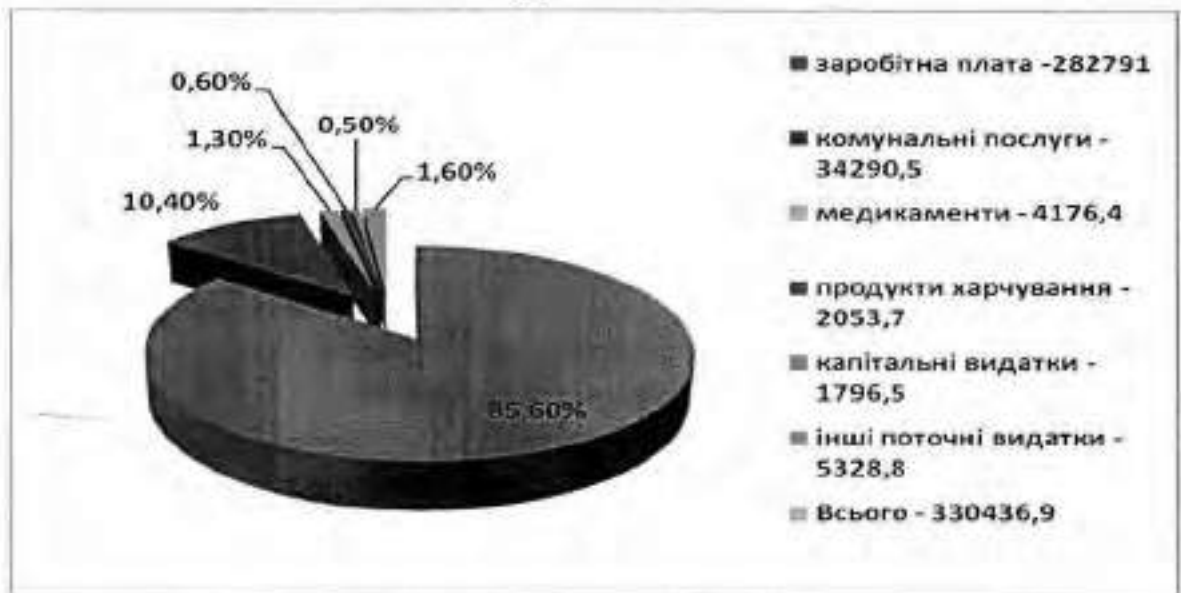
Загалом за 2014 – 2016 роки та I півріччя 2017 року для забезпечення діяльності медичних закладів спрямовано кошти (без врахування коштів на капітальні видатки) в загальній сумі 328,6 млн грн при потребі 333,2 млн грн, відповідно, недофінансування медичних закладів за досліджуваний аудиторський період склало 4,6 млн гривень.

Крім того, на капітальні видатки профінансовано 1,8 млн грн (68,5% від запланованої потреби 2,6 млн грн).

Діаграма 7

Структура видатків галузі охорони здоров'я м. Дрогобич

(тис. грн)

Як видно з діаграми найбільшу питому вагу в структурі видатків займають видатки на оплату праці - 85,6% від загальної суми видатків, а найменшу - капітальні видатки - 0,5%.

Впродовж досліджуваного періоду до спеціального фонду надійшло коштів в сумі 13,0 млн грн, в тому числі за рахунок спонсорської та благодійної допомоги - 2,4 млн грн та надання платних медичних послуг - 10,7 млн гривень.

Таблиця 5.

Інформація щодо наповнення спеціального фонду установ охорони здоров'я м. Дрогобича та м. Стебника у 2014 - 2016 роках та I півріччі 2017 року.

(тис. грн)

Назва підприємства	Спонсорська та благодійна допомога				Разом	Надання платних медичних послуг				Разом
	2014	2015	2016	2017		2014	2015	2016	2017	
ДМЛ №1	90,7	155,0	488,1	71,8	805,6	241,4	330,0	364,0	212,4	1147,8
ДМЛ №3	2,7	13,4	39,4	30,3	85,8	46,6	67,7	51,5	17,5	183,3
ДМЛ №5	11,8	9,8	22,7	5,1	49,4	88,7	95,3	143,9	88,0	415,9
ДМДЛ	27,6	,9	22,6	71,5	122,6	50,3	70,6	116,8	81,3	319,0
Стебницька МЛ	89,6	129,5	164,7	73,4	457,2	157,8	147,3	196,3	106,9	608,3
Пологовий будинок	100,1	271,1	113,2	170,4	654,8	230,2	376,3	243,0	107,5	957,0
Поліклініка	24,7	63,8	26,6	9,3	124,4	847,3	1297,1	1336,0	712,7	4193,1
Стоматологічна	8,3	0,3	0	0	8,6	643,1	927,2	892,4	380,2	2842,9
Відділ охорони здоров'я	5,7	0	54,0	0	59,7	0	0	0	0	0
Медбібліотека	0	1,5	0	0,6	2,1	0	0	0	0	0
Разом:	361,2	645,3	931,3	432,4	2370,2	2305,4	3311,5	3343,9	1706,5	10667,3

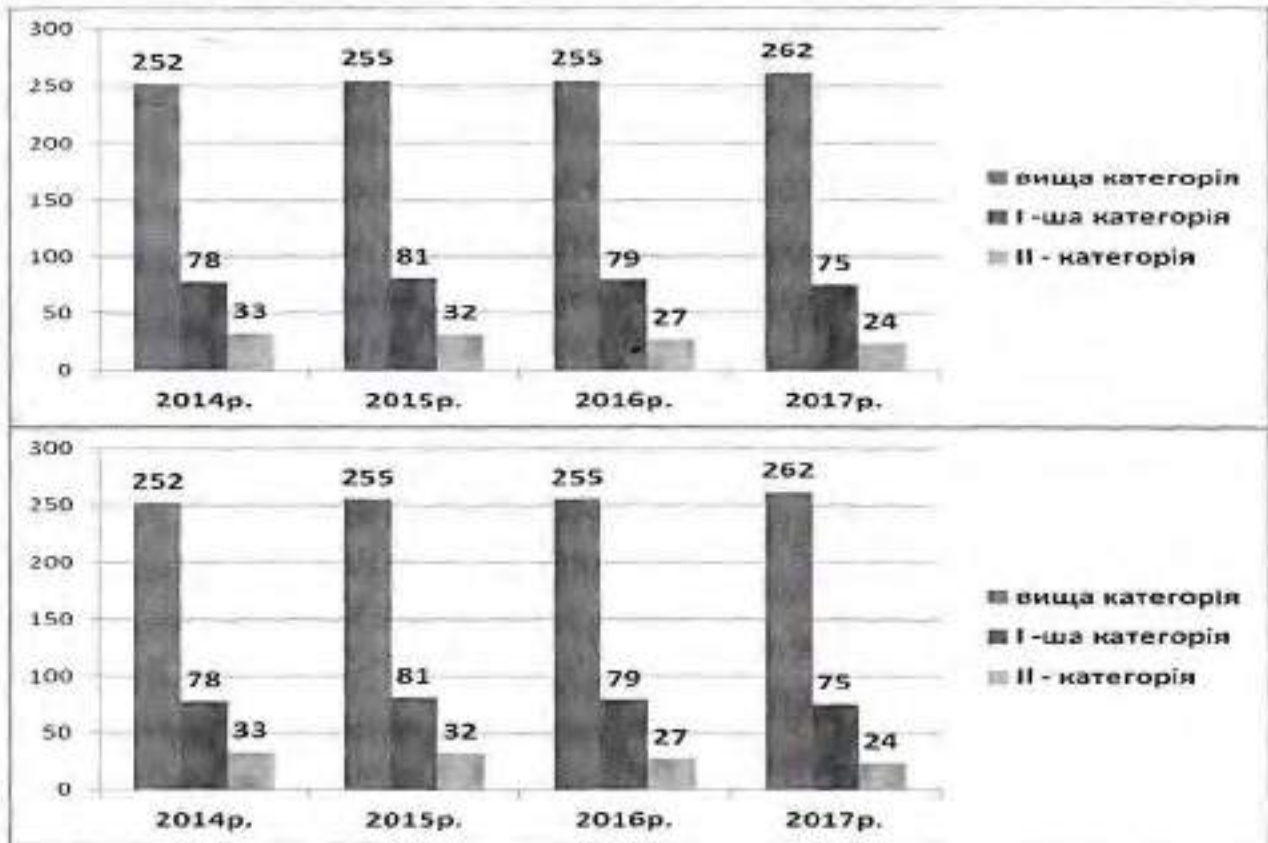
Враховуючи вищенаведене, спостерігаємо, що з 2014 року щорічно збільшувались надходження до спеціального фонду як плати за надані послуги, так і благодійної допомоги, що має позитивний вплив на розвиток та якість надання медичних послуг мешканцям м. Дрогобича та м. Стебника.

Одним із суттєвих показників, які характеризують рівень надання населенню послуг лікувально – профілактичними закладами, є показники забезпечення лікарями та середнім медичним персоналом.

Аналіз якісного складу лікарів та середнього медичного персоналу наведено у діаграмах 8 та 9.

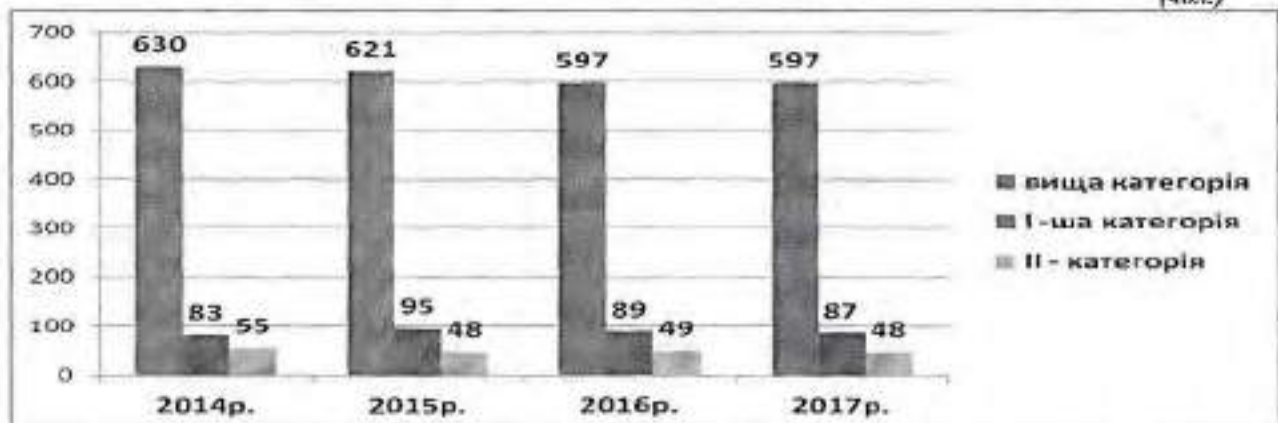
Якісний склад працюючих лікарів

Діаграма 8
(чол.)

Діаграма 9
(чол.)

Якісний склад працюючого середнього медичного персоналу

Як видно з діаграм, протягом досліджуваного періоду в середньому лікарі та медичні сестри мали:

- 70,5% та 81,5% вищу кваліфікаційну категорію,
- 21,5% та 11,8% першу кваліфікаційну категорію,
- 8,0% та 6,7% другу кваліфікаційну категорію.

Результат

Оцінюючи можливість залучення додаткових надходжень до бюджету м. Дрогобич, встановлено, що протягом 2014-2016 років та I півріччя 2017 року в медичних закладах міста відповідно, до ліжкової мережі розгорнено, відповідно, 565, 565, 535 та 488 міжрайонних ліжок.

При цьому до районів обслуговування населення медичними закладами міста входять міста Борислав, Трускавець, Дрогобицький район, Самбірський район і м. Самбір, Стрийський район і м. Стрий та Турківський район.

У свою чергу, дослідженням встановлено, що на міжрайонних ліжках медичних закладів міста проходили лікування як громадяни з вищенаведених районів обслуговування, так і громадяни з інших адміністративно – територіальних одиниць Львівської області.

Крім того, громадяни з зазначених регіонів Львівської області проходили лікування також на розгорнутих ліжках, які не віднесені до міжрайонних.

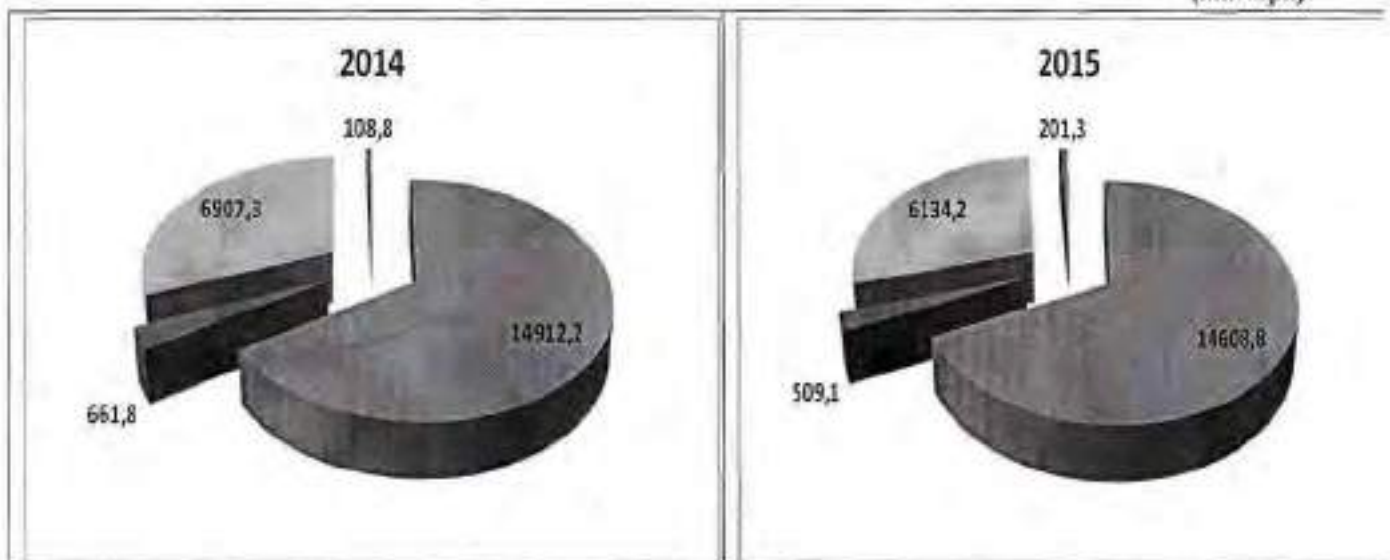
Необхідно відмітити, що в медичних закладах міста надають медичну допомогу, як громадянам м. Дрогобича громадянам так і інших регіонів за скеруванням з інших медичних закладів, скеруванням комунального закладу Львівської обласної ради «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» (перша невідкладна допомога) та за самозверненням громадян.

Поряд з тим, ст. 38 Закону України від 19.11.1992 №2801-ХІІ «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [18] визначено, що кожний пацієнт має право, коли це виправдано його станом, бути прийнятим у будь-якому державному лікувально-профілактичному закладі за своїм вибором, якщо цей заклад має можливість забезпечити відповідне лікування.

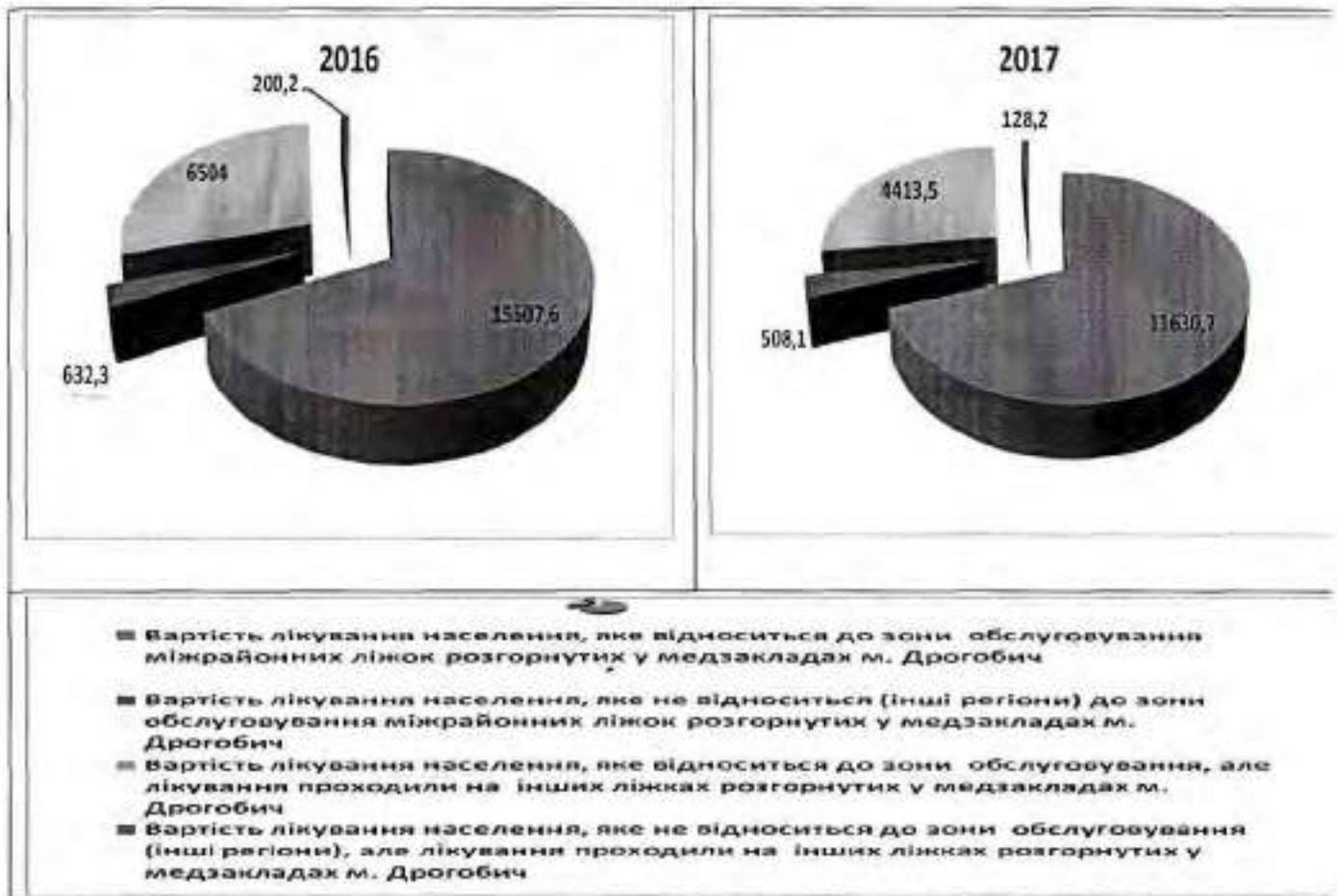
Загалом протягом досліджуваного періоду у медичних закладах міста пройшли лікування громадяни з інших адміністративно – територіальних одиниць Львівської області в загальній кількості 33422 громадян.

Діаграма 10

Інформація щодо вартості лікування громадян на міжрайонних ліжках та на інших розгорнутих ліжках у медичних закладах м. Дрогобич
(тис. грн)

Ред.

Як видно з вищенаведених діаграм, на лікування громадян з інших регіонів Львівської області з міського бюджету розрахунково використано кошти в загальній сумі 83,8 млн гривень.

Окрема увагу в ході дослідження заслуговує питання надання медичної субвенції з державного бюджету на галузь охорони здоров'я м. Дрогобич.

Так, фінансування медичних закладів міста протягом періоду з 01.01.2015 по 30.06.2017 здійснювалося за рахунок коштів медичної субвенції з державного бюджету, розрахованої відповідно до Формули розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 618 [59] з розрахунку на одного мешканця м. Дрогобича та за рахунок коштів міського бюджету.

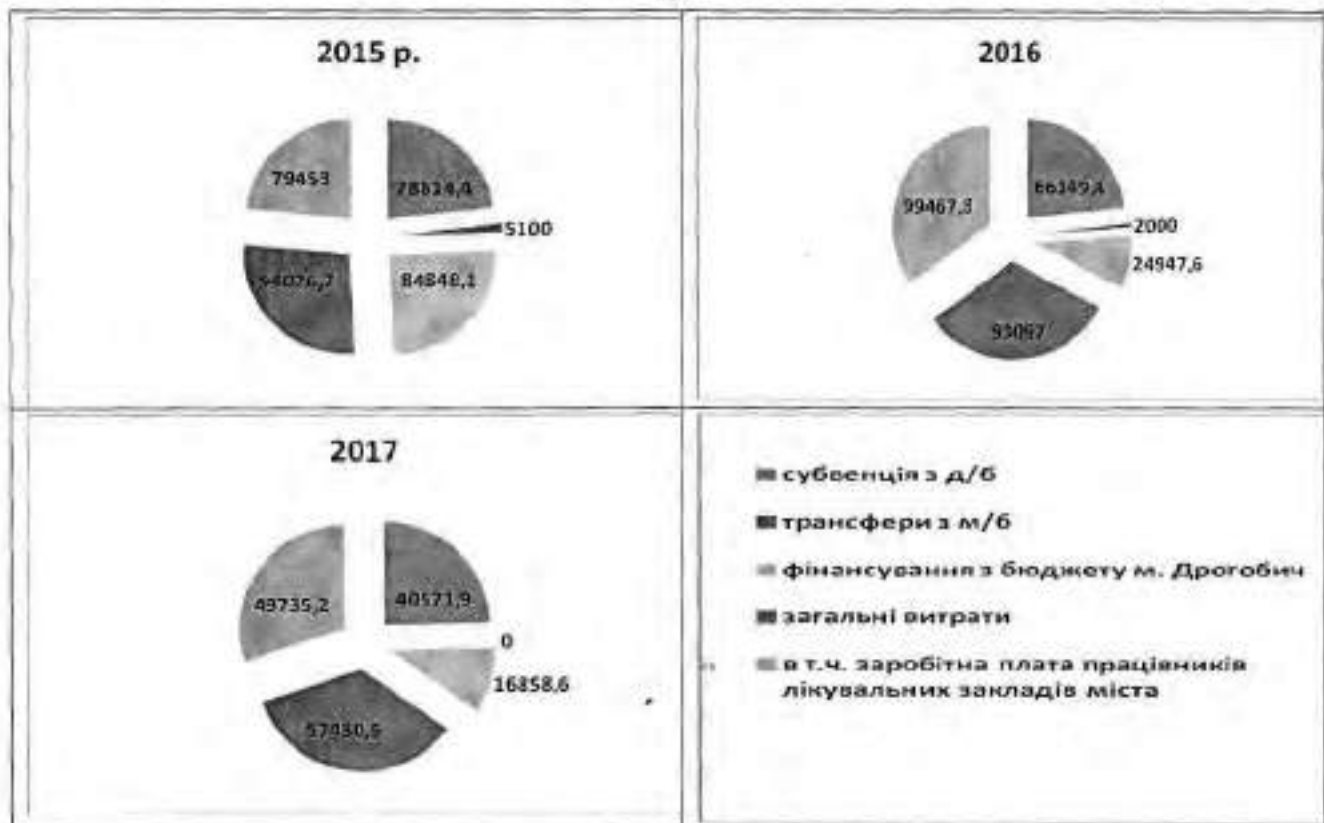
У свою чергу, п.3 та п.5 Порядку та Умов надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженого постановою КМУ від 23.01.2015 №11 [30], що медична субвенція спрямовується на оплату поточних видатків закладів охорони здоров'я крім оплати комунальних послуг та енергоносіїв (п.3), а місцеві ради мають право передавати кошти субвенції у вигляді міжбюджетного трансферту іншим бюджетам для надання медичних послуг за місцем обслуговування населення (п.5).

Так, у період з 01.01.2015 по 30.06.2017 з державного бюджету у вигляді медичної субвенції виділено кошти в загальній сумі 185,5 млн гривень.

**Структура фінансування лікувально – профілактичних закладів
м. Дрогобича**

Діаграма 11.

(млн. грн)

Як видно з наведених діаграм, у досліджуваному періоді медична субвенція з державного бюджету, яка розраховувалася за існуючими фінансовими нормативами бюджетної забезпеченості на мешканця міста, не забезпечувала у повному обсязі потреби лікувально – профілактичних закладів міста у коштах на заробітну плату, що унеможливило надання населенню якісної медичної допомоги.

Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що за умов укладання органами місцевого самоврядування прилеглих територій з Дрогобицькою міською радою угод про передачу видатків на лікування хворих, до бюджету м. Дрогобич можна було б залучити значні додаткові надходження, що дало б можливість покращити забезпеченість установ в продуктах харчування, медикаментах тощо.

Аналізом фінансування впродовж досліджуваного періоду фактичних видатків на придбання медикаментів (крім вартості пільгових рецептів) та забезпечення харчування пацієнтів встановлено, що фактичні видатки на придбання медикаментів та перев'язувальних матеріалів склали 3,5 млн грн, (1,1% від загального фінансування – 327,2 млн грн). Загалом за період з 01.01.2014 по 30.06.2017 обсяг фінансування зменшився на 0,2% (від 1,1% до 0,9%).

Із спеціального фонду на придбання медикаментів та перев'язувальних матеріалів використано 1,7 млн гривень.

Протягом досліджуваного періоду фактична вартість медикаментів в розрахунку на 1 ліжко – день щороку зростала з 3,6 грн у 2014 році до 6,48 грн у I півріччі 2017 році.

Проведеним порівнянням вартості медикаментів в розрахунку на 1 ліжко – день у медичних закладах міста з центральною міською лікарнею м. Борислава та з комунальною установою «Трускавецька міська лікарня» встановлено, що вартість медикаментів у розрахунку на 1 ліжко – день у м. Дрогобич більша від

м. Борислав на 2,14 грн у 2014, на 4,27 грн у 2015, на 4,22 грн у 2016 і на 5,22 грн у I півріччі 2017 та одночасно менша ніж у м. Трускавець на 3,75 грн у 2014, на 6,41 грн у 2015, на 8,35 грн у 2016 та на 5,53 грн у I півріччі 2017 року.

Аналізуючи стан безоплатного забезпечення лікарськими засобами хворих певних категорій захворювань слід відмітити, що фактична потреба в коштах впродовж досліджуваного періоду була задоволена на рівні 90,9 відсотка.

Зокрема, у 2014 році при потребі в коштах для забезпечення лікарськими засобами безоплатно та за пільговими рецептами в сумі 810,1 тис. грн, фактично виділено 770,1 тис. грн, у 2015 виділено 326,7 тис. грн (потреба 326,7 тис. грн), у 2016 – 469,2 тис. грн (потреба 472,8 тис. грн), та I півріччі 2017 року – 688,0 тис. грн (потреба 868,9 тис. грн).

Протягом досліджуваного періоду фактичні видатки на придбання продуктів харчування склали 2,0 млн грн (0,8% від загального фінансування). Загалом за період з 01.01.2014 по 30.06.2017 обсяг фінансування зменшився на 0,3% від 0,9% до 0,6%.

Також на придбання продуктів харчування із спеціального фонду використано 31,4 тис. грн, в тому числі у 2014 – 18,9 тис. грн, у 2015 – 7,0 тис. грн та у 2016 – 5,5 тис. гривень.

Загалом аудиторським дослідженням встановлено, що протягом досліджуваного періоду фактична вартість продуктів харчування у розрахунку на 1 ліжко – день щороку зростала: з 1,73 грн у 2014 році до 2,31 грн у I півріччі 2017 року.

Проведеним порівняльним аналізом вартості продуктів харчування в розрахунку на 1 ліжко – день у медичних закладах міста з ЦМЛ м. Борислав та КУ «Трускавецька міська лікарня» встановлено, що вартість продуктів харчування у м. Дрогобич менша ніж у м. Борислав та м. Трускавець, відповідно, на 0,92 грн та 6,37 грн у 2014, на 0,33 грн та 8,1 грн у 2015, на 0,49 грн та 8,86 грн у 2016 і на 0,24 грн та 8,25 грн у I півріччі поточного року.

Враховуючи вищенаведене, з бюджету м. Дрогобича на закупівлю продуктів харчування виділяються кошти приблизно в такому ж розмірі, як і з бюджету м. Борислав, та в кілька разів менше ніж м. Трускавець.

Необхідно відмітити, що при відсутності єдиної методики визначення об'єктивної потреби у коштах та затверджених соціальних нормативів з надання медичної допомоги медичними закладами відділу розрахунків потреби у медикаментах та продуктах харчування на 1 ліжко – день встановлювався в межах виділених асигнувань.

Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що рівень фінансування галузі охорони здоров'я м. Дрогобича для здійснення видатків на закупівлю медикаментів та продуктів харчування є в незадовільному стані, що фактично унеможливило надання медичної допомоги населенню на належному рівні.

У ході аудиторського дослідження було проведено анкетування 50 громадян, які перебували на стаціонарному лікуванні у медичних закладах м. Дрогобича. Якістю отриманих медичних послуг повністю задоволені 28,0% опитаних, 46,0% в цілому задоволені, але вважають, що окремі напрямки медичного обслуговування потребують змін, та 26,0% опитаних незадоволені взагалі.

При визначенні причин, які негативно вплинули на рівень задоволення пацієнтів, 34,0% від загальної кількості опитаних, одногосно назвали наявність офіційних вимог щодо обов'язковості надання окремих медичних послуг на платній основі, 22,0% – неуважне ставлення та відсутність індивідуального підходу до пацієнта з боку лікаря, 20,0% – якість надання послуг залежить від фінансових можливостей та згоди пацієнта неофіційно оплачувати лікарів (без урахування офіційної плати за окремі медичні послуги) та 10,0% вказали на некомпетентність та низький професійний рівень лікарів.

На запитання «Чи отримували Ви безкоштовно необхідні Вам медикаменти та перев'язувальні засоби?» 12,0% опитаних дали ствердну відповідь, 32,0% - негативну, і більшість, а саме 56,0%, відповіли, що попри безкоштовне отримання все ж більшу частину доводилось придбати за власні кошти. Також варто відмітити, що 16,0% респондентів охарактеризували лікарняне харчування як повноцінне та якісне, а решта 84,0% – як незадовільне.

Також було проведено анкетування 50 громадян, які відвідували амбулаторно – поліклінічні заклади м. Дрогобича. На запитання «Як часто Ви звертаєтесь до амбулаторно – поліклінічних закладів за місцем Вашого проживання?» 40,0% респондентів відповіли, що відразу, коли починають хворіти, 34,0% що інколи, якщо відчувають, що самотійно не можуть вилікуватись, і лише 26,0% громадян практично не звертаються.

Слід додати, що 50,0% опитаних в цілому задоволені якістю отриманих медичних послуг, але окремі вважають що напрямки медичного обслуговування потребують змін, 24,0% респондентів цілком задоволені і тільки 26,0% не задоволені взагалі.

При визначенні причин, які негативно вплинули на рівень задоволення пацієнтів, 28,0% вказали на наявність офіційних вимог щодо обов'язковості надання окремих медичних послуг на платній основі, 18,0% вказали на некомпетентність та низький професійний рівень лікарів, 20,0% вказали на неуважне ставлення та відсутність індивідуального підходу до пацієнтів, а в окремих випадках навіть грубість з боку лікарів, 10,0% назвали залежність якості медичних послуг від фінансових можливостей та згоди пацієнта неофіційно оплачувати послуги лікарів, 16,0% опитаних вважають, що якість медичного обслуговування залежить від ряду інших причин.

При офіційній платі за окремі медичні послуги 18,0% респондентів вказують на те, що якість послуг значно покращується, 60,0% опитаних не відчувають ніякої суттєвої різниці, а 12,0% громадян стверджують, що навіть при офіційній платі якість медичних послуг залишається низькою.

Доцільно відмітити, що при неофіційній платі лікарям за медичні послуги 24,0% опитаних вказали, що якість медичних послуг та ставлення до пацієнта значно покращується, 32,0% респондентів не відчули суттєвої різниці, але змушені платити, оскільки в іншому випадку не отримали б навіть мінімального рівня послуг, а 36,0% громадян стверджують, що неофіційно ніколи не платили.

У ході аудиторського дослідження 18 та 20 жовтня 2017 року проведено огляд 51 приміщення, які здавались медичними закладами міста в оренду, на предмет їх цільового використання.

Вказаними оглядами розбіжностей між цільовим використанням, зазначеним в договорах оренди, та їх фактичним використанням за призначенням не встановлено. (Акти огляду приміщень у Додатку 4 до звіту).

2.3.3. Стан надання соціальних гарантій у галузі «Культура»

За рахунок коштів міського бюджету м. Дрогобича утримуються міська централізована бібліотечна система (надалі МЦБС), музей «Дрогобиччина», 2 народні доми, 4 школи естетичного виховання дітей.

На утримання закладів культури упродовж дослідженого періоду профінансовано 72,9 млн гривень. Загалом обсяг фінансування закладів культури у 2016 році в порівнянні з 2014 роком збільшився на 30,5 відсотка.

Міська централізована бібліотечна система

Дрогобицька міська централізована бібліотечна система (далі - МЦБС) нараховує 7 державних бібліотек.

На утримання МЦБС із загального фонду міського бюджету впродовж досліджуваного періоду надійшло коштів в сумі 10,2 млн грн (13,8% від сукупних видатків).

У структурі видатків впродовж 2014-2016 років та I півріччя 2017 року найбільшу питому вагу мали видатки на виплату заробітної плати з нарахуваннями (8,5 млн грн, або 84%) та на оплату комунальних послуг і енергоносіїв (1,5 млн грн, або 14,7%).

На капітальні видатки впродовж 2014-2016 років та I півріччя 2017 року із загального фонду було виділено 692,2 тис. грн, з яких на капітальний ремонт приміщень - 356,4 тис. грн, або 51,4% від сукупного обсягу видатків, на поновлення бібліотечного фонду - 260,0 тис. грн, або 37,6% та на реконструкцію приміщень - 75,8 тис. грн, або 11,0%.

Упродовж дослідженого періоду із спеціального фонду надійшло коштів в сумі 895,0 тис. гривень. Зокрема, у 2014 році - 112,4 тис. грн, у 2015 році - 152,6 тис. грн, у 2016 - 219,3 тис. грн та I півріччі 2017 року - 410,7 тис. гривень.

Книжковий фонд бібліотек налічує понад 283,1 тис. примірників.

У зв'язку із недостатнім фінансуванням впродовж досліджуваного періоду кількість книг у бібліотечних фондах МЦБС зменшилась із 295,43 тис. прим. у 2014 році до 293,1 тис. прим. у 2015 році. У 2016 обсяг книжкового фонду залишився на попередньому рівні. Поряд з цим зменшилась і кількість примірників, виданих читачам - з 334,2 тис. прим. у 2014 році до 277,5 тис. прим. у 2015 році, або на 17%, а у 2016 - збільшилась до 281,1 тис. прим. На забезпечення населення книгами протягом досліджуваного періоду було спрямовано з місцевого бюджету всього 260,0 тис. гривень.

Процент оновлення бібліотечного фонду складав у 2014 році - 0,8; у 2015 - 1,1; у 2016 - 0,8.

Аналіз кількості користувачів бібліотек показує зменшення відвідувачів протягом останніх 3 років. Так, на кінець 2014 року їх кількість складала 17,1 тис. чол., а на кінець 2016 року - 13,7 тис. чол., тобто на 3,4 тис. чол. менше.

Оцінюючи забезпечення населення міст Дрогобича та Стебника бібліотеками, встановлено, що в 2016 році при середній чисельності постійного населення м. Дрогобича - 76,7 тис. чол. в місті функціонує одна центральна бібліотека, 2 бібліотеки-філіали та міська бібліотека для дітей. Поряд з тим, в м. Стебнику при середній чисельності населення 20,9 тис. чол. працює 3 бібліотеки - філіали.

Основними критеріями оцінювання роботи бібліотек є ресурси і структура, ефективність бібліотечних послуг та достатність потенціалу бібліотеки для її майбутнього розвитку. Аналіз кількості читачів м. Стебника показав їх зменшення протягом 3-х років.

Зокрема, у філіалі № 2 кількість читачів зменшилась на 0,7 тис. чол. (з 2,2 тис.чол у 2014 до 1,5 тис.чол у 2016), у філіалі № 8 зменшилась на 0,5 тис. чол. (2014- 2,2 тис. чол.; 2016 - 1,7 тис. чол.). Відповідно знизився показник кількості виданих книг читачам. Якщо протягом 2014 року філією №2 видано 47,9 тис. книг, то в 2016 році -35,1 тис. книг. Аналогічна картина у філії № 8 (2014 - 46,4 тис. прим., у 2016 - 37,0 тис. прим.), філії № 5 (2014 - 9,8 тис. прим., 2016- 9,6 тис. приміриників).

Незважаючи на зменшення кількості читачів, кількість штатних одиниць працівників бібліотеки не змінювалась.

Аналіз навантаження на бібліотекаря у 2016 році за кількістю користувачів в порівнянні з 2014 роком знизився у філії №2 на 0,2 та у філії № 8 на 0,1. У філії № 5 залишався сталим і складав 0,6 .

Знизився показник книговидачі на 1 працівника в 2016 року в порівнянні з 2014 роком у філії №2 на 2,0 тис.од., філії №5- 0,2 тис.од, філії №8 - 2,7 тис.од.

Ще одним якісним показником бібліотеки є відвідування на 1 працівника. Аналізуючи вказаний показник, виявлено спад відвідування на 1 працівника станом на кінець 2016 року в порівнянні з 2014 роком у філіях №2 - на 0,4; філії № 5 - на 0,1. Водночас за підсумками роботи філії № 8, відвідування на 1 працівника збільшилось на 0.5.

Іншою вагомою складовою є незадовільний стан матеріально-технічної бази бібліотек - філіалів №№5,2.

У ході огляду бібліотеки - філіалу № 2 по вул. Дрогобицькій, 8 м.Стебника виявлено, що приміщення перебуває в занедбаному стані: існують вертикальні тріщини на стінах, штукатурка місцями осипана, сходові марші, ганок та фасад потребують ремонту, водопровід та каналізація відсутні. В приміщенні та на прилеглій території відсутня вбиральня і це при тому, що в бібліотеці працює читальний зал. Капітальний ремонт не проводився тривалий час.

Аналогічна ситуація і в бібліотеці - філіалі №5 по вул. Дрогобицька, 326 м.Стебника. Будівля перебуває в аварійному стані, стіни в тріщинах, штукатурка відвалюється, відсутнє водопостачання та водовідведення, каналізація, внутрішній санвузол.

При цьому, згідно з інформацією відділу культури та мистецтв, потреби на 2017 рік в коштах на поліпшення стану вказаних приміщень немає.

Надання якісних послуг неможливе без покращення технічного забезпечення. Так, у філіалах №2, 5 відсутні копіювальна та комп'ютерна техніка, під'єднання до мережі Інтернет.

Отже, підсумовуюче викладене, для більш якісного обслуговування читачів, забезпечення електронними ресурсами, довідково-інформаційним обслуговуванням, бібліотеці як місцю для роботи і спілкування, її ролі в навчанні пошуку інформації, вирішенні соціально-побутових умов як читачів, так і працівників установ, доцільно провести оптимізацію бібліотечних закладів м. Стебника.

Так, при об'єднанні 3 бібліотек розрахункова економія коштів складатиме щорічно 126,1 тис. грн, у тому числі за рахунок скорочення адміністративного та обслуговуючого персоналу – 114,1 тис. грн, комунальних платежів – 12,0 тис. гривень. (Розрахунок у Додатку 5 до звіту).

Проведеним оглядом приміщення бібліотеки №3 по вул. Самбірській виявлено, що бібліотека потребує капітального ремонту, заміни вікон на енергозберігаючі.

Обсяг книжкового фонду зменшувався протягом 3-х років із 40,7 тис. прим. у 2014 році до 37,4 тис. прим. у 2017 році. В бібліотеці відсутнє технічне забезпечення, кількість читачів зменшується і станом на 01.07.2017 року складає 1,4 тис. чол. На вказану кількість читачів передбачено та утримується 1 ставка завідувача бібліотекою та 2,5 ставки бібліотекаря.

Кількість виданих читачам книг щороку зменшується із 37,16 тис. прим. у 2014 році до 28,9 тис. прим. у 2016 році.

Майже аналогічна ситуація з бібліотекою - філіалом № 1, що знаходиться в м. Дрогобичі по вул. Грушевського, 170. Обсяг книжкового фонду протягом періоду охопленого аудитом зменшувався і складав у 2014 році - 43,2 тис. прим., у 2015 році - 42,2 тис. прим., у 2016 - 42,3 тис. прим., у 2017 - 40,4 тис. примірників. Порівнюючи з бібліотекою - філіалом №3 обсяг книжкового фонду у 2014 році більший на 2,5 тис. прим., а у 2017 році - більший на 3,0 тис. прим. Однак, штатна чисельність бібліотечних працівників на 1,25 ст. більше ніж у бібліотеці - філіалі № 3.

Кількість читачів у вказаній бібліотеці складала 2,4 тис. чол. у 2014 році, 2,0 тис. чол. у 2015 - 2016 роках, 1,8 тис. чол. у 2017 році, тобто іде тенденція до спаду. В порівнянні з бібліотекою - філіалом №3 кількість читачів у 2017 році більша лише на 0,4 тис. чол.

Аналізуючи показники роботи за кількістю виданих книг, виявлено їх зниження у 2016 в порівнянні з 2014 на 4,6 тис. примірників.

Аналіз навантаження на бібліотекаря за кількістю користувачів складає у філії №1 у 2016 році - 0,4, при 0,5 - у 2014 році, тобто зменшився на 0,1; у філії №3 залишався на однаковому рівні і становив 0,5; за книговидачею на 1 працівника зменшився в обох філіях (у філії №1 - на 0,9 тис. од. та філії №3 - 1,0 тис. од.), за відвідуванням зменшився у філії № 1 - на 0,4 тис. од., по філії № 3 - на 0,5).

Враховуючи наведене, у разі скорочення 4,25 посади бібліотекарів відділ культури та мистецтв щорічно зможе економити щонайменше 334,2 тис. грн і спрямувати вивільнені кошти на придбання комп'ютерної техніки, літератури. (Розрахунок у Додатку 6 до звіту).

Недостатнє забезпечення потреб бібліотечних установ підтвердили результати опитування громадян. Так, у ході збору даних проведено опитування 508 респондентів, з яких 357 (70%) не відвідують бібліотеки. Більшість читачів (38%) зазначили про недостатнє укомплектування бібліотек комп'ютерною технікою, 10% - збільшення кількості методичної і художньої літератури, 10% - звертаються в Інтернет клуби та мають літературу вдома, 42% - не відвідують бібліотеки через брак часу, немає потреби та бажання, а 70% опитаних респондентів вважає основним шляхом покращення роботи бібліотек збільшення бюджетного фінансування.

Школи естетичного виховання дітей

На території міст Дрогобича та Стебника у сфері естетичного виховання дітей функціонують 4 заклади, а саме: дитяча художня школа, дитячі музичні школи №1 і №2 та дитяча музична школа м. Стебника.

Упродовж 2014-2016 років та I півріччя 2017 року видатки на утримання дитячої музичної школи №1 зросли на 24% (з 3,4 млн грн у 2014 році до 4,2 млн грн у 2016 році), дитячої музичної школи №2 – на 27% (з 3,0 млн грн у 2014 році до 4,1 млн грн у 2016 році), дитячої музичної школи м. Стебника – на 27% (з 2,0 млн грн - у 2014 році до 2,5 млн грн у 2016 році) та художньої школи – на 46% (з 1,0 млн грн у 2014 році до 1,5 млн грн у 2016 році).

Основна частина видатків спрямовується на виплату заробітної плати з нарахуваннями, комунальні послуги, решта – на придбання предметів і матеріалів довгострокового користування.

Загальна сума надходжень до спеціального фонду становить 5,3 млн грн, зокрема: у 2014 – 829,8 тис. грн, 2015 – 1228,5 тис. грн, 2016 – 2228,7 тис. грн та I півріччі 2017 року – 1048,8 тис. гривень.

Надходження до спеціального фонду в основному формувались за рахунок батьківської плати за навчання дітей (3165,5 тис. грн, або 59%), спонсорської допомоги (13,1 тис. грн, або 0,2%) та коштів з бюджету розвитку міста (2149,0 тис. грн, або 40%).

Видатки спеціального фонду за 2014-2016 роки та I півріччя 2017 року становили 5,4 млн грн, з них по роках: 2014 – 847,6 тис. грн, 2015 – 1273,1 тис. грн, 2016 – 2167,0 тис. грн та I півріччя 2017 - 1092,3 тис. гривень.

У структурі видатків найбільшу питому вагу мали витрати на виплату заробітної плати та нарахувань (42,4 млн грн, або 95%) та видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (1,7 млн грн, або 4 відсотка).

Середній розмір плати за навчання дітей у досліджуваному періоді збільшився на 25 грн (з 73 грн у 2014 році до 98 грн у 2016 році).

Кількість дітей у школах естетичного виховання становила 1283 учні у 2014 році, 1430 учнів - у 2015, 1450 - у 2016. Ріст кількості вихованців відбувся за рахунок художньої школи, де у 2014 році навчалось 353 учні, а у 2016 - 519 учнів.

Народні дома та клубні заклади

У містах Дрогобич та Стебник функціонують два клубні заклади: народний дім ім. І. Я. Франка та народний дім м. Стебника на утримання яких з місцевого бюджету впродовж досліджуваного періоду виділено 7,5 млн грн, з ни, у 2014

році - 1,4 млн грн, у 2015 році - 2,3 млн грн, у 2016 році - 2,2 млн грн та у I півріччі 2017 року - 1,6 млн гривень.

Отже, обсяг фактичних асигнувань за 2016 рік у порівнянні з 2014 роком збільшився на 56 відсотків.

Зі спеціального фонду клубними закладами впродовж досліджуваного періоду використано 2,4 млн грн, зокрема у 2014 році - 96,8 тис. грн, у 2015 - 196,2 тис. грн, у 2016 - 1028,4 тис. грн та у I півріччі 2017 - 1030,5 тис. гривень.

Аналізуючи структуру видатків клубних закладів міста, необхідно зазначити, що на виплату заробітної плати та нарахувань використано 52,2% від сукупного обсягу видатків, на оплату комунальних послуг - 31,3%.

Щодо капітальних видатків, то впродовж досліджуваного періоду кошти на них виділялись зі спеціального фонду в розмірі 2,0 млн грн, що становить 83% від сукупного обсягу видатків.

Сума надходжень від клубних закладів до спеціального фонду впродовж досліджуваного періоду склала 2,4 млн грн, з яких 353,9 тис. грн, або 15% від сукупного обсягу надходжень становила орендна плата, 667,1 тис. грн, або 28,3% - спонсорські кошти та 1320,0 тис. грн, або 56,1% - кошти бюджету розвитку.

Доречно зауважити, що надходження від орендної плати впродовж 2014-2016 років та I півріччя 2017 року дещо знизились. Так, у 2014 році надходження до спеціального фонду становили 117,9 тис. грн, у 2015 - 113,8 тис. грн, у 2016 - 84,6 тис. грн та у I півріччі 2017 року - 37,6 тис. гривень.

Зменшення надходжень від орендної плати пояснюється тим, що відповідно до рішення сесії VII скликання Дрогобицької міської ради від 25.02.2016 року №142, починаючи з березня 2016 року відділ культури та мистецтв перераховує в міський бюджет 50% надходжень орендної плати. Всього за досліджуваний період перераховано 61,1 тис. гривень.

Підсумовуючи вищевикладене, необхідно також звернути увагу на результативні показники діяльності клубних закладів міста. На даний час у місті функціонує 9 колективів, 8 з яких мають статус «народних» і 1 - статус «сразкового», в яких налічується 233 учасники.

Слід зазначити, що впродовж 2014-2016 років зменшилася кількість проведених культурно-освітніх та розважальних заходів (зі 55800 у 2014 році до 52750 у 2016 році, або на 6%). Кількість проведених концертів художньої самодіяльності та професійних колективів, навпаки, зросла (з 47070 у 2014 році до 57270 у 2016 році, або на 3%).

Особливої уваги заслуговують результати анкетування батьків та учнів шкіл міст Дрогобича та Стебника (293 чол.). Дані опитування засвідчили, що лише 35% опитаних відвідують культурно-освітні та розважальні заходи міста, 30 % є учасниками художніх колективів.

Музеї

Поряд з іншими закладами культури в м. Дрогобичі функціонує музей «Дрогобиччина» - центральний музейний заклад міста, який налічує 7 відділів: історії, природи, сакрального мистецтва, європейського мистецтва, пам'яток дерев'яної архітектури, інформаційно-видавничий відділ.

Експозиції розгорнуто у 28 залах, які розміщені у 6 будівлях. Фондова збірка налічує понад 54 тис. одиниць.

На утримання музею впродовж досліджуваного періоду з міського бюджету виділено 7,5 млн грн, зокрема у 2014 році - 1,6 млн грн, у 2015— 2,2 млн грн, у 2016 - 2,2 млн грн та у I півріччі 2017 року - 1,5 млн грн. Загалом обсяг видатків загального фонду у 2016 році в порівнянні з 2014 роком зріс на 38,9 відсотка.

Аналізуючи результативні показники функціонування музею, варто відмітити, що кількість відвідувачів культурно-освітнього закладу щороку зростає. Так, у 2014 році музей відвідало 52,3 тис. чол., у 2015 – 53,4 тис. чол., у 2016 – 70,5 тис. чоловік та у I півріччі 2017 року - 36,5 тис. чоловік.

Проблема аудиту: чи існують резерви збільшення ресурсної бази міського бюджету для подальшого їх спрямування на задоволення соціальних потреб територіальної громади?

Які фактори перешкоджають органам місцевого самоврядування залучати до бюджету у повному обсязі всі наявні ресурси та забезпечувати їх ефективне використання?

Розділ III. Результати державного фінансового аудиту

Гіпотеза 3.1. Органом місцевого самоврядування та органами державної фіскальної служби недостатньо проводиться робота по мобілізації доходів до міського бюджету, в тому числі щодо зменшення податкової заборгованості суб'єктів господарювання, і як наслідок, у зв'язку із списанням заборгованостей міський бюджет зазнає значних втрат доходів.

Статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] визначено, що до делегованих повноважень органів місцевого самоврядування належить здійснення контролю за дотриманням зобов'язань щодо платежів до місцевого бюджету на підприємствах і в організаціях незалежно від форм власності.

Одним із факторів, що суттєво впливає на стан виконання дохідної частини міського бюджету, є наявність податкової заборгованості, яка допущена суб'єктами господарювання.

Так, відповідно до інформації Головного управління ДФС у Львівській області (лист від 17.10.2017 № 1013-6/6044-17 [53], наданої на запит Західного офісу Держаудитслужби, податкова заборгованість до міського бюджету м. Дрогобича станом на 01.01.2014 склала 10,0 млн грн, на 01.01.2015 – 12,9 млн грн, на 01.01.2016 – 17,3 млн грн, на 01.01.2017 – 18,3 млн грн, на 01.07.2017 – 33,7 млн гривень.

Водночас слід зауважити, що Головним управлінням ДФС у Львівській області надано інформацію [53] про податкову заборгованість в розрізі боржників, при цьому інформацію в розрізі джерел надходжень щодо яких виникла заборгованість, не надано, що унеможливує проведення детального аналізу.

Найбільша сума податкової заборгованості станом на 01.07.2017 рахується за ТЗОВ «Універсальна бурова техніка» - 16,2 млн грн, або 48% від загальної

суми заборгованості; ПАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів» - 5,8 млн грн, або 17%, ВАТ «Дрогобицький машинобудівний завод» - 4,6 млн грн, або 13,6%.

Водночас Головним управлінням ДФС у Львівській області надано інформацію [53] щодо списання недоїмок по платежах до міського бюджету м. Дрогобича протягом 2014-2016 років та I півріччя 2017 року, у якій наведена інформація щодо стану заборгованості по двох джерелах надходжень міського бюджету: платі за землю та ПДФО.

Аналізуючи вказану інформацію можна зробити висновок про те, що основну питому вагу у структурі податкової заборгованості займає заборгованість по платі за землю (земельний податок та орендна плата), яка становить на 01.01.2014 – 7,5 млн грн, або 74,9%, на 01.01.2015 – 11,1 млн грн, або 86%, на 01.01.2016 – 15,0 млн грн, або 86,7%, на 01.01.2017 – 15,2 млн грн, або 83,2%, на 01.07.2017 – 17,1 млн грн, або 50,6%.

Упродовж досліджуваного періоду спостерігається щорічний ріст обсягу вказаної заборгованості: у 2014 році заборгованість зросла на 3,6 млн грн (або на 47,3%), у 2015 році - на 3,9 млн грн (або на 35,3%), у 2016 році - на 185,1 тис.грн (або на 1,2%), у I півріччі 2017 року на 1,9 млн грн (або на 12,3%).

Станом на 01.07.2017 основними боржниками щодо сплати земельного податку є: ПАТ «Дрогобицький завод автомобільних кранів» 5,6 млн грн (або 32,7% у загальній сумі заборгованості щодо плати за землю), ПАТ «Дрогобицький машинобудівний завод» - 4,6 млн грн (26,9%), науково-виробниче ЗАТ «Плесо» - 769,1 тис.грн (4,5%); з орендної плати: ТЗОВ «Універсальна бурова техніка» - 2,6 млн грн (15,3%), ПрАТ «Галка-Дрогобич» - 951,0 тис.грн (5,6%), ТЗОВ «Дія» - 118,3 тис.грн (0,7%).

Таким чином, претензійно-позовна робота щодо стягнення заборгованості з орендної плати за землю, яка проводилась структурними підрозділами виконавчого комітету Дрогобицької міської ради є недостатньою.

За даними Головного управління ДФС у Львівській області [53], за період з 01.01.2014 по 01.07.2017 списано заборгованість 11 підприємств – боржників на загальну суму **4416,9 тис.грн**, що призвело до втрати доходів міським бюджетом на вказану суму.

Зокрема, у 2014 році списано заборгованість 3 підприємствам на суму 172,8 тис.грн, з них заборгованість банкруту ТЗОВ «Універсал» в сумі 139,8 тис.грн, безнадійна заборгованість двох боржників в сумі 33,0 тис.грн (ДВКП №40 - 0,2 тис.грн, ДП №41 ВАТ «Прикарпатбуд» - 32,8 тис.грн); у 2015 році списано безнадійну заборгованість 3 підприємствам на суму 43,8 тис.грн (ДП №41 ВАТ «Прикарпатбуд» - 27,3 тис.грн, КП «Троянда» - 10,7 тис.грн, КП «Хвиля» - 5,8 тис.грн); у 2016 році списано заборгованість 5 підприємствам на суму 4200,3 тис.грн, з них заборгованість трьох банкрутів в сумі 4125,6 тис.грн (ДП «Кераміка» ТЗОВ «Металімплекс» - 1970,0 тис.грн, ТЗОВ «Інтермаркет» - 1494,0 тис.грн, ВАТ «Галол» - 661,6 тис.грн), безнадійна заборгованість двох боржників в сумі 74,7 тис.грн (ДП «Кінотеатр «Прометей»» - 26,6 тис.грн, ПАТ «Галка-Дрогобич» - 48,1 тис.гривень).

Аналізуючи вищевказану інформацію Головного управління ДФС у Львівській області [53], також можна зробити висновок про те, що вагому частку у структурі податкової заборгованості має заборгованість щодо ПДФО,

яка становить на 01.01.2014 – 1,9 млн грн, або 19,4%, на 01.01.2015 – 1,3 млн грн, або 9,9%, на 01.01.2016 – 1,6 млн грн, або 9,4%, на 01.01.2017 – 1,7 млн грн, або 9,4%, на 01.07.2017 – 14,9 млн грн, або 44,3%.

У 2014 році спостерігається зменшення обсягу заборгованості на 681,2 тис.грн (або на 34,8%), впродовж 2015, 2016 року заборгованість зростає, відповідно, на 346,6 тис.грн (27,2%) та на 102,5 тис.грн (6,3%). Значне зростання заборгованості щодо ПДФО спостерігається у I півріччі 2017 року – на 3,2 млн грн (або 187%).

У структурі вказаної заборгованості 13,4 млн грн (або 89,7%) займає заборгованість ТзОВ «Універсальна бурова техніка» – заборгованість за результатами перевірки Головного управління ДФС у Львівській області (донараховано ПДФО, застосовано штрафні санкції та нараховано пеню).

За даними Головного управління ДФС у Львівській області, за період з 01.01.2014 по 01.07.2017 списано заборгованість шести підприємствам на загальну суму 990,4 тис.грн, що призвело до втрат доходів міським бюджетом на суму 675,7 тис.грн ($542,6 \cdot 75\% + (447,8 \cdot 60\%)$), зокрема у 2014 році списано заборгованість 4 підприємствам на суму 542,6 тис.грн, з них заборгованість банкрута ПП «Перст» в сумі 511,9 тис.грн, безнадійна заборгованість трьох боржників в сумі 30,7 тис.грн (ТзОВ «Юніверс» – 2,7 тис.грн, КНВП «Галлада» – 21,5 тис.грн, ТзОВ «СПОК Хвиля» – 6,5 тис.грн); у 2016 році списано заборгованість двом банкрутам в сумі 447,8 тис.грн (ДП «Кераміка Металінпекс» – 187,1 тис.грн, ВАТ «Галол» – 260,7 тис.гривень).

До боржників, яким проводилось списання, державною фіскальною службою були здійснені передбачені законодавством заходи щодо погашення заборгованості відповідно до статті 95 Податкового кодексу [19]. Позовні вимоги щодо погашення заборгованості направлялись до суду для винесення відповідного рішення. Однак, відкриті виконавчі провадження в подальшому залишались без виконання у зв'язку з відсутністю майна та коштів на банківських рахунках боржників.

Таким чином, враховуючи вищенаведене, недостатньо проведена робота як органами державної фіскальної служби, так і органами місцевого самоврядування призводить до виникнення значних сум податкової заборгованості до міського бюджету по податках і зборах (станом на 01.07.2017 – 33,7 млн грн) і, як наслідок, у зв'язку із спливом терміну позовної давності та визнанням боржників банкрутами списано заборгованість по платі за землю та заборгованість по ПДФО на загальну суму 5 407,3 тис.грн, внаслідок чого міським бюджетом втрачено доходів на загальну суму 5092,6 тис.грн (по платі за землю – 4 416,9 тис.грн, ПДФО – 675,7 тис.гривень).

Гіпотеза 3.2. Відсутність у органів місцевого самоврядування важелів впливу на недобросовісних забудовників, які ухиляються від сплати пайової участі у створенні та розвитку інфраструктури міста не сприяє наповненню дохідної частини міського бюджету.

Відповідно до п. 1 ст. 40 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 №3038-VI (далі – Закон №3038-VI) [10] порядок залучення, розрахунку розміру і використання коштів пайової участі у розвитку

інфраструктури населеного пункту встановлюють органи місцевого самоврядування відповідно до цього Закону.

Згідно з п.п. 2, 3 ст. 40 Закону № 3038-VI [10] замовник, який має намір щодо забудови земельної ділянки у відповідному населеному пункті, зобов'язаний взяти участь у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населеного пункту. Пайова участь у розвитку інфраструктури населеного пункту полягає у перерахуванні замовником до прийняття об'єкта будівництва в експлуатацію у відповідний місцевий бюджет коштів для створення і розвитку зазначеної інфраструктури.

Відповідно до п. 6 ст. 40 Закону № 3038-VI [10] встановлений органом місцевого самоврядування для замовника розмір пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту не може перевищувати:

- 1) 10 відсотків загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта - для нежитлових будівель та споруд;
- 2) 4 відсотки загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта - для житлових будинків.

Рішенням сесії Дрогобицької міської ради від 26.04.2012 № 607 затверджено Положення про Цільовий фонд розвитку соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури м.Дрогобича (надалі – Положення) до якого, згідно з рішеннями від 27.12.2012 №869 та від 23.05.2013 №1014 [39], вносились зміни та доповнення.

Водночас, пунктом 2.1 рішення Дрогобицької міської ради від 27.12.2012 № 869 [39] передбачено, що інспекція державного архітектурно – будівельного контролю приймає об'єкти містобудування в експлуатацію при наявності довідки фінансового управління Дрогобицької міської ради про сплату за договором пайової участі.

Однак, як встановлено в ході аудиту, не з усіма забудовниками укладалися договори про пайову участь (внесок) у створенні і розвитку інфраструктури міста, відповідно залучення коштів від зазначених замовників на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури міста не здійснювалось.

У ході аудиту проаналізовано Реєстр дозвільних документів (єдиний реєстр), який є у вільному доступі на офіційному сайті Держархбудінспекції України за адресою: www.dabi.gov.ua [50] щодо зареєстрованих декларацій про готовність об'єкта до експлуатації на території м. Дрогобича за період з 01.01.2014 по 30.07.2017.

У відповідь на запит Західного офісу Держаудитслужби Департаментом державної архітектурно-будівельної інспекції у Львівській області, надіслано на електронну адресу електронний варіант 41 декларації про готовність об'єкта до експлуатації.

Аналізом вказаних декларацій встановлено, що на території м. Дрогобича у 2014-2016 та I півріччі 2017 року введено в експлуатацію 3 об'єкти комерційного призначення, щодо яких не укладено договорів про пайову участь:

- фізичною особою Дорошевич Л.В. згідно з декларацією ЛВ №143151490515 від 29.05.2014 введено в експлуатацію об'єкт «Реконструкція нежитлового приміщення під кафе - морозиво у житловому будинку по вул. Жупна, 2 в м. Дрогобичі Львівської області» площею 74,70 кв.м кошторисною

вартістю будівництва 152 823,80 грн. Відповідно до Положення [39], розмір пайового внеску становить 9,17 тис.гривень;

- фізичною особою Курчик Р.М. згідно з декларацією ЛВ №14215291548 від 15.09.2015 введено в експлуатацію об'єкт «Реконструкція нежитлового приміщення з прибудовою під магазин по вул.П.Орлика, 95 в м. Дрогобичі Львівської області» площею 46,10 кв.м кошторисною вартістю будівництва 64,4 тис.грн. Відповідно до Положення [39], розмір пайового внеску становить 2,32 тис.гривень. У ході аудиту із вказаною фізичною особою укладено договір про пайову участь, кошти до бюджету сплачено в повному обсязі;

- ТзОВ «Львівське АТП -14631» згідно з декларацією ЛВ № 142143170985 від 13.11.2014 введено в експлуатацію об'єкт «Реконструкція нежитлової будівлі літ.А-1 по вул. Федьковича, 7/1 в м. Дрогобичі» площею 62,10 кв.м кошторисною вартістю будівництва 38484 тис.гривень. У ході аудиту, забудовником, на запит Західного офісу Держаудитслужби щодо уточнення кошторисної вартості вказаного об'єкту будівництва, листом від 20.11.2017 №11-1208 скеровано документи, відповідно до яких кошторисна вартість об'єкта будівництва становить 435,89 тис.грн. Відповідно до Положення [39] розмір пайового внеску складає 5,23 тис.гривень.

Також в результаті опрацювання рішень виконкому «Про присвоєння поштових адрес» встановлено 2 об'єкти комерційного призначення, які введені в експлуатацію, щодо яких також не укладено договори про пайову участь:

- фізичною особою Бурбель Г.М. згідно з декларацією ЛВ №1143140770764 від 18.03.2014 введено в експлуатацію об'єкт «Реконструкція нежитлових будівель під гараж, мийку для автомобільного транспорту та спортивно-тренажерний зал по вул. Трускавецька, 36 в м. Дрогобичі Львівської області» площею 374,20 кв.м кошторисною вартістю будівництва 34,0 тис.грн. Відповідно до Положення [39] розмір пайового внеску становить 2,0 тис.гривень.

- фізичною особою Скірко О.В. згідно з декларацією ЛВ №143141640009 від 07.06.2014 введено в експлуатацію об'єкт «Реконструкція частини промтоварного магазину з приєднанням частини магазину «Продукти» під окремий промтоварний магазин по вул.Стрийській, 181 в м. Дрогобичі Львівської області» площею 1812,2 кв.м кошторисною вартістю будівництва 525212 грн. В ході аудиту вказаною фізичною особою уточнено кошторисну вартість будівництва, яка згідно пред'явлених документів склала 52521,20 гривень. Відповідно до Положення [39] розмір пайового внеску становить 1,89 тис.гривень. У ході аудиту згідно з укладеним договором, кошти забудовником сплачено до бюджету в повному обсязі.

Крім того, дослідженням встановлено, що у Реєстрі дозвільних документів на офіційному сайті Держархбудінспекції України за адресою: www.dabi.gov.ua [50] зареєстровано декларацію ЛВ №142171534279 від 01.06.2017 про готовність до експлуатації об'єкта «Будівництво багатоквартирного житлового будинку (І-ша черга будівництва 40 квартир) по вул.22 січня, 30 у м.Дрогобичі», забудовник - Обслуговуючий кооператив «Правоохоронник», з яким договір про пайову участь не укладено. При тому, що Законом України від 09.04.2015 № 320-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного

контролю та удосконалення містобудівного законодавства» [11] внесено зміни до ст. 40 Закону № 3038-VI [10], яку доповнено п. 11 такого змісту: «Інформація щодо договору про пайову участь у розвитку інфраструктури населеного пункту та його виконання зазначається у декларації про готовність об'єкта до експлуатації або в акті готовності об'єкта до експлуатації».

У ході аудиту вказаним забудовником представлено кошторисний розрахунок, згідно з яким кошторисна вартість об'єкта будівництва становить 28297,6 тис.грн. Відповідно до Положення [39] розмір пайового внеску становить 169,8 тис.гривень.

Таким чином, у зв'язку з відсутністю у органів місцевого самоврядування важелів впливу на недобросовісних забудовників, протягом 2014-2016 років та I півріччя 2017 року втрачено доходів міського бюджету в сумі 190,4 тис.гривень. (Розрахунок втрат доходів у Додатку 7 до звіту).

Величина пайової участі у розвиток інфраструктури конкретного населеного пункту відповідно до п. 5 ст. 40 Закону України № 3038-VI [10] визначається у договорі, укладеному з органом місцевого самоврядування (відповідно до встановленого органом місцевого самоврядування розміру пайової участі у розвитку інфраструктури).

Розмір пайового внеску Замовників під час будівництва об'єктів, згідно з п. 5 Додатку 1 до Положення, здійснюється за формулою:

$$ПУ = (ЗКВБ - В_з - В_{бм} - В_{ім}) \times Зв\% \times К_с, \text{ де:}$$

ПУ – розмір пайової участі; ЗКВБ – загальна кошторисна вартість будівництва;

V_z – витрати, пов'язані з придбанням та виділенням земельної ділянки;

$V_{бм}$ – витрати, пов'язані зі звільненням будівельного майданчика від будівель, споруд та інженерних мереж;

$V_{ім}$ – витрати на влаштування внутрішніх і позамайданчикових інженерних мереж і споруд та транспортних комунікацій;

$Зв\%$ – зональний відсоток пайової участі (таблиці 1, 2);

K_c – коефіцієнт, що враховує соціально-економічну важливість об'єкта будівництва (реконструкції, перепрофілювання (таблиця 3)).

Рішенням сесії Дрогобицької міської ради від 23.05.2013 №1014 внесено зміни та доповнення до рішення від 26.04.2012 №607 [37], зокрема в частині зменшення зонального відсотка загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта, відповідно таблицю №2 викладено в такій редакції:

Таблиця

Зональні коефіцієнти

№ з/п	Номер економічно-планувальної зони	Зональний відсоток загальної кошторисної вартості об'єкта будинків, %	Зональний відсоток загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта – для нежитлових будівель, споруд, %
1	I зона	1	5
2	II зона	0,7	3
3	III зона	0,5	1

Аналіз договорів, укладених з замовниками будівництва, засвідчив, що протягом 2014–2016 років та I півріччя 2017 року в більшості випадків укладались угоди про участь у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури з замовниками будівництва об'єктів, які розташовані

у II та III економіко-планувальних зонах м. Дрогобича. Відповідно, розрахунок розміру пайового внеску здійснено із застосуванням зонального відсотка (3%, 1% для нежитлових будівель; 0,7%-0,5% для житлових будинків).

За умови застосування середнього відсотка для всіх зон, який розрахунково становить 5% загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта для нежитлових будівель та споруд та 2% – для житлових будинків) додаткові резерви надходжень до бюджету м. Дрогобича склали б 3 289,8 тис.грн (2014 рік – 417,0 тис.грн, 2015 рік – 825,1 тис.грн, 2016 рік – 1 168,0 тис.грн, I півріччя 2017 року – 879,7 тис.гривень). (*Розрахунок додаткових надходжень у Додатку 8 до звіту*).

Таким чином, за умови прийняття рішення щодо внесення змін до діючого Положення про цільовий фонд розвитку соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури м. Дрогобича, в частині встановлення відсотка пайової участі для всіх зон у середньому розмірі, визначеному чинним законодавством (5% загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта – для нежитлових будівель та споруд та 2% – для житлових будинків), надало б можливість залучити додаткові резерви до міського бюджету, розрахунково в сумі 939,9 тис.грн в рік, які в подальшому можливо спрямувати на розвиток інфраструктури міста.

Гіпотеза 3.3. Невжиття міською радою достатніх заходів, спрямованих на зміцнення власної дохідної бази та нарощування ресурсного потенціалу міського бюджету від використання земельних ресурсів, призводить до значних їх втрат.

3.3.1. Невнесення або не своєчасне внесення змін до діючих договорів оренди в частині приведення орендної плати з відповідністю до норм чинного законодавства.

Згідно зі ст. 21 Закону України «Про оренду землі» від 06.10.1998 №161-XIV [9] та ст. 288 Податкового кодексу України від 02.12.2010 № 2755-VI [19], які діяли протягом періоду дослідження, розмір орендної плати встановлюється у договорі оренди, однак, річна орендна плата за земельні ділянки, які перебувають у державній або комунальній власності, не може бути меншою: для земель сільськогосподарського призначення – розміру земельного податку, для земель інших категорій – трикратного розміру земельного податку.

Відповідно до внесених змін до ст.288 Податкового кодексу [19] в грудні 2016 року, річна сума платежу не може бути меншою від розміру земельного податку, встановленого для відповідної категорії земельних ділянок на відповідній території, не може перевищувати 12 відсотків нормативної грошової оцінки та може перевищувати граничний розмір орендної плати у разі визначення орендаря на конкурентних засадах.

Дрогобицькою міською радою рішенням від 27.07.2012 №703 затверджено Положення про оренду земельних ділянок у м. Дрогобичі та порядок встановлення розмірів орендної плати за користування земельними ділянками (надалі – Положення № 703) [38], згідно з яким встановлена ставка орендної плати за оренду земельних ділянок різного функціонального використання не менше 3% та не може перевищувати 12% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки.

Рішенням Дрогобицької міської ради від 10.07.2013 №1077 (далі - Рішення №1077) [49] затверджено нову нормативну грошову оцінку земель м.Дрогобича, яка введена в дію з 01.01.2014 та зобов'язано землевласників та землекористувачів до 01.03.2014 внести зміни в розрахунок земельного податку, та платників земельного податку і орендної плати за земельні ділянки комунальної власності при поданні податкових декларацій до державної податкової інспекції в м. Дрогобичі з 01.01.2014 керуватись новою нормативною грошовою оцінкою земель м. Дрогобича.

Контроль за виконанням даного рішення покладено на постійну комісію ради з питань регулювання земельних питань.

Однак, з часу введення в дію нової нормативно-грошової оцінки окремими орендарями (у 17 договорах оренди) зміни в діючі договори не внесено або внесено несвоєчасно, внаслідок чого орендна плата продовжувала сплачуватися орендарями по вже не діючій нормативно - грошовій оцінці.

Слід зазначити, що відповідно до однієї з умов укладених договорів оренди є перегляд розміру орендної плати, якщо органом місцевого самоврядування затверджено нову грошову оцінку земель.

Крім того, в ході аудиторського дослідження встановлено, що у м. Дрогобичі 9 суб'єктів господарювання протягом досліджуваного періоду орендували земельні ділянки загальною площею 58,527 га, сплачуючи при цьому орендну плату у розмірі меншому від ставки земельного податку хоча відповідно до Положення №703 [38] мали б сплачувати в розмірі від 3% до 10% від нормативної грошової оцінки землі

Таким чином, внаслідок не приведення орендної плати у 17 договорах оренди суб'єктами господарювання до норм чинного законодавства, місцевим бюджетом втрачено доходів на загальну суму 16131,89 тис.гривень. *(Розрахунок у Додатку 9 до звіту).*

Наприклад, Дрогобицькою міською радою із товариством з обмеженою відповідальністю «Тандем» укладено 3 договори від 03.08.2006 на оренду землі площею 50,0 га для будівництва відпочинкового комплексу (21,0500 га) та земельної ділянки для рекреаційних цілей (28,9690 га, в тому числі 19,8000 га – площа ставка, 9,1690 га – прибережна захисна смуга) у м. Дрогобичі терміном на 15 років. Орендна плата встановлена в розмірі 1,0% від нормативної грошової оцінки землі (що дорівнює ставці земельного податку).

Відповідно до п. 4.4 договорів оренди розмір орендної плати переглядається у разі змін умов господарювання, передбачених договором, зміни розмірів земельного податку, підвищення цін, тарифів та в інших випадках, передбачених законом.

За період з моменту укладання договорів оренди затверджено нове Положення про оренду земельних ділянок у м. Дрогобичі та порядок встановлення розмірів орендної плати за користування земельними ділянками та рішенням № 1077 [49] з 01.01.2014 введено в дію нову нормативно-грошову оцінку земель м. Дрогобича.

Згідно з Положенням № 703 [38] встановлено мінімальний розмір орендної плати за користування земельними ділянками, а саме 3% від нормативної грошової оцінки

Проте зміни до умов договору чи припинення його дії з моменту укладання та на момент завершення аудиту не відбулися.

При цьому інформації щодо застосування міською радою заходів впливу до ТзОВ «Тандем» в частині внесення змін до договору, в тому числі шляхом пред'явлення цивільного позову, до аудиту не надано.

Таким чином, вищезазначений суб'єкт господарювання протягом періоду дослідження сплачував орендну плату в розмірі 1,0% від нормативної грошової оцінки землі (425,57 тис.грн – 2014, 531,54 тис.грн – 2015, 761,60 тис.грн – 2016 та 403,65 тис.грн – I півріччя 2017 року), визначеної на дату укладення договору, тоді як відповідно до норм Положення № 703 [38] мав би сплачувати протягом 2014-2017 років у розмірі 3% від нової нормативної грошової оцінки землі для земель водного фонду та в розмірі 5% від нової нормативної грошової оцінки землі - для земель комерційного призначення (2225,51 тис.грн - 2014, 2781,89 тис.грн – 2015, 3978,10 тис.грн – 2016, 2108,39 тис.грн – I півріччя 2017 року).

Отже, внаслідок сплати орендарем орендної плати за землю, яка не відповідає вимогам чинного законодавства, місцевим бюджетом втрачено доходів на суму 8971,53 тис. гривень. *(Розрахунок у Додатку 10 до звіту).*

Інший приклад. Між Дрогобицькою міською радою та громадською організацією «Мрія» укладено договір оренди землі від 28.09.2010 для обслуговування гаражного господарства терміном на 3 роки.

Відповідно до умов договору якщо після закінчення строку його дії орендар має переважне право поновити його на новий строк.

У ході аудиторських досліджень встановлено, що суб'єкт господарювання згідно з умовами зазначеного договору має сплачувати орендну плату в розмірі 0,09% (6,15 тис.грн в рік), від нормативної грошової оцінки землі, визначеної на дату укладення договору, тоді як відповідно до Положення № 703 [38] мав сплачувати орендну плату в розмірі 3% (177,43 тис.грн – 2014, 221,79 тис.грн – 2015, 317,16 тис.грн – 2016, 168,1 тис.грн – I півріччя 2017 року, від нової нормативної грошової оцінки, внаслідок чого міською радою втрачено доходів на суму 884,47 тис. гривень. *(Розрахунок у Додатку 11 до звіту).*

Також у ході дослідження встановлено, що з одним суб'єктом господарювання договір оренди у зв'язку з затвердженням нової нормативної грошової оцінки переукладено (договір про внесення змін від 24.02.2014), однак при розрахунку застосовано занижену ставку орендної плати, а саме 3% від нормативної грошової оцінки землі, без окремого рішення сесії, що не відповідає вимогам Положення № 703 [38].

Так, згідно з договором оренди землі від 25.10.2012 орендодавцем (Дрогобицькою міською радою в особі міського голови Радзівського О.В.) надано ТзОВ агрофірма «Беркут» ЛТД в строкове платне користування земельну ділянку несільськогосподарського призначення (землі комерційного використання) на вул. Шолом Алейхема площею 45 кв.м. На земельній ділянці знаходиться приміщення кіоску, яке належить орендарю на праві власності.

Відповідно до п. 4.1 договору орендна плата вноситься орендарем у грошовій формі у розмірі 12% нормативної грошової оцінки земельної ділянки.

Відповідне зазначено і у п.2.4 Положення № 703 [38], а саме: річний розмір орендної плати за земельні ділянки комерційного призначення, орендовані від

об'єкти вуличної торгівлі малими архітектурними формами (павільйонами, кіосками, призначеними для роздрібної торгівлі тощо), становить-12% від нормативно-грошової оцінки земельної ділянки. При цьому відповідно до Положення № 703 [36] для окремих суб'єктів підприємницької діяльності річний розмір орендної плати може затверджуватись окремим рішенням сесії.

Відтак, бюджетом м. Дрогобича за період з 2014 року до II півріччя 2017 року втрачено доходів на суму 42,88 тис. гривень. *(Розрахунок у Додатку 12 до звіту).*

Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що внаслідок невжиття міською радою достатніх заходів для зобов'язання орендарів привести розмір орендної плати відповідно до норм чинного законодавства, міським бюджетом м. Дрогобича втрачено доходів в загальній сумі 16174,8 тис. гривень.

Довідково. Відділом правової роботи виконавчого комітету Дрогобицької міської ради 02.08.2017 до Господарського суду Львівської області направлено 5 позовних заяв з вимогою зобов'язати ТзОВ «Ексклюзивбуд», ГО «Об'єднання співвласників «Наш дім», МПП «Міос», ТзОВ «Прикарпаття- Центр-Сервіс», ГО «Мрія» укласти договори оренди з дотриманням вимог чинного законодавства та стягнути на користь Дрогобицької міської ради збитки в загальній сумі 1518,75 тис. гривень. У ході аудиту, згідно наданої інформації відділом правової роботи, розгляд позовних заяв відбувся та у листопаді 2017 року Господарським судом Львівської області прийнято рішення щодо стягнення збитків з вищезазначених орендарів.

3.3.2. Використання земельних ділянок без правовстановлюючих документів.

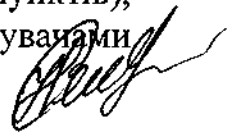
Відповідно до ст.125 Земельного кодексу України [18] право власності на земельну ділянку, а також право постійного користування та право оренди земельної ділянки виникають з моменту державної реєстрації цих прав. Окремі суб'єкти господарювання не поспішали із оформленням договорів оренди та їх реєстрацією, чим було недотримано вимоги ст. 144 Конституції України [1] та рішень Дрогобицької міської ради.

У п.2 ст.120 ЗК України [18] зазначено що якщо житловий будинок, будівля або споруда розміщені на земельній ділянці, що перебуває в користуванні, то в разі набуття права власності на ці об'єкти до набувача переходить право користування земельною ділянкою, на якій вони розташовані, на тих самих умовах і в тому ж обсязі, що були у попереднього землекористувача.

Згідно з п.288.1 ст.288 Податкового кодексу України [19] підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку є договір оренди такої земельної ділянки.

При переході права власності на будівлю, споруду (їх частину) податок за земельну ділянку, на якій розташовані такі будівлі, споруди (їх частини) з урахуванням прибудинкової території сплачується на загальних підставах з дати державної реєстрації права власності на таку земельну ділянку (п.287.6 ст.287 ПК України [19]).

У разі надання земельних ділянок оренду (у межах населених пунктів), окремих будівель (споруд) , або їх частин власниками та землекористувачами

податок за площі, що надаються в оренду, обчислюються з дати укладення договору оренди земельної ділянки або з дати укладення договору оренди будівель (їх частин) (п.287.7 ст.287 Податкового кодексу України [19]).

Відповідно до ст.206 Земельного кодексу України [18] використання землі в Україні є платним. Об'єктом плати за землю є земельна ділянка. Плата за землю справляється відповідно до закону.

В ході аудиту, згідно з інформацією, наданою Дрогобицькою міською радою, встановлено, що протягом періоду дослідження 2 юридичні особи на території міста використовували земельні ділянки загальною площею 19,843 га без оформлення договірних відносин. Станом на момент завершення аудиту вони продовжують використовувати земельні ділянки без оформлення договірних відносин.

Наприклад, ПАТ «Дрогобицький машинобудівний завод» використовує земельну ділянку площею 15,7 га за адресою: м.Дрогобич, вул. Бориславська 51/1в без правовстановлюючих документів.

У ході аудиту, відповідно до наданої відділом Держгеокадастру у м. Дрогобичі Львівської області інформації [57] щодо нормативної грошової оцінки земельної ділянки, розрахунково встановлено, що у разі оформлення Дрогобицькою міською радою з вищезазначеним товариством договірних відносин бюджетом м. Дрогобича у досліджуваному періоді додатково було б отримано доходів на суму 10023,92 тис. гривень.

Довідково. Відповідно до інформації Дрогобицької ОДПІ зазначений землекористувач сплачує земельний податок. Станом на дату завершення аудиту продовжує користуватися земельними ділянками без оформлення договірних відносин. Слід зазначити, що відділом правової роботи виконавчого комітету Дрогобицької міської ради 20.09.2017 за №3-21/7502 ПАТ «Дрогобицький машинобудівний завод» направлено претензію щодо укладення договору оренди, відшкодування Дрогобицькій міській раді збитків в розмірі 11324,13 тис.грн неотриманої орендної плати та у разі невиконання вимог звернутись до суду.

Інший приклад. Згідно з інформацією Дрогобицької ОДПІ [55] товариство з обмеженою відповідальністю «Ф - Матіс» без оформлених документів користується земельною ділянкою площею 4,1440 га, яка належить територіальній громаді м. Дрогобича.

Відповідно до інформаційної довідки з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно на вул. Гайдамацька,1 в м. Дрогобичі знаходяться нежитлові будівлі загальною площею 12798,6 кв.м, які є власністю товариства з 2007 року. Водночас, в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно за товариством не зареєстровано права на дану земельну ділянку, право на оренду земельної ділянки або права постійного користування.

Водночас слід зазначити, що ТзОВ «Ф - Матіс» не підпадає під перелік підприємств, установ і організацій, які відповідно до частини 2 статті 92 Земельного кодексу України [18] мають право постійного користування земельною ділянкою із земель державної та комунальної власності, без встановлення строку.

Однак, відповідно до законодавства України земельні ділянки можуть передаватись в оренду. Порядок передачі земельної ділянки в оренду

визначений ст.124 Земельного кодексу України [18], згідно з якою передача в оренду земельних ділянок, що перебувають у державній та комунальній власності, здійснюється на підставі рішення відповідного органу місцевого самоврядування шляхом укладення договору оренди земельної ділянки за зверненням землекористувача.

Відповідно до ст.73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] рішення виконавчого комітету міської ради, прийняті в межах наданих їй повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території міста органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на території міста.

Дрогобицька міська рада 03.02.2017 року направила лист №3-21/847 з проханням подати до Дрогобицької міської ради документи відповідно до вимог ст. 123 Земельного кодексу України [18] та укласти договір оренди землі. На даний час договір оренди не укладено.

У ході аудиту, відповідно до наданої відділом Держгеокадастру у м.Дрогобичі Львівської області інформації [57] щодо нормативної грошової оцінки земельної ділянки, розрахунково встановлено, що у разі оформлення Дрогобицькою міською радою з вищезазначеним товариством договірних відносин на умовах, визначених Положенням № 703 [38], бюджетом м.Дрогобича у досліджуваному періоді додатково було б отримано доходів на суму 2750,58 тис. гривень.

Довідково. В ході аудиту відділом правової роботи виконавчого комітету Дрогобицької міської ради 17.11.2017 №3-21/9122 ТзОВ «Ф - Матіс» направлено претензію щодо відшкодування Дрогобицькій міській раді збитків в розмірі 2739,42 тис.грн та повернути земельну ділянку власнику – Дрогобицькій міській раді.

Таким чином, внаслідок зволікання з оформленням права використання земельних ділянок особами, які використовують їх без правовстановлюючих документів, місцевим бюджетом у період, який підлягає аудиту, втрачено доходів на загальну суму 12774,5 тис. гривень. (Розрахунок у Додатку 13 до звіту).

3.3.3. Оформлення міською радою договірних відносин на право оренди із суб'єктами господарювання, які не відносяться до державної або комунальної власності та не мають державних актів на право постійного користування, однак сплачують земельний податок, дасть можливість наповнити доходи міського бюджету.

Як зазначено вище по тексту, згідно зі ст. 125 Земельного кодексу України [18] право постійного користування на земельну ділянку виникає з моменту державної реєстрації цих прав.

Поряд з цим, у м. Дрогобичі є суб'єкти господарювання, які не мають актів на право постійного користування земельними ділянками, однак сплачують земельний податок.

Таким чином, оскільки державні акти на право постійного користування земельними ділянками (із зазначенням власного найменування) у суб'єктів господарювання відсутні, тому право постійного користування не виникло у встановленому законом порядку і вони не можуть бути постійними

користувачами земельних ділянок та сплачувати земельний податок, сума якого значно менша від орендної плати.

Наприклад, ПАТ «Львівобленерго» для здійснення господарської діяльності на території м. Дрогобича використовує 32 земельні ділянки загальною площею 8,9666 га.

Зазначена площа також підтверджена інформацією, наданою Дрогобицькою ОДП листом від 25.05.2017 року № 2471/10/13-09-12-3/30 [55].

Станом на сьогоднішній день земельні ділянки використовуються товариством без укладення договорів оренди, тобто земельні ділянки використовуються незаконно, а власник землі (Дрогобицька міська рада) несе збитки за період незаконного користування земельними ділянками.

Враховуючи дані Дрогобицької ОДП [55] про нормативну грошову оцінку, відповідно до якої товариство сплачувало земельний податок, розмір втрачених доходів за користування ПАТ «Львівобленерго» земельними ділянками загальною площею 8,9666 га, за період з 01.01.2014 по 30.06.2017 становить **2875,3 тис. гривень**. Розрахунок проведено виходячи із 5% від нормативної грошової оцінки для земель комерційного призначення згідно з підпунктом «б», пункту 2.3 Положення «Про оренду земельних ділянок у м. Дрогобичі та порядок встановлення розмірів орендної плати за користування земельними ділянками», затвердженого рішенням Дрогобицької міської ради від 27.07.2012 № 703 [38]. *(Розрахунок у Додатку 14 до звіту)*.

Також протягом досліджуваного періоду 45 суб'єктів господарювання не маючи статусу державного чи комунального підприємства та не маючи державного акта на право постійного користування землею, користуються земельними ділянками загальною площею 34,4910 га, сплачуючи при цьому податок на землю в розмірі 1% нормативно-грошової оцінки замість належної орендної плати за землю в розмірі не менше 3%.

Отже, за умови переоформлення зазначеними суб'єктами господарювання права постійного користування на право оренди до міського бюджету за період з 01.01.2014 по 30.06.2017 року могло б додатково надійти **6330,5 тис.грн** (різниця між сумою орендної плати (3%) і земельного податку (1%)). *(Розрахунок у Додатку 15 до звіту)*.

Слід зазначити, що міською радою не вживалися заходи щодо переоформлення вищезазначеними суб'єктами господарювання права постійного користування землі на право їх оренди.

Довідково. Відділом правової роботи виконавчого комітету Дрогобицької міської ради листом від 03.11.2017 року №3-30/8628 ПАТ «Львівобленерго» направлено претензію щодо відшкодування Дрогобицькій міській раді збитків у розмірі 2714,43 тис.грн неотриманої орендної плати та укладення договору оренди на користування земельними ділянками.

Таким чином, у ході аудиту розрахунково встановлено, що у разі оформлення Дрогобицькою міською радою договірних відносин на право оренди із суб'єктами господарювання, які не відносяться до державної або комунальної власності, при цьому користуються земельними ділянками на праві постійного користування та сплачують земельний податок, місцевим бюджетом у період, який підлягає дослідженню втрачено доходів на загальну суму 9205,8 тис. гривень. *(Розрахунок у Додатку 14 до звіту)*

Довідково. Дані щодо суб'єктів господарювання, які не мають актів на право постійного користування земельними ділянками, однак сплачують земельний податок, для аудиторського дослідження взято із інформації, наданої Дрогобицькою ОДПІ.

3.3.4. Послаблює можливості місцевих бюджетів і недосконалість земельного законодавства в частині обов'язковості використання земельних ділянок суб'єктами господарювання недержавної форми власності виключно на правах оренди.

Так, відповідно до частини 2 статті 92 Земельного кодексу України [18], право постійного користування земельною ділянкою із земель державної та комунальної власності набувають:

- а) підприємства, установи та організації, що належать до державної та комунальної власності;
- б) громадські організації інвалідів України, їх підприємства (об'єднання), установи та організації;
- в) релігійні організації України, статuti (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку, виключно для будівництва і обслуговування культових та інших будівель, необхідних для забезпечення їх діяльності.

Пунктом 6 Перехідних положень Земельного кодексу України [18] (у редакції від 25.10.2001 року) встановлено, що громадяни та юридичні особи, які мають у постійному користуванні земельні ділянки, але за цим Кодексом не мають такого права, повинні до 1 січня 2005 року переоформити у встановленому порядку право власності або право оренди на них. Термін переоформлення було продовжено до 1 січня 2008 року на підставі змін, унесених Законом України від 06.10.2004 № 2059-IV.

Проте, рішенням Конституційного Суду України від 22.09.2005 року № 5-рп/2005 положення пункту 6 Перехідних положень Земельного кодексу України [18] щодо зобов'язання переоформити право постійного користування земельною ділянкою на право власності або право оренди без відповідного законодавчого, організаційного та фінансового забезпечення визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним).

Як наслідок, у м. Дрогобич існує значна кількість юридичних осіб, які, не маючи статусу державних чи комунальних підприємств, користуються земельними ділянками на праві постійного користування і сплачують земельний податок, який значно менша від орендної плати.

Наприклад, ВАТ «Дрогобицьке АТП 24663» згідно з державними актами, одержаними ще у 1996 році, на правах постійного користування володіє земельними ділянками у м. Дрогобичі загальною площею 3,6488 га земель, і, відповідно, сплачує земельний податок. У разі укладання договору оренди вказаної земельної ділянки з річною платою у розмірі 3% від нормативної грошової оцінки, за мінусом суми земельного податку, додаткові надходження до місцевого бюджету склали би 166,34 тис. грн в рік.

Так, за умови переоформлення 18 юридичними особами недержавної форми власності права постійного користування на право оренди земельних ділянок м. Дрогобича загальною площею 87,7355 га, додаткові надходження до місцевого бюджету склали б 5024,0 тис. грн в рік. (Розрахунок у Додатку 17 до звіту).

Гіпотеза 3.4. Ряд рішень органу місцевого самоврядування та недостатня робота структурних підрозділів щодо управління комунальним майном перешкоджають залученню максимально можливих обсягів фінансових ресурсів до міського бюджету.

Пунктом 7 статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] встановлено, що майнові операції з об'єктами права комунальної власності, які здійснюються органами місцевого самоврядування, не повинні ослаблювати економічних основ місцевого самоврядування, зменшувати обсяг та погіршувати умови надання послуг населенню.

У період, за який підлягав дослідженню, повноваження Орендодавця при передачі майна в оренду здійснювали: Управління комунальних ресурсів виконавчих органів Дрогобицької міської ради по 31 березня 2016 року, а з 01.04.2016 по даний час - виконавчий комітет ДМР, якого згідно з рішенням від 31.03.2016 № 215 визнано органом приватизації та орендодавцем нежитлових приміщень, будівель та споруд, які належать до комунальної власності територіальної громади м. Дрогобича.

Також у вказаний період Управління комунальних ресурсів та виконавчий комітет здійснювали повноваження як орган приватизації.

Довідково. На час проведення аудиту, управління, згідно з рішенням сесії від 18.12.2015 № 42 перебуває в стадії припинення юридичної особи (термін завершення процедури - до повної ліквідації юридичної особи).

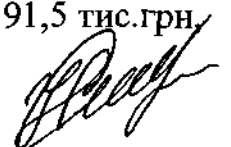
Структуру виконавчого комітету ДМР з 01.04.2016 розширено - введено відділ оренди та приватизації комунального майна, який відповідно до Положення здійснює контроль за майном, що перебуває в комунальній власності.

Водночас слід зауважити, що ні Управління, ні виконавчий комітет (окрім адмінбудівлі) не були балансоутримувачами приміщень, що надавались в оренду. Останні виконували функції орендодавця, здійснювали нарахування орендної плати та перерахування її до міського бюджету.

Довідково. На балансі виконавчого комітету обліковується адмінбудівля, що знаходиться за адресою: м. Дрогобич, пл. Ринок, 1.

Згідно з інформацією наданих Орендодавцями, у 2014 році управлінням комунальних ресурсів здійснювалось нарахування орендної плати згідно з 82 договорами оренди індивідуально визначеного комунального майна, відповідно до яких передано в оренду приміщення загальною площею 6045,44 кв.м та один договір оренди цілісного майнового комплексу (площа орендованих будівель згідно з договором - 340,0 кв.м розміщених на земельній ділянці площею 25000,00 кв.м). Сума коштів, що надійшла до міського бюджету від вказаного Орендодавця склала 394,3 тис.грн. У 2015 році - 81 договір оренди, орендована площа 5596,53 кв.м надійшло до бюджету коштів в сумі 488,9 тис.грн, у I кварталі 2016 року - 73 договори, орендована площа 5220,00 кв.м., у 2016 році надійшло коштів в сумі 183,4 тис.грн, у I півріччі надійшло 51,0 тис.грн.

Виконавчим комітетом упродовж квітня-грудня 2016 року здійснювалось нарахування орендної плати згідно з 80 договорами оренди, відповідно до яких передано в оренду приміщення загальною площею 6621,85 кв.м, сума коштів, що надійшла до міського бюджету від вказаного Орендодавця, склала 391,5 тис.грн.

У I півріччі 2017 року - 88 договорів оренди, орендована площа 7470,11 кв.м, надійшло коштів у вказаному періоді -289,0 тис.гривень.

Причинами втрат фінансових ресурсів та потенційних джерел наповнення міського бюджету при здійсненні операцій з оренди були.

3.4.1. Неналежне ведення відповідальними особами управління комунальних ресурсів обліку комунального майна (в тому числі обліку комунального майна в розрізі балансоутримувачів), обліку укладених договорів оренди, недостатній контроль за їх укладенням, невключення до договорів оренди істотних вимог щодо цільового використання майна призвело у 2014-2016 роках до недостатньо ефективного управління майном комунальної власності територіальної громади м. Дрогобича.

У ході аудиту встановлено, що в Управлінні комунальних ресурсів не було сформовано переліку нерухомого майна, що не дає можливості оцінити ефективність його використання вказаним Орендодавцем, при цьому, згідно з Положенням, до повноважень останнього належало здійснення контролю за комунальним майном.

При цьому відділом оренди та приватизації станом на 01.07.2017 проведено відповідну роботу щодо формування електронного реєстру комунального майна, який розміщено на електронному офіційному сайті Дрогобицької міської ради у вільному доступі.

Проведенням дослідженням встановлено, що станом на 01.07.2017 є вільними 11 об'єктів комунальної власності загальною площею 843,67 кв. м (з них 3 об'єкти площею 242,6 кв.м з цільовим призначенням офіс; 3 об'єкти площею 227,92 кв.м, розміщені в підвалі, 5 об'єктів площею 373,15 кв.м розміщені на I - поверсі).

За умови активізації відділом оренди та приватизації роботи щодо здачі в оренду вільних площ резерв додаткових надходжень в місяць становив би 43,6 тис.гри, за рік – **523,7 тис.гривень.** (Розрахунок у Додатку 18 до звіту).

У ході аудиту тимчасовою комісією, створеною згідно з розпорядженням міського голови від 23.10.2017 №573-р, проведено обстеження 61 об'єкта комунальної власності, які надаються в оренду та які є вільними, нецільового використання приміщень не встановлено. (Акти огляду у Додатку 4 до звіту).

Також у ході аудиту проведено огляд цілісного майнового комплексу КП «Міський парк культури та відпочинку», яке було надане в оренду ПП «НАТБУД» згідно з договором оренди б/н від 12.08.2011. Детальний опис результатів обстеження вказаного об'єкта далі по тексту даного звіту.

В управлінні комунальних ресурсів також відсутній облік укладених договорів оренди комунального майна, у зв'язку з чим, а також у зв'язку з непред'явленням ряду договорів оренди, не надається можливим проаналізувати стан розрахунків за їх виконанням, у тому числі своєчасність нарахування штрафних санкцій за порушення договірних умов, обґрунтованість встановлених орендних ставок.

Відповідно до п. 2 ст. 10 Закону № 2269 [12] укладений сторонами договір оренди в частині істотних умов повинен відповідати типовому договору оренди відповідного майна. Типові договори оренди майна, що перебуває у комунальній власності, затверджують органи місцевого самоврядування, однак такого затвердженого Типового договору для аудиту не надано.

Довідково. Пункт 1.2 Типового договору оренди, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 23.08.2000 № 1774, передбачає мету, з якою майно передається в оренду.

При тому у п.1.2 договорів оренди, які уклались управлінням комунальних ресурсів та виконавчим комітетом Дрогобицької міської ради, визначено, що цільове призначення об'єкта оренди визначається в акті прийому-передачі.

Водночас до ряду договорів оренди, які укладені Орендодавцем – управлінням комунальних ресурсів, і діяли у 2014, 2015, I кварталі 2016 року, не представлено актів прийому-передачі в яких зазначено цільове призначення орендованого приміщення, відповідно дослідити в ході аудиту правильність встановлення орендних ставок не надається можливим.

3.4.2. Затвердження органом місцевого самоврядування Методик розрахунку орендної плати за користування майном, які не відповідають методологічним засадам чинного законодавства.

При укладанні договорів оренди комунального майна Орендодавці (управління комунального майна по 31.03.2016, з 01.04.2017 - виконавчий комітет ДМР) та балансоутримувачі комунального майна керувались Методикою розрахунку орендної плати за користування майном комунальної власності Дрогобицької міської ради, затвердженою рішенням сесії ДМР від 31.05.2011 № 236 (надалі - Методика № 236) [35], яка діяла по 31.03.2017, з 01.04.2017 Методикою розрахунку орендної плати за користування майном комунальної власності Дрогобицької міської ради, затвердженою рішенням сесії ДМР від 02.03.2017 № 623 (надалі - Методика № 623) [35], яка вступила в дію з 01.04.2017.

Затверджені органом місцевого самоврядування Методики [35] не відповідають методологічним засадам, визначеним чинним законодавством, оскільки визначають орендні ставки у вартісному виразі за 1 кв.м орендованої площі, залежно від функціонального використання орендованого приміщення, і не передбачають (окрім оренди цілісного майнового комплексу) проведення незалежної оцінки об'єкта оренди, як вимагає ст.11 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» [12].

Довідково. Відповідно до ч. 2 ст. 19 Закону України № 2269[12], із змінами, методика розрахунку орендної плати та пропорції її розподілу між відповідним бюджетом, орендодавцем і балансоутримувачем визначаються органами, уповноваженими Верховною Радою Автономної Республіки Крим (для об'єктів, що належать Автономній Республіці Крим), та органами місцевого самоврядування (для об'єктів, що перебувають у комунальній власності) на тих самих методологічних засадах, як і для об'єктів, що перебувають у державній власності.

Згідно зі ст. 11 Закону № 2269 [12] оцінка об'єкта оренди передус укладенню договору оренди. У разі, якщо на момент продовження дії договору оренди остання оцінка об'єкта оренди була зроблена більш як три роки тому, для продовження (поновлення) договору оренди проводиться оцінка об'єкта оренди.

Оцінка об'єкта оренди, здійснюється за методикою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.1995 № 629 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.01.2003 № 3) [36].

3.4.3. Укладення договорів оренди нежитлових приміщень без проведення конкурсу позбавило можливості на конкурсній основі збільшити орендну плату за це майно, і як наслідок, збільшити надходження до міського бюджету.

Пунктом 13 рішення від 31.01.2014 № 1228 «Про міський бюджет на 2014 рік» [47] передбачено, що у 2014 році передача в оренду майна комунальної власності здійснюється на конкурсних засадах, окрім майна, що передається в оренду бюджетним установам, громадським організаціям у сфері культури та мистецтва, громадським організаціям ветеранів, інвалідів, органам Пенсійного фонду України.

Також п. 12 рішення від 23.01.2015 № 1480, п. 12 рішення від 29.12.2015 № 67, п. 13 рішення від 20.12.2016 № 527 «Про міський бюджет на відповідний рік» [47] передбачено, що відповідно у 2015, 2016, 2017 році передача в оренду майна комунальної власності здійснюється на конкурсних засадах, окрім майна, що передається в оренду бюджетним установам, громадським організаціям у сфері культури та мистецтва, громадським організаціям ветеранів, інвалідів та центрам, яким визначено доцільність надання державної допомоги відповідно до ст. ст. 14.1, 14.2 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [14], органам Пенсійного фонду України, релігійним організаціям для забезпечення богослужінь, релігійних обрядів.

Положення про порядок проведення конкурсу на право укладення договору оренди комунального майна Дрогобицької міської ради затверджено рішенням сесії Дрогобицької міської ради від 12.11.2009 № 97 [40].

Разом з тим, впродовж досліджуваного періоду вищевказані рішення органу місцевого самоврядування не виконувались. У вказаний період укладено лише один договір оренди комунального майна за результатами проведеного конкурсу, що дозволило збільшити розмір орендної плати на 52,6%.

Довідково. Управління комунальних ресурсів, згідно з рішенням сесії Дрогобицької міської ради від 28.01.2016 № 115 оголошено та проведено конкурс на право укладення договору оренди нежитлових приміщень, що знаходяться за адресою: м.Дрогобич, вул.Бориславська, 43 загальною площею 184 кв.м, за результатами якого виконавчим комітетом Дрогобицької міської ради укладено договір оренди №65 від 01.08.2016 з ФОП Демків С.В. (цільове призначення – склад) з місячною орендною ставкою 30 грн за 1 кв.м, у т.ч. ПДВ (ціна згідно з діючою Методикою - 19,65 грн за 1 кв.м, у т.ч. ПДВ (орендна плата (15,00 грн за 1 кв.м) з врахуванням індексу інфляції за період з 01.01.2011 по 31.12.2015 $(15 \cdot 1,31)$ (індекс інфляції за період з 01.01.2011 по 31.12.2015) = 19,65 грн)).

3.4.4. Недостатній контроль за виконанням договірних умов щодо своєчасності внесення орендної плати, неналежна претензійно-позовна робота щодо стягнення заборгованостей по орендній платі призвели до втрати доходів.

Одним із важливих напрямків роботи щодо наповнення міського бюджету є робота, спрямована на недопущення та погашення заборгованості з орендної плати за оренду об'єктів комунальної власності.

Однак, впродовж 2014-2015 років працівниками управління з метою погашення заборгованості з орендної плати направлено тільки 19 претензій боржникам та 4 листи в місцеву прокуратуру, яка відповідно до пп. 2 п. 1 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 №1697-VII представляє інтереси держави в суді, щодо пред'явлення позову до суду в інтересах держави, при наявності станом на 01.01.2014 37 боржників та дебіторської заборгованості в сумі 1 120,6 тис.грн; станом на 01.01.2015 - 44 боржників та дебіторської заборгованості в сумі 1 348,20 тис.грн; станом на 01.01.2016 - 42 боржників та дебіторської заборгованості в сумі 1 309,32 тис.грн; станом на 01.01.2017 - 12 боржників та дебіторської заборгованості в сумі 427,46 тис.грн, та станом на 01.07.2017 - 5 боржників при наявності дебіторської заборгованості в сумі 204,10 тис.грн (5 боржників, судові справи щодо стягнення з них заборгованості знаходяться на виконавчому провадженні).

Тобто управління у 2014-2015 роках не зверталось в судові органи щодо стягнення заборгованості з усіх боржників.

У ході дослідження вказаного питання встановлено, що у зв'язку з ліквідацією Управління комунальних ресурсів, згідно з рішеннями сесії Дрогобницької міської ради від 18.08.2016 № 336, від 24.11.2016 № 451 та від 02.03.2017 № 619 списано дебіторську заборгованість по розрахунках з 12 орендарями на загальну суму 746,57 тис.грн з ПДВ (622,14 тис.грн без ПДВ).

Зокрема, у 2016 році – по розрахунках з 8 орендарями на суму 557,84 тис.грн з ПДВ (464,86 тис.грн без ПДВ), у I півріччі 2017 року – по розрахунках з 4 орендарями на суму 188,73 тис.грн з ПДВ (157 275,93 грн без ПДВ), а саме:

АТ «Ощадбанк» філія Львівське обласне управління АТ 09325703 – 136,08 тис.грн (обліковувалась станом на 01.01.2014, дату виникнення не встановлено);

Дрогобницька міська стоматологічна поліклініка - 299,43 тис.грн (обліковувалась станом на 01.01.2014, дату виникнення не встановлено);

Львівська регіональна філія Державного підприємства «Центр Державного земельного кадастру» - 18,67 тис.грн (дата виникнення 20.08.2013);

МП НВКП «Комплекс» - 0,65 тис.грн (дата виникнення 20.01.2012);

ФОП Топольницький Р.В. - 0,47 тис.грн (дата виникнення 10.01.2012);

КП «Берізка» - 101,16 тис.грн (дата виникнення 06.2010);

Художник Булко С.Г. - 0,42 тис.грн (дата виникнення 24.11.2008);

Художник Микитич Л.М. – 0,96 тис.грн (дата виникнення 20.06.2010);

КП «Каменярь» - 33,64 тис.грн (дата виникнення 20.10.2014);

КП «Ян» - 110,77 тис.грн (дата виникнення 20.10.2011);

ТзОВ «ЮА» Монастирський А.М. - 40,75 тис.грн (дата виникнення 20.10.2011);

ФОП Гук Я.З. – 3,56 тис.грн (дата виникнення 20.01.2012).

Із вищенаведеного переліку списано дебіторську заборгованість, термін позовної давності якої минув, по розрахунках з 11 орендарями (окрім КП «Каменярь») на суму 712,86 тис.грн з ПДВ (594,05 без ПДВ).

Проведеним дослідженням встановлено, що посадовими особами управління комунальних ресурсів семи орендарям направлялись претензії щодо погашення заборгованості по орендній платі (з них чотирьом направлено по дві претензії).

Інші заходи впливу, зокрема вирішення питання в судовому порядку щодо стягнення вищевказаної дебіторської заборгованості та/або розірвання договору, в судовому порядку не ініціювалось.

Таким чином, внаслідок непроведення управлінням комунальних ресурсів виконавчих органів Дрогобицької міської ради в період терміну позовної давності претензійно-позовної роботи в судах щодо стягнення із 11 боржників заборгованості по орендній платі на суму 712,86 тис.грн міським бюджетом втрачено доходів на суму 594,05 тис.грн без ПДВ.

Крім того, проведено списання дебіторської заборгованості по розрахунках з КП «Каменяр» в сумі 33,64 тис.грн (вказана сума включає нарахування орендної плати за орендоване нежитлове приміщення площею 237,7 кв.м по вул. Мазепи, 14 (договір від 02.01.2007 №50) за період з 03.10.2013 по 31.10.2014 (30,27 тис.грн) з врахуванням дебіторської заборгованості, яка обліковувалась станом на 01.10.2013 в сумі 13,0 тис.грн, з якої проведено оплату в сумі 9,63 тис.гривень.

При тому, як з'ясовано в ході аудиту, приватизацію вказаного об'єкта здійснено ТзОВ «Книгарня «Каменяр» згідно з договором купівлі-продажу від 10.06.2010, визнанням укладеним згідно з ухвалою Львівського апеляційного господарського суду від 03.10.2013 у справі № 5015/1403/12, при тому що управлінням комунальних ресурсів договір не визнавався укладеним, а судові слухання щодо визнання незаконною вказаної приватизації тривали по грудень 2016 року.

Згідно зі ст. 105 Господарсько-процесуального кодексу України [23] постанова апеляційного господарського суду набирає законної сили з дня її прийняття.

Враховуючи, що управління з 03.10.2013 не мало підстав для нарахування плати за оренту вказаного приміщення (30,27 тис.грн), відповідно, необхідно було забезпечити надходження орендної плати по 02.10.2013 в сумі 3,37 тис.грн (13,00 тис.грн за мінусом 9,63 тис.грн).

Отже, неналежний контроль за станом розрахунків в попередніх роках та недостатній рівень претензійно-позовної роботи у досліджуваному періоді щодо своєчасного стягнення дебіторської заборгованості з 12 боржників стало причиною спливу термінів її позовної давності, що є недотриманням ст. 256, ст. 257 Цивільного кодексу України [21] та призвело до втрати боржників у зобов'язаннях, перед управлінням комунальних ресурсів - на суму 746,57 тис.грн -33,64 + 3,37= 716,27 тис.грн з ПДВ та відповідно перед міським бюджетом на суму 596,89 тис.грн без ПДВ.

На стадії ліквідації управління комунальних ресурсів - претензійно-позовна робота щодо погашення заборгованості активізувалась: головою ліквідаційної комісії направлено претензії до 42 боржників, 8 листів на адресу Дрогобицької місцевої прокуратури щодо вжиття відповідних заходів для погашення заборгованості на суму 405,47 тис.грн та подано 4 позови до Господарського суду на суму 116,34 тис. гривень.

У результаті проведеної роботи погашено заборгованість в сумі 83,84 тис.грн (в тому числі 20,40 тис.грн - заборгованість ФОП Мозоль Б.Д. (дата виникнення 20 грудня 2015 року, згідно з договором від 01.12.2014), 63,44 тис.грн – заборгованість ПП «НАТБУД» (дата виникнення 20 червня 2014 року, згідно з договором від 12.08.2011).

Однак, як встановлено проведеним дослідженням, пеня за несвоєчасну оплату вказаним боржникам, відповідно до умов договорів, не нараховувалась та не виставлялась до сплати.

Довідково: Відповідно до п. 5.2 договору оренди, укладеного з ФОП Мозоль Б.Д. від 01.12.2014, у випадку прострочення сплати орендних платежів Орендар зобов'язується сплатити Орендодавцю пеню в розмірі подвійної облікової ставки НБУ за кожен день несвоєчасної оплати, яка нараховується відповідно до чинного законодавства.

У ході аудиту проведено розрахунок пені ФОП Мозоль Б.Д. за період з 21.12.2015 по 21.06.2016, відповідно до якого її розмір становить **4,3 тис.грн (3,6 тис.грн без ПДВ).** (Розрахунок у Додатку 19 до звіту).

Аналогічні умови передбачені п. 5.1 договору оренди, укладеного з ПП «НАТБУД» від 12.08.2011. Проведеним в ході аудиту розрахунком пені за період з 21.06.2014 по 21.12.2014 визначено її розмір в сумі **7,9 тис.грн (6,6 тис.грн без ПДВ).** (Розрахунок у Додатку 20 до звіту).

Отже, незастосування Управлінням комунальних ресурсів штрафних санкцій, відповідно до ст. 230 Господарського кодексу України від 16.01.2003 №436-IV[22] за несвоєчасно внесену орендну плату позбавило міський бюджет додаткових доходів на загальну суму, розрахунково, **10,2 тис.гривень.**

3.4.5. Неповорнення Орендарем орендованого приміщення, та подальше його безоплатне використання.

Відповідно до умов договору оренди від 11.02.2008 №194, укладеного з ТзОВ «ЮА», передано в оренду нежитлове приміщення (в підвалі) площею 234,3 кв.м, по вул. Грушевського, 17, для розміщення складу. Термін дії договору - по 11.02.2009.

Згідно з оборотно-сальдовою відомістю по контрагенту ТзОВ «ЮА» орендна плата нараховувалась по 31.10.2011 року.

Довідково. Відповідно до частини першої ст.27 Закону України «Про оренду державного та комунального майна»[12], у разі розірвання договору оренди, закінчення строку його дії та відмови від його продовження або банкрутства орендаря він зобов'язаний повернути орендодавцеві об'єкт оренди на умовах, зазначених у договорі оренди. Якщо орендар допустив погіршення стану орендованого майна або його загибель, він повинен відшкодувати орендодавцеві збитки, якщо не доведе, що погіршення або загибель майна сталися не з його вини.

Після закінчення терміну дії договору управлінням комунальних ресурсів вживались відповідні заходи щодо повернення орендованого приміщення. Проте наказ Господарського суду Львівської області від 29.06.2011 у справі №5015/2225/11 винесений за результатами розгляду позовної заяви управління комунальних ресурсів до ТзОВ «ЮА» щодо повернення орендованого приміщення, який скерований згідно з листом від 15.08.2011 № 502 у відділення

державної виконавчої служби Дрогобицького міськрайонного управління юстиції, залишився без виконання.

Лист управління комунальних ресурсів від 07.12.2015 № 321, направлений на адресу відділення державної виконавчої служби Дрогобицького міськрайонного управління юстиції з нагадуванням щодо термінового виконання судових наказів та зворотного інформування, залишився без відповіді.

Згідно п.2.2 Договору оренди від 11.02.2008 № 194, у разі відсутності пропозицій однієї зі сторін про зміну умов договору або його припинення, протягом одного місяця після закінчення терміну його дії, він вважається продовженим на той самий термін і на тих самих умовах, які були передбачені даним Договором.

Відповідно до п.4.3.13 договору орендар зобов'язаний передати об'єкт оренди Орендодавцю протягом десяти днів з моменту припинення дії договору.

Довідково. Відповідно до частини третьої ст. 13 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» [12], якщо орендодавець у строки і на умовах, визначених у договорі оренди, не передасть орендареві об'єкт оренди, орендар має право вимагати від орендодавця передачі об'єкта та відшкодування збитків, завданих затриманням передачі, або відмовитися від договору і вимагати відшкодування збитків, завданих йому невиконанням договору оренди.

Разом з тим, на виконання рішення Господарського суду Львівської області від 14.06.2014 у справі № 5015/2225/11, ТзОВ «ЮА» зобов'язано повернути Управлінню комунальних ресурсів виконавчих органів ДМР по акту приймання-передачі нежитлове приміщення площею 234,3 кв.м за адресою: м.Дрогобич, вул.Грушевського, буд.70.

Однак акта прийому-передачі орендованого приміщення від Орендаря до Орендодавця для аудиту не представлено.

Довідково. Вказане приміщення на підставі рішення сесії від 18.08.2016 №335 було передане в оренду ФОП Савка І.М. згідно з договором від 01.09.2016.

Таким чином, внаслідок неповернення орендованого приміщення площею 234,3 кв.м та відповідно безоплатного його використання впродовж 2014 - 2015 та січня-серпня 2016 року міським бюджетом **втрачено доходів в сумі 100,68 тис.гривень.** (Розрахунок у Додатку 21 до звіту).

3.4.6. Здійснення розрахунку орендної плати за ставками, що не відповідають розміру орендних ставок, визначених Методикою розрахунку орендної плати за користування майном комунальної власності Дрогобицької міської ради, затвердженою рішенням сесії ДМР від 31.05.2011 № 236 [35].

Проведеним дослідженням щодо застосування у договорах оренди орендних ставок, затверджених Методикою № 236 [35], виявлено два випадки встановлення орендних ставок, що не відповідають розміру, встановленому Методикою розрахунку орендної плати за користування майном комунальної власності, затвердженої рішенням сесії від 31.05.2011 № 236 [35].

Так, за договором оренди від 02.01.2007 року, укладеним між Управлінням комунальних ресурсів виконавчих органів ДМР та Орендарем - Кредитною спілкою «Бойківщина», термін дії якого, згідно з правочинами, продовжено до 31.12.2015, та договором від 31.12.2015 (термін дії з 01.01.2016 по 31.12.2016),

останньому надано в оренду нежитлове приміщення площею 54,3 кв.м (з них, 17,9 кв.м - для розміщення офісу кредитної спілки, 12,6 кв.м - допоміжні приміщення, 23,8 кв.м - інше використання майна) за адресою: м.Дрогобич, вул. Грушевського, 77.

Орендні ставки для розрахунку орендної плати, виходячи з цільового використання орендованого приміщення, встановлено в розмірі, відповідно, 40,0 грн, 15 грн, 30 грн за 1 кв.м При цьому згідно з Методикою № 236 [35], для кредитної спілки визначено орендну ставку в розмірі 80 грн за 1 кв.м в місяць.

Виходячи з вищенаведеного, внаслідок встановлення орендної ставки для кредитної спілки у розмірі, не відповідно до діючої Методики [35], міським бюджетом за період з 01.01.2014 по 30.06.2017 втрачено доходів в сумі **40,97 тис.грн, без ПДВ** (2014 рік - 9,05 тис.грн, 2015 рік - 11,95 тис.грн, 2016 року - 13,14 тис. гривень - 6,83).

Крім того, за договором оренди від 12.06.2014, укладеним між Управлінням комунальних ресурсів виконавчих органів ДМР та Орендарем – ФОП Захарія Р.Б. (термін дії з 12.06.2014 по 12.06.2015), останньому надано в оренду нежитлове приміщення (перший поверх) площею 50,6 кв.м за адресою: м. Дрогобич, вул. Грушевського, 19 для розміщення стоматологічного кабінету. Орендна ставка для розрахунку орендної плати, виходячи з цільового використання орендованого приміщення встановлено в розмірі 60,0 гривень. При цьому згідно з Методикою № 236 [35], для стоматологічного кабінету визначено орендну ставку в розмірі 80 грн за 1 кв.м в місяць.

До завершення дії договору оренди вказане приміщення придбане ФОП Захарія Р.Б. згідно з договором купівлі-продажу від 05.03.2015 року.

Виходячи з вищенаведеного, внаслідок встановлення орендної ставки для стоматологічного кабінету у розмірі не відповідно до діючої Методики [35], міським бюджетом за період з 12.06.2014 по 04.03.2015 втрачено доходів в сумі **10,24 тис.грн, без ПДВ** (за період з 12.06.2014 по 31.12.2014 рік - 9,53 тис.грн, за період з 01.01.2015 по 04.03.2015 – 0,71 тис.гривень).

3.4.7. Прийняття рішень Дрогобицькою міською радою щодо надання суб'єктам господарювання пільг по сплаті за оренду комунального майна (в тому числі встановлення орендних ставок в розмірі 1 грн) не відповідно до Методики №236 призвело до втрати доходів міського бюджету.

Умовами договорів оренди передбачено, що розмір орендної плати переглядається щорічно при формуванні місцевого бюджету м. Дрогобича.

Відповідно, на початку кожного року органом місцевого самоврядування (за результатами розгляду заяв орендарів на засіданнях комісії з питань оренди, приватизації, комунального майна промисловості, торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, малого та середнього бізнесу) приймалися рішення щодо надання пільг або встановлення орендних ставок у розмірах, значно менших ніж ставки, визначені Методикою № 236 [35].

Так, згідно рішення Дрогобицької міської ради № 1190 від 20.12.2013 для фізичної особи-підприємця Круп'як О.В. встановлено орендну плату в розмірі 1 грн в рік в т.ч. ПДВ, за оренду нежитлового приміщення площею 108,9 кв.м, що знаходиться за адресою: м.Дрогобич, пл. Ринок,1 терміном з 01.01.2014 по 31.12.2014. Вказане приміщення в підвалі орендар орендує згідно з договором оренди №5 від 23.01.2010 для розміщення їдальні.

Відповідно до Методики № 236 [35], для розміщення закладу громадського харчування (їдальні) визначено орендну ставку в розмірі 25 грн за 1 кв.м в місяць, з врахуванням коефіцієнта розміщення нежитлового приміщення в будинку, який для підвального приміщення становить 0,7 %, орендна ставка становить 17,5 грн, а з врахуванням коефіцієнта інфляції за період з 01.01.2011 по 31.12.2013 ($17,5 \times 1,049$) 18,36 грн за 1 кв.м.

Таким чином, при умові нарахування орендної плати за використання комунального майна в розмірі, визначеному відповідно до Методики, надходження за місяць до міського бюджету від здачі в оренду комунального майна ФОП Крупяк О.В. складала б (за мінусом фактичної сплати) 1998,13 грн з ПДВ (1665,11 без ПДВ), або 19981,32 грн (без ПДВ) за 2014 рік.

Загальна сума втрат міського бюджету внаслідок надання органами місцевого самоврядування державним комерційним підприємствам та приватним структурам необґрунтованих пільг за 2014 – 2016 роки та I півріччя 2017 року склала **2553,6 тис. грн** (втрати за місяць 2014 року -33,36 тис.грн (за рік $33,36 \times 12 = 400,3$ тис.грн), втрати за місяць 2015 року -79,17 тис.грн (за рік $79,17 \times 12 = 950,0$ тис.грн), втрати за місяць 2016 року - 67,76 тис.грн (за рік $67,76 \times 12 = 813,1$ тис.грн (в тому числі за I квартал 2016 року $67,76 \times 3 = 203,3$ тис.грн), втрати за місяць 2017 року -65,04 тис.грн (за I півріччя 2017 року $65,04 \times 6 = 390,2$ тис.гривень). *(Розрахунки у Додатку 22 до звіту).*

Згідно з інформацією наданою Органами приватизації, у 2014 році управлінням комунальних ресурсів здійснено шляхом викупу, відповідно до умов укладених договорів, продаж 7 об'єктів комунальної власності на загальну суму 583,7 тис. грн з ПДВ (486,5 тис.грн без ПДВ) та перераховано кошти до міського бюджету в повному обсязі.

У 2015 році шляхом викупу здійснено продаж 14 об'єктів на суму 1450,6 тис.грн з ПДВ (1208,8 тис.грн), до бюджету перераховано кошти в сумі 894,08 тис.грн)

У 2016 році шляхом викупу здійснено продаж 5 об'єктів на суму 489,1 тис.грн з ПДВ (407,6 тис.грн), до бюджету перераховано кошти в сумі 722,6 тис.грн (в тому числі 314,9 тис.грн за об'єкти продані у грудні 2015 року). З них, у I кварталі 2016 року - 2 об'єкти на суму 107,40 тис.грн з ПДВ (89,50 тис.грн без ПДВ), до бюджету перераховано кошти в сумі 404,43 тис.грн (в тому числі 314,9 тис.грн за об'єкти, продані у грудні 2015 року).

У I півріччі 2017 року шляхом викупу здійснено продаж 5 об'єктів на суму 1637,3 тис.грн з ПДВ (1364,4 тис.грн без ПДВ), до бюджету перераховано кошти в сумі 1364,4 тис.гривень.

Крім того, до бюджету надійшли кошти сумі 539,8 тис.грн від управління комунальних ресурсів за продаж ТзОВ «Каменярь» приміщення площею 237,7 кв.м, що знаходиться за адресою м. Дрогобич вул. Мазепи, 14.

Рішенням сесії Дрогобицької міської ради від 25.06.2009 № 902 затверджено Положення про продаж об'єктів комунальної власності шляхом аукціону [42] та рішенням від 25.06.2009 № 903 затверджено Положення про продаж об'єктів комунальної власності шляхом конкурсу [43].

Однак, як встановлено в ході дослідження, продаж об'єктів комунального майна здійснювався шляхом викупу відповідно до Програми приватизації комунального майна Дрогобицької міської ради на відповідний рік [45],

затвердженої рішеннями сесії, згідно з Переліком об'єктів комунальної власності Дрогобицької міської радн, що підлягають приватизації на відповідний рік, до якого впродовж року, згідно з рішеннями сесії, вносились зміни та доповнення. Програма приватизації на 2014 рік затверджена рішенням сесії від 20.12.2013 №1193, Програма на 2015 рік - рішенням від 27.02.2015 №1524, Програма на 2016 рік – рішенням від 28.01.2016 №114) [45].

Програма визначає основні цілі, пріоритети, завдання та способи відчуження комунального майна, а також надходження коштів від приватизації до міського бюджету.

Пунктом 1.10 Програми приватизації на 2014, 2015, 2016 роки [45] передбачено, що орган приватизації здійснює приватизацію комунального майна на засадах індивідуальної приватизації, яка полягає у вивченні попиту на конкретний об'єкт приватизації, врахуванні місцезнаходження та стану, на основі цього - визначенні способу продажу, який максимально враховує особливості виробничо-технічного та фінансово - майнового стану кожного підприємства, що підлягає приватизації, та забезпечення ефективного функціонування підприємства у післяприватизаційний період.

Пунктом 1.11 Програми приватизації на вказані роки [45] визначено основні принципи приватизації:

досягнення максимального економічного ефекту від продажу об'єктів комунальної власності;

вибір способу приватизації об'єкта;

індивідуальний підхід при підготовці об'єкта до приватизації та прийнятті рішень про приватизацію;

визначення економічної доцільності приватизації.

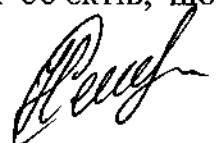
Серед переліку приватизованих об'єктів, нежитлове приміщення площею 69,7 кв.м за адресою: м.Дрогобич, пл. Ринок,13 віднесено, згідно з рішенням Львівського облвиконкому від 24.06.1986 № 330, до пам'яток архітектури місцевого значення (пам'ятка культурної спадщини).

Згідно з ч. 1 ст. 18 Закону України «Про охорону культурної спадщини» об'єкти культурної спадщини, що є пам'ятками (за винятком пам'яток, відчуження або передача яких обмежується законодавчими актами України) можуть бути відчужені, а також передані власником або уповноваженим ним органом у володіння, користування чи управління іншій юридичній або фізичній особі за наявності погодження відповідного органу охорони культурної спадщини.

У ході аудиту погодження відповідного органу охорони культурної спадщини щодо відчуження вказаного об'єкта не представлено.

Вказане приміщення, згідно з договором купівлі-продажу від 20.03.2014 № 395 придбане покупцем – ФОП Іванців Б.М., яким укладено з відділом охорони культурної спадщини та культурних цінностей Львівської облдержадміністрації охоронний договір на пам'ятку культурної спадщини від 31.03.2014 № 1-АА-14.

Відповідно до ст.10. Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» [15] відповідний орган приватизації публікує в інформаційному бюлетені та місцевій пресі, інших друкованих виданнях, визначених органами приватизації, перелік об'єктів, що

підлягають приватизації шляхом викупу, який містить назву об'єкта приватизації та його місцезнаходження.

Зазначений перелік публікується не пізніше як за 15 днів з дня прийняття рішення про затвердження переліку об'єктів, що підлягають приватизації шляхом викупу.

При тому, як встановлено поведеним дослідженням, органом приватизації не забезпечено публікації Переліку об'єктів комунальної власності територіальної громади м. Дрогобича, що підлягають приватизації шляхом викупу.

Причинами втрат фінансових ресурсів та потенційних джерел наповнення міського бюджету при здійсненні операцій з продажу об'єктів комунальної власності були:

3.4.8. Здійснення приватизації об'єктів групи А без врахування особливостей, визначених підпунктом 1 частини 1 ст.18² Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» [15].

Внаслідок прийняття неефективних управлінських рішень (рішення прийняті на засіданнях комісії з питань оренди, приватизації, комунального майна промисловості, торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, малого та середнього бізнесу) щодо приватизації орендованого майна, зокрема приватизації об'єктів групи А без врахування особливостей, визначених підпунктом 1 частини 1 ст.18² Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» [15] в частині надання права орендарям на викуп орендованого майна без здійснення орендарями невід'ємного поліпшення орендованого майна в розмірі не менше ніж 25 відсотків ринкової вартості майна, за якою воно було передане в оренду, позбавило можливості збільшення надходжень до міського бюджету від приватизації комунального майна.

У ході аудиту не надано документальних підтверджень про те, що орендарями проведено будь-яке покращення орендованого ними майна чи хоча б погодження Орендодавця на проведення такого покращення, як це передбачено п. 3 ст. 23 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» [12] та умовами договорів оренди.

Таким чином, внаслідок прийняття рішення, без належних на це підстав, про надання незаконної переваги орендарям на викуп орендованого ними майна, позбавило можливості отримати додаткові надходження до міського бюджету при умові приватизації об'єкта конкурсним шляхом (конкурс, аукціон).

У ході дослідження встановлено, що ціна продажу об'єктів, приватизація яких проводилась шляхом викупу, визначалась експертним шляхом. Незалежна оцінка об'єктів приватизації визначалась суб'єктом оціночної діяльності, вибір якого здійснювався конкурсним способом відповідно до вимог Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності, затвердженого рішенням сесії від 25.06.2009 № 904 із змінами, внесеними згідно з рішенням від 12.05.2016 № 256 [41].

Оскільки в період, за який проводиться дослідження не здійснювався продаж аналогічного майна на конкурсній основі, можливі втрати від продажу комунального майна в ході аудиту не розраховано.

Довідково. Підпунктом 1 частини 1 ст.18² Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» [15] передбачено, що Приватизація об'єктів групи А здійснюється з урахуванням особливостей, а саме:

у разі прийняття рішення про приватизацію орендованого державного майна (будівлі, споруди, нежитлового приміщення) орендар одержує право на викуп такого майна, якщо орендарем за згодою орендодавця за рахунок власних коштів здійснено поліпшення орендованого майна, яке неможливо відокремити від відповідного об'єкта без завдання йому шкоди, в розмірі не менш як 25 відсотків ринкової вартості майна, за яким воно було передано в оренду, визначеної суб'єктом оціночної діяльності - суб'єктом господарювання для цілей оренди майна.

3.4.9. Зволікання у здійсненні операцій по сплаті до державного бюджету податку на додану вартість призвело до недоотримання доходів міським бюджетом від приватизації комунального майна.

У ході аудиту встановлено, що на транзитний рахунок управління комунальних ресурсів № 37184006008834, відкритий в управлінні державної казначейської служби у м. Дрогобичі, 14.07.2014 надійшли кошти від ТзОВ «Книгарня «Каменяр» в сумі 735577,20 грн (в т.ч. ПДВ 122596,20 грн), за придбання нежитлового приміщення площею 237,7 кв.м, що знаходиться за адресою: м. Дрогобич, вул. Мазепи,14, згідно з договором купівлі-продажу від 10.06.2010, визнаним укладеним згідно з ухвалою Львівського апеляційного господарського суду від 03.10.2013 у справі №5015/1403/12.

Нотаріально завіреного договору купівлі-продажу нежитлового приміщення шляхом викупу, який був би підписаний зі сторони продавця - Управління комунальних ресурсів та зі сторони покупця ТзОВ «Книгарня «Каменяр» в ході збору даних не представлено.

У зв'язку із судовими засіданнями щодо незаконного відчуження вказаного приміщення, позивачем у яких виступала прокуратура в особі управління комунальних ресурсів виконавчих органів Дрогобицької міської ради, вказані кошти обліковувались на казначейському рахунку.

Рішенням Господарського суду Львівської області від 17.11.2014 та постановою Львівського апеляційного господарського суду від 04.02.2015 у справі №914/2602/14 за позовом Управління комунальних ресурсів про розірвання договору купівлі-продажу від 10.06.2010 ухвалу Львівського апеляційного Господарського суду від 03.10.2013 у справі № 5015/1403/12 залишено без змін.

Позовні вимоги управління обґрунтовувались наступним чином: на підставі ст.651 Цивільного кодексу України [21] та ч.9 ст.27 Закону про приватизацію державного майна [15] розірвати договір купівлі – продажу, так як покупцем - ТзОВ «Каменяр» не здійснено оплати за об'єкт приватизації у визначений термін, що стало підставою для нарахування неустойки.

Управлінням комунальних ресурсів подано касаційну скаргу до Вищого господарського суду про скасування рішення Господарського суду Львівської області від 17.11.2014 та постанови Львівського апеляційного господарського суду від 04.02.2015 у справі №914/2602/14 та розірвання договору купівлі-

продажу нежитлового приміщення на вул. Мазепи, 14 у м. Дрогобичі, укладеного між управлінням комунальних ресурсів та ТзОВ «Книгарня «Каменярь».

Постановою Вищого господарського суду від 04.08.2015 у справі №914/2602/14 касаційну скаргу Управління задоволено, а рішення Господарського суду від 17.11.2014 та постанову Львівського апеляційного Господарського суду від 04.02.2015 скасовано, розірвано договір купівлі-продажу нежитлового приміщення загальною площею 237,7 кв.м по вул. Мазепи, 14, та зобов'язано повернути у комунальну власність вказане приміщення.

Однак, нежитлове приміщення ТОВ «Каменярь» не повернено в комунальну власність у зв'язку з його подальшим продажем гр. Лагодич К.П., а отримані Управлінням комунальних ресурсів кошти в розмірі 735577,20 грн від ТзОВ «Книгарня «Каменярь» за придбання об'єкту площею 237,7 кв.м по вул. Мазепи, 14, не були повернені ТзОВ «Книгарня «Каменярь», а знаходились на розрахунковому рахунку управління № 37184006008834, та, відповідно до своїх повноважень та делегованих прав, не перераховано на рахунок державного бюджету податок на додану вартість в сумі 122596,20 грн та на рахунок міського бюджету - кошти від продажу майна в сумі 6122981,0 гривень.

У подальшому Вищим господарським судом України прийнято ухвалу від 26.02.2016 щодо розгляду заяви ТзОВ «Книгарня «Каменярь» про розгляд за нововиявленими обставинами постанови Вищого господарського суду України від 04.08.2015 у справі №914/2602/14 Господарського суду Львівської області за позовом Дрогобицького міжрайонного прокурора в інтересах держави в особі Управління комунальних ресурсів до ТзОВ «Книгарня «Каменярь» про розірвання договору купівлі-продажу нежитлового приміщення та повернення майна у комунальну власність територіальної громади м. Дрогобича.

Судом ухвалено прийняти заяву ТзОВ «Книгарня «Каменярь» про перегляд за нововиявленими обставинами постанови Вищого господарського суду України від 04.08.2015 у справі №914/2602/14 до впровадження.

Постановою Вищого господарського суду України від 24.03.2016 у справі 914/2602/14 заяву ТзОВ «Книгарня «Каменярь» задоволено, а постанову Вищого господарського суду України від 04.08.2015, постанову Львівського апеляційного господарського суду від 04.02.2015 та рішення Господарського суду Львівської області від 17.11.2014 у справі № 914/2602/14 скасовано. Згідно з вказаною постановою від 24.03.2016 справу направлено до Господарського суду Львівської області на новий розгляд.

За результатами розгляду справи за нововиявленими обставинами рішенням Господарського суду Львівської області від 06.06.2016 у справі №914/2602/14 у позові Дрогобицького міжрайонного прокурора в інтересах держави в особі Управління комунальних ресурсів до ТзОВ «Книгарня «Каменярь» про розірвання договору купівлі-продажу нежитлового приміщення та повернення майна у комунальну власність територіальної громади м. Дрогобича відмовлено повністю.

Прокуратурою Львівської області у Львівському апеляційному господарському суді оскаржено рішення Господарського суду Львівської області від 06.06.2016 у справі № 914/2602/14, згідно з постановою Львівського апеляційного господарського суду від 03.10.2016 у справі №914/2602/14.

Не погодившись з рішенням першої та апеляційної інстанції, прокуратура Львівської області подала касаційну скаргу до Вищого господарського суду України.

Вищий господарський суд України постановою від 14.12.2016 у справі №914/2602/14 залишив без задоволення касаційну скаргу першого заступника прокурора Львівської області на постанову Львівського апеляційного господарського суду від 03.10.2016 у справі №914/2602/14, а постанову Львівського апеляційного господарського суду від 03.10.2016 у справі №914/2602/14 залишено без змін.

Не погоджуючись з судовими рішеннями, Дрогобицька міська рада направила на адресу Генеральної прокуратури України лист №3-32/12-76 від 16.02.2017 щодо ініціювання подання до Верховного суду України заяви про перегляд постанови Вищого господарського суду України від 14.12.2016 у справі № 914/2602/14.

Генеральною прокуратурою України надано відповідь від 24.03.2017 №05/2-8189-14, у якій повідомлено, що відповідно до ст.111-16 ГПЦ підстави для ініціювання перегляду постанови ВСГУ від 14.12.2016 у справі №914/2602/14 відсутні.

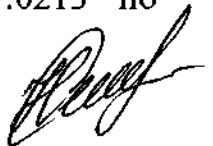
У зв'язку із винесенням судом рішення не на користь позивача, управлінням із вказаної суми коштів, згідно з платіжним дорученням від 22.03.2017 №290 перераховано до міського бюджету кошти в сумі 539787,7 грн, згідно з платіжним дорученням від 20.12.2016 перераховано до державного бюджету ПДВ в сумі 122596,20 грн та згідно з платіжним дорученням від 02.02.2017 – перераховано до державного бюджету кошти в сумі 73193,3 грн – сплату грошового зобов'язання згідно з актом перевірки Дрогобицькою ОДПІ від 26.02.2017.

Таким чином, зволікання у здійсненні операцій по сплаті до державного бюджету податку на додану вартість, у зв'язку із тривалими судовими процесами, призвело до недоотримання доходів міським бюджетом від приватизації комунального майна в сумі 73,2 тис.грн, внаслідок сплати штрафних санкцій та грошового боргу згідно з актом перевірки Дрогобицької ОДПІ.

Так, посадовими особами управління в період коли тривали судові розгляди, листом від 29.07.2014 № 165 направлено звернення на адресу Дрогобицької ОДПІ, згідно з яким повідомлено інспекцію про те, що на рахунку управління знаходяться кошти ПДВ в сумі 122596,20 грн, перераховані ТзОВ «Книгарня «Каменярь» за нежитлове приміщення.

Також у вказаному листі зазначено, що оскільки управління жодного договору купівлі-продажу з ТзОВ «Каменярь» не уклало і справа щодо цього знаходиться на розгляді у Вищому господарському суді України, управління не може перерахувати вказану суму ПДВ, і відповідно просить не вчиняти жодних дій щодо нарахування санкцій за несплату ПДВ до завершення судової справи, оскільки управління не визнає правомірними дії ТзОВ «Каменярь».

У лютому 2016 року Дрогобицькою ОДПІ проведено документальну позапланову виїзну перевірку управління комунальних ресурсів з питань дотримання вимог податкового законодавства за період з 01.01.2013 по 31.12.2015 (акт від 26.02.2016 № 95/14-00/35019550).

Проведеною перевіркою встановлено, що управлінням в порушення п.185.1 ст.185, п.187.1 ст.187 Податкового кодексу України [19] занижено податок на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету за період з 01.01.2013 по 31.12.2015 (в тому числі за липень 2014 року), на суму 122596,00 гривень. На підставі акта перевірки винесено податкове повідомлення – рішення від 02.03.2016 №0000182200 про донарахування 122596,0 грн податку на додану вартість та застосування 30649,0 грн штрафних санкцій.

Посадовими особами Управління комунальних ресурсів оскаржувалось податкове повідомлення – рішення у всіх інстанціях податкової служби: надіслано скаргу на адресу Дрогобицької ОДПІ, скаргу від 10.03.2016 №58 на адресу Головного управління ДФСУ у Львівській області, скаргу на адресу Державної фіскальної служби України.

За результатами розгляду скарг залишено без змін податкове повідомлення – рішення від 02.03.2016 №0000182200, а скарги – без задоволення. (Рішення Головного управління ДФСУ у Львівській області від 28.03.2016 №1598/10/13-01-10-01-15 про результати розгляду скарги, Рішення ДФСУ від 26.04.2016 №9353/699-99-11-01-01-15 про результати розгляду скарги).

Також посадовими особами Управління комунальних ресурсів направлено до Львівського окружного адміністративного суду позов до Дрогобицької ОДПІ, Головного управління ДФСУ у Львівській області, Державної фіскальної служби України щодо зменшення позовних вимог на суму 122596,00 грн (розмір ПДВ) та скасування податкового повідомлення – рішення від 02.03.2016 №0000182200 в частині накладеного штрафу у розмірі 30649,00 грн). Однак, постановою адміністративного суду від 27.01.2017 у справі №813/1622/16 у задоволенні позову відмовлено повністю.

Гіпотеза 3.5. Окремі управлінські рішення у частині розпорядження майном комунальних підприємств перешкоджають населенню м.Дрогобича у отриманні якісних послуг у сфері культури та відпочинку та призводять до втрати комунального майна.

У ході проведеного дослідження виявлено ще один випадок неефективного використання комунального майна, а саме використання цілісного майнового комплексу КП «Міський парк культури та відпочинку», який було надано в оренду ПП «НАТБУД» згідно з договором оренди б/н від 12.08.2011.

Так згідно з п. 1.1 вказаного договору оренди Орендодавець – Управління комунальних ресурсів передає та орендар - ПП «НАТБУД» приймає цілісний майновий комплекс КП «Міський парк культури та відпочинку», що знаходиться за адресою: м.Дрогобич, вул. Б. Лепкого, 2 (надалі - «Об'єкт оренди»).

Об'єкт оренди передається Орендарю протягом трьох днів з моменту підписання Договору відповідно до акта приймання-передачі.

Склад і вартість Об'єкту оренди:

- перелік нежитлових приміщень: Б-1 - будівля адмінбудинку площею 141,3 кв.м; В-1- будівля ігрового павільйону площею 66,3 кв.м; Е-1 - будівля літнього кафе площею 25, кв.м; Г-1- будівля тиру площею 54,9 кв.м; Є-1 - танцювальний майданчик площею 32,7 кв.м, Ж-1 - будівля кіоску площею 19,8 кв.м.

Вартість об'єкта оренди відповідно до висновку про вартість майна, складеного приватним підприємством «Т.Е.Д.», станом на 30.06.2011 становила 132,10 тис.гривень.

Всі інші характеристики Об'єкта оренди визначаються в бухгалтерському обліку та технічній документації.

Відповідно до технічного паспорта, згідно з експлікацією будівля адмінбудинку літ Б-1 загальною площею 141,3 кв.м; складається з двох коридорів площею, відповідно, 2,4 кв.м та 4,7 кв.м, зали площею 88,9 кв.м та трьох кабінетів два площею по 15,3 кв.м, один - 14,7 кв.м;

будівля ігрового павільйону літ В-1 загальною площею 66,3 кв.м (стіни та перегородки металеві), складається з двох кімнат площею, відповідно, 2,5 кв.м та 37,4 кв.м та складу площею 26,4 кв.м;

будівля літнього кафе літ Е-1 площею 25,0 кв.м, складається з кладової площею 0,8 кв.м, приміщення кафе - 20,4 кв.м, приміщення, де розміщений умивальник, площею 3,8 кв.м;

будівля тиру літ Г-1 площею 54,9 кв.м складається з двох нежитлових приміщень, площею, відповідно, 35,4 кв.м та 19,5 кв.м;

танцювальний майданчик літ Є-1 площею 32,7 кв.м, складається з будівлі, де розміщена кімната площею 19,3 кв.м та будівлі, де розміщено приміщення каси площею 13,4 кв.м;

будівля кіоску літ Ж-1 площею 19,8 кв.м, стіни металеві, складається з нежитлового приміщення площею 19,8 кв.м.

Водночас згідно з актом приймання – передачі від 15.08.2011 Орендодавець – Управління комунальних ресурсів передало, а орендар - ПП «НАТБУД» прийняло наступні матеріальні цінності, які знаходяться на вул. Б. Лепкого, 2 в м. Дрогобичі:

будівля адмінкорпусу літ-Б-1, площею 141,3 кв.м. в незадовільному стані (підлога прогнивши та провалена, у вікнах частково відсутнє скло, тильна стіна від річки зруйнована, дах протікає);

будівля павільйону ігрових автоматів літ В-1, площею 66,3 кв.м в незадовільному технічному стані (дах завалений, підлога відсутня, фасадна стіна зруйнована);

будівля складу літ Д-1, яка зруйнована повністю, залишилась каркасна частина;

танцювальний майданчик літ Є-1, сцена зруйнована, залишився залізний паркан (огорожа);

обертові гойдалки, які знаходились в неробочому стані, технічний стан незадовільний, кількість кабінок – шість;

російські гойдалки (чотири гойдалки), технічний стан незадовільний;

атракціон «Юнга», технічний стан незадовільний, знаходяться в неробочому стані;

атракціон «Сонечко», технічний стан незадовільний, знаходяться в неробочому стані;

дитяче містечко, технічний стан незадовільний.

Слід зауважити, що згідно з вказаним актом приймання-передачі Орендодавцем передано орендарю ПП «НАТБУД» будівлю складу літ Д-1 (зруйнована повністю, залишилась каркасна частина) яка не міститься в переліку

нежитлових приміщень Об'єкта оренди, перерахованих в п.1.1 Договору від 12.08.2011. Експлікація будівлі літ Д-1 також відсутня у технічному паспорті.

При тому, згідно з актом прийому-передачі від 15.08.2011 ПП «НАТБУД» будівля літнього кафе літ Е-1 площею 25,0 кв. м та будівля тиру літ Г-1 площею 54,9 кв.м Орендодавцем не передавались, відповідно орендарем не приймалися.

Пунктом п.4.3.19 договору оренди від 12.08.2011 передбачені додаткові обов'язки орендаря, а саме:

- забезпечувати благоустрій та освітлення парку, проведення робіт з ремонту пішохідних зон на території парку, озеленення території;

- встановити та облаштувати дитячий майданчик для дітей віком 1-7 років;

- встановити та облаштувати дитячий майданчик для дітей віком 7-12 років;

- забезпечити реконструкцію та облаштування нежитлових будівель міського парку та відпочинку (згідно з техпаспортом та поверховими планами, наданими ДДМБТІ та ЕО) під піцерію з влаштуванням дитячих ігрових кімнат та бенкетного залу, стаціонарної літньої естакади, ресторану, кінотеатру на 150 місць;

- забезпечити облаштування атракціонів;

- забезпечити реконструкцію громадських вбиралень;

- забезпечити влаштування автостоянок на 25 автомобілів;

- забезпечити встановлення фонтану з літнім майданчиком;

- забезпечити залучення інвестицій з метою благоустрою та розвитку парку культури та відпочинку.

Терміни виконання додаткових умов орендаря визначаються у додатку до цього договору – плані - графіку реконструкції та будівництва міського парку культури та відпочинку.

Згідно з п.4.4.1 Орендар має право на проведення перебудови, прибудови та перепланування Об'єкта оренди за погодженням з орендодавцем. А пунктом 4.4.2 передбачено, що Орендар має право оформити за собою право власності на об'єкти збудовані за коштів орендаря.

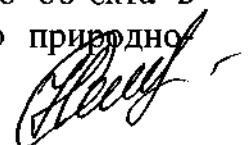
Однак, як з'ясовано в ході збору даних, вказаний об'єкт оренди - Парк культури і відпочинку площею 1,94 га, згідно з рішенням облвиконкому від 09.10.1984 № 496 є об'єктом природно - заповідного фонду, його віднесено до пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення. Відповідно до охоронного зобов'язання № 04-05-12729 від 26.08.2008 зобов'язання щодо збереження та охорони парку – пам'ятки садово-паркового мистецтва покладено на землекористувача - Департамент міського господарства Дрогобицької міської ради.

Відповідно до вказаного зобов'язання на заповідному об'єкті забороняється: проведення такої господарської діяльності, яка може спричинити шкоду заповідному об'єкту та порушити екологічну рівновагу;

порушення паркових композицій шляхом рубки чи підсадки дерев без проекту реконструкції та погодження в Державному управлінні охорони навколишнього природного середовища в Львівській області;

будь-яке будівництво, не пов'язане з охороною та функціонуванням парку.

Отже, внаслідок прийняття рішення про передачу вказаного об'єкта в оренду недотримано вимог ст. ст. 37, 38 Закону України «Про природно

заповідний фонд України» відповідно в частині використання парку - пам'ятки садово-паркового мистецтва в естетичних, виховних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях, та в частині не забезпечення на території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва проведення екскурсій та масового відпочинку населення, не здійснення догляду за насадженнями, включаючи санітарні рубки, рубки реконструкції та догляду з підсадкою дерев і чагарників ідентичного видового складу, замість загиблих, не вжиття заходів щодо запобігання самосіву, збереження композицій із дерев, чагарників і квітів, трав'яних газонів.

Разом з тим Львівською міжрайонною прокуратурою з нагляду за додержанням законів у природоохоронній сфері за наслідками перевірки з питань дотримання містобудівного законодавства при спорудженні об'єктів незавершеного будівництва на території ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Парк культури та відпочинку» подано позовну заяву щодо вилучення земельної ділянки, що знаходиться за адресою: м. Дрогобич, вул.Б. Лепкого, 2 та зобов'язання орендаря ПП «НАТБУД» щодо знесення усіх незаконно споруджених будівель на даній земельній ділянці (об'єкти незавершеного будівництва розміром: будівля №1-180 кв.м, будівля №2-280 кв.м).

Договір оренди після закінчення терміну його дії (30.06.2014) не пролонговувався.

Згідно з п.7.2 договору оренди від 12.08.2011, у разі розірвання даного Договору, закінчення строку його дії та відмови від його продовження або банкрутства орендаря останні зобов'язаний повернути Орендодавцеві об'єкт оренди в належному стані з урахуванням п.п. 4.3.8, 4.3.15, 7.1 даного договору.

Пунктом 4.3.15 передбачено, що орендар зобов'язаний передати об'єкт оренди Орендодавцю протягом десяти днів з моменту припинення дії договору.

Однак, вказаний об'єкт оренди після закінчення терміну дії договору оренди (01.07.2014) Орендодавцю не передано.

Згідно з п.5.2 Договору оренди від 12.08.2011 у випадку невиконання Орендарем зобов'язань договір може бути розірваний орендодавцем в односторонньому порядку. Про розірвання договору орендодавець повідомляє письмово орендаря у місячний строк. Неповорнення чи повернення без підписання орендарем акта приймання-передачі протягом десяти днів з моменту отримання вважається припиненням цього договору.

У часописі «Галицька зоря» за 04.07.2014 № 44 (13647) управлінням комунальних ресурсів виконавчих органів Дрогобицької міської ради опубліковано повідомлення ПП «НАТБУД» про розірвання договору оренди (повідомлення про розірвання договору оренди скеровано орендарю 27.06.2014).

Згідно з пунктом 5.3 договору оренди ризик випадкової загибелі чи пошкодження Об'єкта оренди несе Орендар.

У ході збору даних Комісією в складі: голова комісії – начальник відділу оренди та приватизації комунального майна виконавчих органів Дрогобицької міської ради Росоха Р.В; заступник голови комісії - заступник начальника відділу з питань оренди відділу оренди та приватизації комунального майна виконавчих органів Дрогобицької міської ради Пелещак Л.Л., секретар комісії - головний спеціаліст відділу з питань приватизації відділу оренди та приватизації комунального майна виконавчих органів Дрогобицької міської ради

Яцишин О.С., членів комісії: головний спеціаліст відділу правового забезпечення виконавчих органів Дрогобицької міської ради Якимчук Я.Б., головний спеціаліст відділу економіки – І.Р.Юзвяк, в присутності головного державного аудитора Західного офісу Держаудитслужби Сениоти Н.І. проведено огляд цілісного майнового комплексу КП «Міський парк культури та відпочинку», яке було надане в оренду ПП «НАТБУД» згідно з договором оренди б/н від 12.08.2011.

Проведенням візуальним оглядом встановлено наступне:

танцювальний майданчик являє собою відкриту танцювальну площадку із сценою (цегляна накрита будівля, яка перебуває в незадовільному технічному стані), яка огорожена металевою огорожею та будівлю загальною площею 13,4 кв.м;

металева будівля площею 25,0 кв.м, яка візуально нагадує літнє кафе, яке також перебуває в незадовільному стані;

новозбудований об'єкт незавершеного будівництва (візуально - павільйон під ігровий закритий майданчик або кафе), задня стіна якого зведена з монолітного бетону, а решту (три стіни) зведено із встановлених склопакетів;

новозбудований комплекс з дерев'яного брусу, який складається з нежитлової будівлі та трьох альтанок, які перекриті металочерепицею;

Також візуальним оглядом встановлено наявність в парку залишки двох металевих основ від атракціонів та нововстановлений відкритий дитячий ігровий майданчик. Вказаний ігровий майданчик експлуатується та перебуває в хорошому технічному стані.

Крім того, в ході огляду території парку встановлено наявність фундаменту від повністю зруйнованої будівлі загальною площею 70 кв. метрів. (Фото у Додатках 1-6 до акта огляду, що у Додатку 23 до звіту).

Як зазначалось вище, згідно з п.4.4.2 орендар має право оформити за собою право власності на об'єкти, збудовані за власні кошти.

Так згідно з витягами з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (реєстраційний номер 200518046106 та номер 200481946106) за власником ПП «НАТБУД» за адресою вул. Б. Лепкого, 2 на підставі рішення Господарського суду Львівської області від 16.08.2013 у справі №914/2116/13 зареєстровано відповідно, нежитлову будівлю літ. Л-1 загальною площею 236,4 кв.м, та нежитлову будівлю літ. М-1 (ступінь готовності -21%).

При тому орендарем недотримано вимог п.4.3.14 договору оренди в частині щодо виготовлення, за дорученням орендаря, свідоцтва про право власності на об'єкт оренди та реєстрації його за територіальною громадою м.Дрогобича.

Згідно з витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (реєстраційний номер 12418201) за власником Територіальною громадою м.Дрогобича в особі Дрогобицької міської ради - за адресою: вул. Б.Лепкого, 2 на підставі свідоцтва про право власності серії САА 1133118 від 15.10.2005, зареєстровано лише нежитлову будівлю (матеріал стін: метал) загальною площею 25,0 кв.м, загальною вартістю 23,52 тис.гривень.

Отже, виходячи з вищенаведеного, **через прийняття управлінського рішення щодо передачі в оренду об'єкта, який є пам'яткою садово-паркового мистецтва місцевого значення, а також незабезпечення посадовими особами управління комунальних ресурсів виготовлення та**

реєстрації свідоцтва про права власності на будівлі за адресою вул. Б.Лепкого, 2, на даний час призвело до втрати комунального майна, а саме будівлі адмінбудинку літ Б-1 загальною площею 141,3 кв.м, будівлі ігрового павільйону літ В-1 загальною площею 66,3 кв.м, будівлі тиру літ Г-1 площею 54,9 кв.м будівлі кіоску літ Ж-1 площею 19,8 кв.м, ринкова вартість яких, згідно з експертною оцінкою проведеною ПП «Т.Е.Д.» станом на 30.06.2011, становила відповідно 88,41 тис.грн, 0,29 тис.грн, 1,77 тис.грн, та 0,06 тис.грн без ПДВ. Всього на загальну суму 90,5 тис.гривень.

Гіпотеза 3.6. Невиконання балансоутримувачами комунального майна рішень органу місцевого самоврядування щодо нерерахування 50 відсотків орендної плати до міського бюджету, безконтрольність за своєчасністю та повнотою надходження до бюджету орендної плати призводить до значних втрат доходів міського бюджету.

Пунктом 10 рішення від 31.01.2014 № 1228, п.18 рішення від 23.01.2015 № 1480 та від 29.12.2015 № 67, п.19 рішення від 20.12.2016 № 527 «Про міський бюджет на відповідний рік» [47] визначено, що у 2014 - 2017 роках до доходів загального фонду міського бюджету серед інших надходжень належать надходження від орендної плати за користування майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності.

Під час дослідження питання щодо забезпечення надходжень до міського бюджету від здачі в оренду комунального майна територіальної громади м.Дрогобича з'ясовано, що згідно з рішеннями сесії ДМР від 31.01.2014 № 1236 та від 27.02.2015 № 1526 комунальні підприємства балансоутримувачі, які надають в оренду нежитлові приміщення, що перебувають в їх повному господарському віданні, звільнені з 01.01.2014 року по 31.12.2015 від перерахування орендної плати, яку вони отримують від здачі в оренду нежитлових приміщень, до міського бюджету.

Пунктом п.2 рішення сесії ДМР від 25.02.2016 № 142 передбачено, що з 01.03.2016 підприємства, організації комунальної власності, бюджетні установи, що фінансуються з міського бюджету, яке надають в оренду нежитлові приміщення, що перебувають в їх повному господарському віданні переказують щомісячно до 20 числа місяця, наступного за звітним в міський бюджет 50 відсотків від надходження орендної плати (за мінусом ПДВ).

Аналізом інформацій, наданих балансоутримувачами щодо розміру орендної плати, отриманої та перерахованої до бюджету встановлено, що більшість балансоутримувачів не виконують рішення міської ради щодо перерахування належних сум до міського бюджету, внаслідок чого міським бюджетом недоотримано доходів від орендної плати в сумі 903,8 тис.грн (за березень-грудень 2016 року - 593,6 тис.грн, у I півріччі 2017 року - 310,2 тис.гривень). *(Розрахунок втрат доходів у Додатку 24 до звіту).*

Наприклад. КП «Дрогобичтеплоенерго» впродовж березня - грудня 2016 року нараховано орендної плати в сумі 153,4 тис.грн. Надійшла від орендарів у вказаний період орендна плата в аналогічній сумі. Однак, балансоутримувачем - КП «Дрогобичтеплоенерго» до міського бюджету не перераховано жодної гривні надходжень від орендної плати, а відповідно до рішення від 25.02.2016 № 142 необхідно було перерахувати до бюджету кошти

в сумі 76,7 тис.грн ($153,4 \cdot 50\%$), що призвело до втрати доходів на вказану суму.

Таким чином, через невиконання балансоутримувачами комунального майна, які надають в оренду нежитлові приміщення, що перебувають в їх повному господарському віданні, рішень органу місцевого самоврядування щодо перерахування 50% орендної плати, яку вони отримують від здачі в оренду нежитлових приміщень до міського бюджету, та безконтрольність за своєчасністю та повнотою надходження до бюджету орендної плати призвели до втрат міського бюджету на суму 903,8 тис.гривень.

Гіпотеза 3.7 Спрямування коштів міського бюджету на видатки по сплаті єдиного соціального внеску з заробітної плати працівників, які працюють на не повну штатну одиницю в галузі «Освітні», «Охорони здоров'я» та «Культури» призводить до неефективних витрат бюджетних коштів міста.

Найбільшу частину вагу у видатках на галузі «Освіта», «Охорона здоров'я» та «Культура» складають видатки на заробітну плату з нарахуваннями.

Водночас значна кількість працівників вищевказаних галузей працюють на неповну ставку, тобто отримують заробітну плату, яка не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць.

У ході аудиторського дослідження проведено аналіз дотримання вимог статті 8 пункту 5 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464 (далі-Закон № 2464) [17] щодо нарахування єдиного соціального внеску на заробітну плату працівників, яка не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за період з 01.01.2016 по 30.06.2017.

Так, ст. 8 п. 5 Закону № 2464 [17] визначено, що єдиний внесок встановлюється у розмірі 22 відсотки до бази нарахування єдиного внеску, а в разі, якщо база нарахування єдиного внеску не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід, сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та ставки єдиного внеску.

Розмір мінімальної заробітної плати з 01.01.2016 становив 1378,00 грн, з 01.01.2017 – 3200,00 гривень. Таким чином, мінімальний розмір нарахування суми єдиного внеску на заробітну плату працівників, які працюють на неповну ставку, та дохід яких не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, з 01.01.2016 становив 303,00 грн, з 01.01.2017 – 704,00 гривень.

Результати аналізу засвідчили, що відділами освіти, охорони здоров'я та культури додатково проведено нарахування єдиного соціального внеску на заробітну плату працівників, які працюють на неповну ставку, та дохід яких не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, у період з 01.01.2016 по 30.06.2017 в сумі 677,9 тис. гривень. (Розрахунки у Додатку 25 до звіту).

Отже довантаження працівників до повної ставки дало б можливість зменшити видатки з міського бюджету в сумі 677,9 тис. грн, які можна

було б спрямувати на придбання комп'ютерної техніки, медикаментів тощо.

Гіпотеза 3.8 Не виконання органами місцевого самоврядування прилеглих територій вимог ст.93 Бюджетного кодексу України перешкоджає додатковим надходженням до міського бюджету м. Дрогобича на виконання повноважень в сфері «Охорони здоров'я» та «Освіта».

Фінансування закладів охорони здоров'я м. Дрогобич здійснювалось за рахунок коштів медичної субвенції з державного бюджету, міжбюджетних трансферів з місцевих бюджетів та коштів бюджету м. Дрогобич.

Відповідно пункту 3 статті 103-4 Бюджетного кодексу [2] медична субвенція розподіляється між відповідними бюджетами на основі формули, яка розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, та затверджується Кабінетом Міністрів України і має враховувати, зокрема, такі параметри: кількість населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці; коригуючі коефіцієнти, що враховують відмінності у вартості надання медичної допомоги та особливості надання медичної допомоги у гірських населених пунктах.

Розрахунок обсягу медичної субвенції з державного бюджету здійснюється відповідно до Формули розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 618 [59].

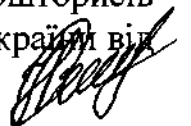
Згідно з пунктами 3 та 5 Порядку та Умов надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.01.2015 № 11 [30] визначено, що медична субвенція спрямовується на оплату поточних видатків закладів охорони здоров'я крім оплати комунальних послуг та енергоносіїв (п.3), а місцеві ради мають право передавати кошти субвенції у вигляді міжбюджетного трансферту іншим бюджетам для надання медичних послуг за місцем обслуговування населення.

Так, в період з 01.01.2015 по 30.06.2017 загальні витрати на лікувально – профілактичні заклади міста склали 234,5 млн грн, в тому числі медична субвенція з державного бюджету – 185,5 млн гривень.

У свою чергу, аналізуючи обсяг надходжень медичної субвенції з державного бюджету з фактичними витратами лікувально – профілактичних закладів на оплату праці працівників спостерігаємо, що її розмір забезпечує вказані витрати на рівні 81,2 відсотка.

Поряд з тим, ст. 93 Бюджетного кодексу [2] визначено, що місцева рада може передати кошти на здійснення окремих видатків місцевих бюджетів іншій місцевій раді у вигляді міжбюджетного трансферту до відповідного місцевого бюджету. Передача коштів між місцевими бюджетами на здійснення видатків місцевих бюджетів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів проводиться на підставі рішень відповідних місцевих рад, прийнятих кожною із сторін та укладених угод.

Необхідно відмітити, що відповідно до пунктів 20, 22 Порядку складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від

28.02.2002 № 228 [31], розпорядники коштів повинні враховувати об'єктивну потребу в коштах кожної установи, виходячи з її основних виробничих показників і контингентів, які встановлюються для установ (ліжок у лікарні, тощо).

Однак, у ході дослідження вказаного питання встановлено, що із 28 адміністративно – територіальних одиниць Львівської області, мешканці яких лікувалися в медичних закладах міста у 2014 – 2016 роках Дрогобицькою міською радою, укладено угоди про передачу видатків на виконання повноважень між місцевими бюджетами міському бюджету м. Дрогобича лише з 3 адміністративно – територіальними одиницями, зокрема: з Дрогобицькою районною радою на суму 15,0 млн грн, з Бориславською міською радою – 150,0 тис.грн та Трускавецькою міською радою – 100,0 тис. гривень.

У свою чергу, відповідно до наведених вище угод до міського бюджету надійшли кошти за пролікованих хворих в загальній сумі 12,1 млн. грн (у 2014 році – 5,1 млн грн, 2015 – 5,0 млн грн та у 2016 році – 2,0 млн. грн), в тому числі від Дрогобицької районної ради – 12,0 млн грн (2014 – 5,0 млн. грн, 2015 році – 5,0 млн грн та у 2016 році – 2,0 млн. грн) та від Бориславської і Трускавецької міських рад, відповідно, 100,0 тис. грн (2014-50,0 тис.грн та 2015 – 50,0 тис.грн) та 50,0 тис.грн у 2014 році.

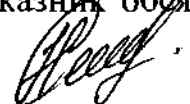
Враховуючи вищенаведене, в 2016 році недопоступило в міський бюджет міжбюджетних трансфертів згідно укладених угод в загальній сумі 3100,0 тис.грн, з них від Дрогобицької районної ради – 3000,0 тис.грн та від Бориславської і Трускавецької міських рад, відповідно, по 50,0 тис. гривень.

Крім того, загальні втрати з міського бюджету на лікування громадян з інших адміністративно-територіальних одиниць Львівської області, з якими не укладено угоди про передачу міжбюджетних трансфертів протягом досліджуваного періоду склали 68 598,1 тис.грн, в тому числі у 2014 – 17 490,1 тис.грн, у 2015 – 16 5334 тис.грн, у 2016 – 17 844,1 тис.грн та у I півріччі 2017 року – 16 680,5 тис. гривень (*Розрахунок у Додатку 26 до звіту*).

Аналогічно, фінансування навчальних закладів м. Дрогобича і Стебника здійснюється за рахунок коштів міського бюджету та за рахунок освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

Відповідно до пункту 3 статті 103² Бюджетного кодексу [2] освітня субвенція розподіляється між відповідними бюджетами на основі формули, яка розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, та затверджується Кабінетом Міністрів України і має враховувати, зокрема, такі параметри: кількість учнів загальноосвітніх навчальних закладів і учнів, які здобувають повну загальну середню освіту у професійно-технічних навчальних закладах, у міській та сільській місцевості, гірських населених пунктах, наповнюваність класів та коригуючі коефіцієнти приведення, що застосовуються до кількості учнів різних типів загальноосвітніх навчальних закладів і учнів, які здобувають повну загальну середню освіту у професійно-технічних навчальних закладах та залежно від місцевості, в якій розташований заклад.

Згідно з пунктом 1 Формули розподілу освітньої субвенції з державного бюджету між місцевими бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2015 № 435 [28], розрахунковий показник обсягу

видатків освітньої субвенції визначається залежно від її загального обсягу, фінансового нормативу бюджетної забезпеченості одного учня загальноосвітнього навчального закладу, приведених контингентів учнів усіх типів загальноосвітніх навчальних закладів станом на 5 вересня року, що передуює поточному.

Пунктом 8 Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6, [29] передбачено, що відповідні місцеві органи мають право передавати кошти субвенції у вигляді міжбюджетного трансферту іншим місцевим бюджетам.

У ході аудиторського дослідження встановлено, що впродовж 2014-2016 років та I півріччя поточного року в загальноосвітніх навчальних закладах міст Дрогобича та Стебника навчалось, відповідно, 593, 606, 654 та 683 учні, які проживають в селах Дрогобицького району, витрати на утримання яких проводилися за рахунок коштів міського бюджету та за рахунок освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

Також не укладалися Дрогобицькою районною радою з Дрогобицькою міською радою угоди щодо передачі міжбюджетних трансфертів за навчання учнів в загальноосвітніх навчальних закладах міст Дрогобича та Стебника.

Витрати на утримання учнів, які проживають в селах Дрогобицького району та навчаються в загальноосвітніх навчальних закладах міст Дрогобича та Стебника, склали 22,9 млн грн, з них кошти міського бюджету – 1334,2 тис.грн (2014 рік – 94,9 тис.грн, у 2015 – 66,7 тис.грн, у 2016 – 510,1 тис.грн та у I півріччі 2017 року – 662,5 тис.гривень) (Розрахунок у Додатку 27 до звіту).

Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що за умови укладання, органами місцевого самоврядування інших адміністративно-територіальних одиниць з Дрогобицькою міською радою, угод про передачу видатків на лікування хворих в закладах охорони здоров'я міста та на навчання учнів в міських загальноосвітніх навчальних закладах міста, до міського бюджету можна було б залучити щорічні додаткові надходження, розрахунково в сумі, відповідно 19599,5 тис.грн та 381,2 тис.грн, що безпосередньо вплинуло б на якість надання медичних та освітніх послуг.

Крім того, внаслідок не виконання умов угод укладених між Дрогобицькою міською радою та Дрогобицькою районною радою, Бориславською та Трускавецькою міськими радами міським бюджетом недоотримано міжбюджетних трансфертів в сумі 3100,0 тис. гривень.

Гіпотеза 3.9 Спрямування коштів міського бюджету на видатки всупереч законодавству не сприяють зміцненню ресурсної бази бюджету та якості надання соціально-економічних гарантій громадянам міста.

Проведеним дослідженням питання дотримання вимог пунктів 3, 4, 6, 8 Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442 [33], пунктів 1.1, 1.2 та 1.6 Типового положення про оцінку умов праці на робочому місці і порядку застосування галузевого переліку робіт, на яких можуть встановлюватись доплати працівникам за умови праці, затвердженого постановою Державного комітету праці СРСР і секретаріату Всесоюзної

Центральної ради профспілок від 03.10.1986 № 387/22-78 [44], щодо обґрунтованого визначення розміру доплати за роботу з важкими та шкідливими умовами праці кухарям та машиністам по пранню білизни, які працюють в ДНЗ, встановлено, що без проведення атестації робочих місць кухарям та машиністам по пранню білизни ДНЗ впродовж 2014-2015 років проведено доплату за роботу з шкідливими умовами праці в розмірі 10 відсотків посадового окладу, що призвело до неефективного використання бюджетних коштів міського бюджету в сумі 268,7 тис. гривень (*Розрахунок у Додатку 28 до звіту*).

Підсумовуючи викладене, встановлено, що в зв'язку з непроведенням керівниками ДНЗ атестації робочих місць кухарів та машиністів по пранню білизни впродовж 2014-2015 років неефективно використано бюджетних коштів міського бюджету в сумі 268,7 тис. гривень.

ВИСНОВКИ

Проведеним державним фінансовим аудитом виконання міського бюджету м.Дрогобича встановлено, що в бюджеті є значні резерви для збільшення доходів, використання яких дозволить зміцнити матеріальну та фінансову основу міста.

Результати проведеного аудиторського дослідження засвідчили, що міською радою не в повній мірі використано можливості щодо ефективного, економного використання бюджетних коштів, пошуку резервів зміцнення ресурсної бази міського бюджету, уникнення та мінімізації нерациональних витрат і втрат бюджету, ефективного використання землі та комунального майна, інших активів, які становлять матеріальну основу місцевого самоврядування.

Так, недостатній рівень взаємодії та недостатньо проведена робота з боку органів місцевого самоврядування та органів державної фіскальної служби щодо мобілізації доходів до міського бюджету призводить до виникнення значних сум податкової заборгованості, які в подальшому списуються. В результаті списання податкової заборгованості в сумі 5092,6 тис.грн (заборгованість по платі за землю – 4416,9 тис.грн, ПДФО - 675,7 тис.грн) міським бюджетом впродовж досліджуваного періоду втрачено доходів на вказану суму.

Внаслідок відсутності співпраці між виконавчими органами міської ради та Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю у Львівській області щодо обміну інформацією про введені в експлуатацію об'єкти будівництва, які розташовані на території міста, та внаслідок відсутності важелів впливу на недобросовісних забудовників міським бюджетом втрачено доходів в сумі 190,4 тис.гривень.

У зв'язку з невжиттям міською радою достатніх заходів щодо зобов'язання орендарів до своєчасного переукладання та поновлення договорів оренди земельних ділянок відповідно до затвердженої органом місцевого самоврядування нової нормативної грошової оцінки міським бюджетом за 2014-2016 та I півріччя 2017 року втрачено доходів в загальній сумі 16174,8 тис. гривень.

Крім цього, внаслідок зволікань із оформленням права користування земельними ділянками юридичними особами, які використовують їх без правовстановлюючих документів, міським бюджетом у період, який підлягає аудиту, втрачено доходів на загальну суму 12774,5 тис. гривень.

У зв'язку із не оформленням Дрогобицькою міською радою договорів оренди із суб'єктами господарювання, які не відносяться ні до державної, ні до комунальної власності, при цьому користуються земельними ділянками, не маючи державних актів на право постійного користування, та сплачують земельний податок місцевим бюджетом у періоді, який підлягає дослідженню, втрачено доходів на загальну суму 9205,8 тис. гривень.

Неналежний контроль з боку відповідальних працівників управління комунальних ресурсів за станом розрахунків в попередніх роках та недостатній рівень претензійно-позовної роботи у досліджуваному періоді щодо своєчасного стягнення дебіторської заборгованості призвело до втрати боргових зобов'язань перед міським бюджетом на суму 596,9 тис. гривень.

Неповернення Орендарем орендованого приміщення та подальше його безоплатне використання впродовж 2014-2015 та січня-серпня 2016 року призвело до втрати доходів бюджету на загальну суму 100,7 тис. гривень.

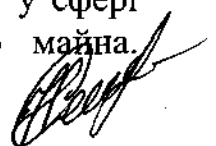
Внаслідок застосування при розрахунку орендної плати орендних ставок, що не відповідають розміру ставок, визначених Методикою розрахунку орендної плати за користування майном комунальної власності Дрогобицької міської ради, затвердженою рішенням сесії від 31.05.2011 №236, міським бюджетом за досліджений період втрачено доходів в сумі 51,2 тис. гривень.

Прийняття рішень Дрогобицькою міською радою щодо надання суб'єктам господарювання пільг по сплаті за оренду комунального майна (в тому числі встановлення орендних ставок в розмірі 1 грн) не відповідно до Методики №236 призвело до втрати доходів міського бюджету. Загальна сума втрат міського бюджету внаслідок надання комерційним підприємствам та приватним структурам необґрунтованих пільг склала 2553,6 тис. гривень.

Незастосування Управлінням комунальних ресурсів штрафних санкцій відповідно до ст. 230 Господарського кодексу України від 16.01.2003 №436-IV за несвоєчасно внесену орендну плату позбавило можливості надходження до міського бюджету додаткових доходів на загальну суму, розрахунково, 10,2 тис. гривень.

Невиконання балансоутримувачами комунального майна вимог рішення Дрогобицької міської ради від 25.02.2016 №142 щодо перерахування до бюджету 50% орендної плати, яку вони отримують від здачі в оренду нежитлових приміщень, а також безконтрольність за своєчасністю та повнотою надходження до бюджету орендної плати призвело до втрати коштів міським бюджетом за період з 01.03.2016 по 30.06.2017 на суму 903,8 тис. гривень.

Окремі управлінські рішення органу місцевого самоврядування прийняті у попередніх періодах в частині розпорядження майном комунальної власності перешкоджають населенню м. Дрогобича в отриманні якісних послуг у сфері культури та відпочинку та призводять до втрати комунального майна.

Прийняття неефективного управлінського рішення щодо передачі в оренду об'єкта, який є пам'яткою садово-паркового мистецтва місцевого значення, а також незабезпечення посадовими особами управління комунальних ресурсів виготовлення та реєстрації права власності на будівлі за адресою вул. Б.Лепкого, 2 призвело до втрати комунального майна на загальну суму 90,5 тис.гривень.

Також зволікання у здійсненні операцій по сплаті до державного бюджету податку на додану вартість призвело до недоотримання доходів міським бюджетом від приватизації комунального майна в сумі 73,2 тис.грн внаслідок сплати за рахунок коштів від продажу майна штрафних санкцій згідно з актом перевірки Дрогобицької ОДПІ.

У зв'язку з невиконанням умов угод (які не враховані при розрахунку медичної субвенції) щодо передачі міжбюджетних трансфертів, укладених із Дрогобицькою районною радою, Трускавецькою та Бориславською міськими радами за пролікованих в установах охорони здоров'я м. Дрогобича мешканців вказаних територіальних одиниць міським бюджетом у 2016 році недоотримано міжбюджетних трансфертів на суму 3100,0 тис.гривень.

Позбавляли можливості збільшити надходження до міського бюджету деякі операції з комунальним майном, а саме: укладення договорів оренди нежитлових приміщень без проведення конкурсу, здійснення приватизації об'єктів групи А без врахування особливостей визначених підпунктом 1 частини 1 ст.18² Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію) в частині надання права орендарям на викуп орендованого майна та без здійснення орендарями невід'ємного поліпшення орендованого майна в розмірі не менше ніж 25 відсотків ринкової вартості майна, за якою воно було передане в оренду.

Внаслідок проведеного нарахування відділами освіти, охорони здоров'я та культури єдиного соціального внеску до законодавчо встановленого розміру на заробітну плату працівників, які працюють на неповну ставку та дохід яких не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, впродовж періоду з 01.01.2016 по 30.06.2017 неефективно використано коштів міського бюджету в сумі 677,9 тис. гривень.

Неефективне використання бюджетних коштів в сумі 268,7 тис.грн виникло внаслідок призначення керівниками дошкільних навчальних закладів та виплати впродовж 2014-2015 років кухарям та машиністам по пранню білизни доплати за шкідливі умови праці без відповідної атестації робочих місць.

Крім того, за результатами проведеного аудиту встановлено резерви наповнення міського бюджету, сума яких складає 30746,0 тис.гривень. Зокрема, за умов:

- погашення наявної заборгованості по заробітній платі, яку допустили підприємства міста, резерв надходжень до міського бюджету ПДФО розрахунково складає 3 365,3 тис.грн;

- застосування середнього відсотка для всіх зон, який розрахунково становить 5% загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта для нежитлових будівель та споруд; та 2% – для житлових будинків, додаткові резерви надходжень пайових внесків на розвиток соціальної інфраструктури міста Дрогобича склали б розрахунково 939,9 тис.грн в рік;

- укладення Дрогобицькою міською радою договорів оренди із 18 юридичними особами недержавної форми власності, які користуються земельними ділянками загальною площею 87,7355 га на праві постійного користування та сплачують земельний податок, додаткові надходження до міського бюджету склали б 5 024,0 тис.грн в рік;

- укладення органами місцевого самоврядування інших адміністративних територій з Дрогобицькою міською радою угод щодо передачі міжбюджетних трансфертів за пролікованих в установах охорони здоров'я м.Дрогобича мешканців вказаних територій до міського бюджету можна було б додатково залучити коштів щорічно в сумі 19 599,5 тис.грн;

- укладення відповідних угод про передачу коштів на навчання учнів в загальноосвітніх навчальних закладах міст Дрогобича та Стебника з Дрогобицькою районною радою до міського можна було б залучити додаткові надходження щорічно в сумі 381,2 тис. грн;

- активізації відділом оренди та приватизації роботи щодо здачі в оренду вільних площ комунального майна резерв додаткових надходжень в місяць становив би 43,6 тис.грн, в рік – 523,7 тис.гривень.

Також у галузях «Охорона здоров'я», «Культура та мистецтво» встановлено економічну доцільність у об'єднанні та скороченні структури, що дозволить оптимізувати їх чисельність та зменшити видатки з міського бюджету.

Так, при об'єднанні 3 бібліотек розрахункова економія коштів міського бюджету складатиме щорічно 126,1 тис.грн, у разі скорочення 4,25 посад бібліотекарів - 334,2 тис.грн та при скороченні 15 ліжок пологового будинку - 452,1 тис.гривень.

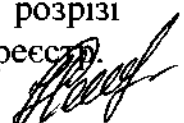
За результатами дослідження надано пропозиції, реалізація яких дасть змогу усунути виявлені недоліки, а також збільшити надходження до міського бюджету.

ПРОПОЗИЦІЇ

Враховуючи результати проведеного аудиту виконання міського бюджету м.Дрогобича, з метою забезпечення дотримання вимог бюджетного законодавства при формуванні та виконанні міського бюджету, уникнення необґрунтованих витрат, врахування усіх можливих резервів зміцнення ресурсної бази, підвищення ефективності використання бюджетних коштів, рекомендувати органу місцевого самоврядування:

1. Вжити заходів щодо укладення договорів про пайову участь із забудовниками (Дорошевич Л.В., ТЗОВ «Львівське АТП 14631», ОК «Правоохоронник», Бурбель Г.М.).

2. Провести інвентаризацію комунального майна в розрізі балансоутримувачів, за результатами якого внести зміни в електронний реєстр.

3. Забезпечити контроль за своєчасністю та повнотою перерахування до міського бюджету балансоотримувачами надходжень від оренди комунального майна шляхом проведення з ними щомісячних взаємозвірок.

4. Вжити заходи щодо усунення випадків безоплатного та за заниженими ставками використання суб'єктами господарювання земельних ділянок, внесення змін до договорів оренди землі в частині приведення орендної плати відповідно до норм чинного законодавства, в тому числі шляхом проведення претензійно-позовної роботи.

5. Привести у відповідність до чинного законодавства діючу Методику розрахунку орендної плати за користування майном комунальної власності Дрогобицької міської ради, затверджену рішенням сесії від 02.03.2017 №623.

6. При наданні пільг суб'єктам господарювання щодо орендної плати, а також у сплаті податків, зборів (обов'язкових платежів) у рішеннях вказувати напрямки використання коштів, вивільнених від сплати податків та попередньо погоджувати з фінансовим управлінням доцільність надання пільги.

7. З метою зменшення видатків в частині сплати єдиного соціального внеску максимально можливо довантажити працівників галузей «Освіта», «Охорона здоров'я», «Культура» до повної штатної одиниці.

8. Вжити заходи щодо укладання угод на передачу міжбюджетних трансфертів з органами місцевого самоврядування інших адміністративно – територіальних одиниць, мешканці яких лікуються в установах охорони здоров'я м. Дрогобича.

9. За результатами державного фінансового аудиту розробити заходи щодо зміцнення фінансово-бюджетної та виконавської дисципліни в бюджетних установах міста та структурних підрозділах виконавчого комітету міської ради.

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Конституція України від 28.06.1996 року.
2. Бюджетний Кодекс України від 08.07.2010 року № 2456-VI.
3. Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні».
4. Закон України від 23.12.2014 № 2285-IV «Про Державний бюджет України на 2014 рік», із змінами і доповненнями.
5. Закон України від 20.12.2015 № 3235-IV «Про Державний бюджет України на 2015 рік», із змінами і доповненнями.
6. Закон України від 19.12.2016 № 489 - V «Про Державний бюджет України на 2016 рік», із змінами і доповненнями.
7. Закон України від 28.12.2017 № 107-VI «Про державний бюджет України на 2017 рік».
8. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні».
9. Закон України «Про оренду землі» від 06.10.1998 № 161-XIV.
10. Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності».
11. Закон України від 09.04.2015 № 320-VIII «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства».

12. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 10.04.1992 № 2269-XII.

13. Закон України «Про загальну середню освіту» від 13.05.1999 № 28.

14. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21.02.1991 № 876 - XII.

15. Закон України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» від 06.03.1992 № 2172 - XII.

16. Закон України від 11.07.2001 № 2628-III «Про дошкільну освіту».

17. Закон України від 08.07.2010 № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

18. Закону України 19.11.1992 №2801-XII «Основн законодавства України про охорону здоров'я».

19. Земельний кодекс України 25.10.2001 № 2768-14.

20. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.

21. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.

22. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.

23. Господарсько - процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1799-XII.

24. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.06.1997 № 640 «Про затвердження нормативів потреб у стаціонарній медичній допомозі в розрахунку на 10 тисяч населення».

25. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1024 «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тисяч населення».

26. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.1998 № 1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань».

27. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 № 1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах».

28. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2015 № 435 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції з державного бюджету між місцевими бюджетами».

29. Порядок та умови надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 № 6.

30. Порядок та умови надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.01.19.2015 № 11.

31. Порядок складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228.

32. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту

виконання місцевих бюджетів, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 698.

33. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442.

34. Методика розрахунку і порядок використання плати за оренду державного майна, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.95 № 786.

35. Методика розрахунку орендної плати за користування майном комунальної власності Дрогобицької міської ради, затверджена рішеннями сесії від 31.05.2011 № 236 та від 02.03.2017 № 623.

36. Методика оцінки об'єктів оренди, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.1995 № 629 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.01.2003 № 3).

37. Методичні рекомендації з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затверджені наказом Головки КРУ України від 13.03.2007 № 50.

38. Положення про оренду земельних ділянок у м. Дрогобичі та порядок встановлення розмірів орендної плати за користування земельними ділянками, затверджені рішенням Дрогобицької міської ради від 27.07.2012 № 703.

39. Положення про Цільовий фонд розвитку соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури м. Дрогобича, затверджене рішенням сесії Дрогобицької міської ради від 26.04.2012 № 607 з внесеними змінами рішеннями від 27.12.2012 № 869 та від 23.05.2013 № 1014.

40. Положення про порядок проведення конкурсу на право укладення договору оренди комунального майна Дрогобицької міської ради, затверджене рішенням сесії Дрогобицької міської ради від 12.11.2009 № 97.

41. Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності, затверджене рішенням сесії від 25.06.2009 № 904 із змінами внесеними згідно рішення від 12.05.2016 № 256.

42. Положення про продаж об'єктів комунальної власності шляхом аукціону, затверджене рішенням сесії Дрогобицької міської ради від 25.06.2009 № 902.

43. Положення про продаж об'єктів комунальної власності шляхом конкурсу, затверджене рішенням від 25.06.2009 № 903.

44. Типове положення про оцінку умов праці на робочому місці і порядку застосування галузевого переліку робіт, на яких можуть встановлюватись доплати працівникам за умови праці, затверджене постановою Державного комітету праці СРСР і секретаріата Всесоюзної Центральної ради профспілок від 03.10.1986 № 387/22-78.

45. Програма приватизації на 2014 рік, затверджена рішенням сесії від 20.12.2013 № 1193, Програма на 2015 рік, затверджене рішенням від 27.02.2015 № 1524, Програма на 2016 рік, затверджене рішенням від 28.01.2016 № 114.

46. План проведення заходів державного фінансового контролю Західного офісу Держаудитслужби на III квартал 2017 року, затверджений наказом Західного офісу Держаудитслужби від 14.06.2017 № 178.

47. Рішення сесій Дрогобицької міської ради «Про міський бюджет на

2014, 2015, 2016 та 2017 роки», затверджені рішеннями від 31.01.2014 № 1228, від 23.01.2015 № 1480, від 29.12.2015 № 67 та від 20.12.2016 № 527.

48. Рішення Дрогобицької міської ради від 20.02.2014 № 30, від 22.01.2014 № 3, від 22.01.2016 № 18, від 14.09.2016 № 211 та від 24.01.2017 № 4 «Про встановлення грошових норм харчування для відповідних категорій учнів загальноосвітніх навчальних закладів».

49. Рішення Дрогобицької міської ради від 10.07.2013 № 1077 «Про затвердження нової нормативної грошової оцінки земель м. Дрогобича».

50. Офіційний сайт Держархбудінспекції України за адресою: www.dabi.gov.ua.

51. Інформація надана фінансовим управлінням Дрогобицької міської ради з додатками (звітність про виконання міського бюджету за 2014-2016 роки та I півріччя 2017 року).

52. Інформація, надана КП «Дрогобицькою міською поліклінікою» та КП «Стебницькою міською лікарнею».

53. Інформація Головного управління Державної фіскальної служби в Львівській області від 17.10.2017 № 1013-6/6044-17.

54. Інформація Департаменту державної архітектурно-будівельної інспекції у Львівській області від 17.10.2017 № 1013/3455-16.

55. Інформація Дрогобицькою ОДПІ від 25.05.2017 № 2471/10/13-09-12-3/30 та від 23.11.2017 № 6921/09/13-01-17-01-12.

56. Інформація відділу освіти, охорони здоров'я та культури.

57. Інформація відділу Держгеокадастру у м. Дрогобичі та Дрогобицькому районі.

58. Довідка збору даних в управлінні комунальних ресурсів виконавчих органів Дрогобицької міської ради від 20.11.2017 з додатками.

59. Формула розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 618.

60. Довідка збору даних у відділі освіти виконавчих органів Дрогобицької міської ради від 01.12.2017 з додатками.

61. Довідка збору даних у відділі охорони здоров'я виконавчих органів Дрогобицької міської ради від 17.11.2017 з додатками.

62. Довідка збору даних у відділі культури виконавчих органів Дрогобицької міської ради від 20.10.2017 з додатками.

63. Інші нормативні документи та матеріали.

64. Анкетування у сфері «Охорона здоров'я».

65. Анкетування у сфері «Освіта».

66. Анкетування у сфері «Культура».